Onderstaande tekst dient louter ter informatie en is juridisch niet bindend. De EU-instellingen zijn niet aansprakelijk voor de inhoud. Alleen de besluiten die zijn gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie (te raadplegen in EUR-Lex) zijn authentiek. Deze officiële versies zijn rechtstreeks toegankelijk via de links in dit document

►B RICHTLIJN 2003/87/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 13 oktober 2003

tot vaststelling van een ►M9 systeem ◄ voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de ►M9 Unie ◄ en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad

(Voor de EER relevante tekst)

(PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32)

Gewijzigd bij:

		Publicatieblad		
		nr.	blz.	datum
►M1	Richtlijn 2004/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004	L 338	18	13.11.2004
►M2	Richtlijn2008/101/EGvan het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008	L 8	3	13.1.2009
►M3	Verordening (EG) nr. 219/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009	L 87	109	31.3.2009
►M4	Richtlijn 2009/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009	L 140	63	5.6.2009
►M5	Besluit nr. 1359/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013	L 343	1	19.12.2013
►M6	Verordening (EU) nr. 421/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014	L 129	1	30.4.2014
►M7	Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2015	L 264	1	9.10.2015
►M8	Verordening (EU) 2017/2392 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2017	L 350	7	29.12.2017
►M9	Richtlijn (EU) 2018/410 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2018	L 76	3	19.3.2018
►M10	Gedelegeerd Besluit (EU) 2020/1071 van de Commissie van 18 mei 2020	L 234	16	21.7.2020
►M11	Gedelegeerde Verordening (EU) 2021/1416 van de Commissie van 17 juni 2021	L 305	1	31.8.2021
►M12	Besluit (EU) 2023/136 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2023	L 19	1	20.1.2023
►M13	Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023	L 63	1	28.2.2023
►M14	Richtlijn (EU) 2023/958 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023	L 130	115	16.5.2023

►**M15**	Richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023	L 130	134	16.5.2023
►**M16**	Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024	L 795	1	29.2.2024

Gewijzigd bij:

►**A1**	Verdrag betreffende de toetreding van Kroatië (2012)	L 112	21	24.4.2012

Gerectificeerd bij:

►**C1** Rectificatie PB L 140 van 14.5.2014, blz. 177 (421/2014)
►**C2** Rectificatie PB L 243 van 27.9.2018, blz. 21 (2018/410)
►**C3** Rectificatie PB L 90110 van 20.11.2023, blz. 1 (2023/959)
►**C4** Rectificatie PB L 90176 van 22.3.2024, blz. 1 (2023/959)
►**C5** Rectificatie PB L 90308 van 24.5.2024, blz. 1 (2023/959)
►**C6** Rectificatie PB L 90008 van 9.1.2026, blz. 1 (2023/959)
►**C7** Rectificatie PB L 90045 van 21.1.2026, blz. 1 (2009/29/EG)

▼B

RICHTLIJN 2003/87/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 13 oktober 2003

tot vaststelling van een ►M9 systeem ◄ voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de ►M9 Unie ◄ en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad

(Voor de EER relevante tekst)

▼M2

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

▼B

Artikel 1

Onderwerp

Bij deze richtlijn wordt een Gemeenschapsregeling vastgesteld voor de handel in broeikasgasemissierechten, hierna „het ►M9 EU-ETS ◄" genoemd, teneinde de emissies van broeikasgassen op een kosteneffectieve en economisch efficiënte wijze te verminderen.

▼M15

Deze richtlijn voorziet tevens in een sterkere verlaging van de emissies van broeikasgassen teneinde bij te dragen tot het reductieniveau dat op wetenschappelijke gronden nodig wordt geacht om een gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen. Hij draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstelling van de Unie inzake klimaatneutraliteit en haar klimaatdoelstellingen, zoals vastgesteld in Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad ([1]), en bijgevolg tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs ([2]).

▼M4

In deze richtlijn worden tevens bepalingen vastgesteld voor de beoordeling en uitvoering van een strengere reductieverbintenis van de ►M9 Unie ◄ van meer dan 20 %, die moet gelden na de goedkeuring door de ►M9 Unie ◄ van een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering die tot grotere broeikasgasemissiereducties leidt dan op grond van artikel 9 vereist is, zoals weerspiegeld in de 30 %-verbintenis die de Europese Raad van maart 2007 heeft onderschreven.

▼B

Artikel 2

Toepassingsgebied

▼M15

1. Deze richtlijn is van toepassing op de in de bijlagen I en III genoemde activiteiten en op de in bijlage II genoemde broeikasgassen. Wanneer een installatie die als gevolg van de exploitatie van verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW onder het toepassingsgebied van het EU ETS valt, haar productieprocessen wijzigt om haar broeikasgasemissies te verminderen en niet langer aan die drempel voldoet, geeft de lidstaat waar die installatie zich bevindt, de exploitant de opties tot het einde van de

([1]) Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ("Europese klimaatwet") (PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1).

([2]) PB L 282 van 19.10.2016, blz. 4.

▼M15

huidige en volgende periode van vijf jaar, als bedoeld in artikel 11, lid 1, tweede alinea, na de wijziging van zijn productieprocessen,, binnen het toepassingsgebied van het EU-ETS te blijven vallen. De exploitant van die installatie kan besluiten dat de installatie alleen tot het einde van de huidige periode van vijf jaar of ook van de volgende periode van vijf jaar na de wijziging van de productieprocessen binnen het toepassingsgebied van het EU-ETS moet blijven vallen. De betrokken lidstaat stelt de Commissie in kennis van wijzigingen ten opzichte van de op grond van artikel 11, lid 1, bij de Commissie ingediende lijst.

2. Deze richtlijn is van toepassing onverminderd eventuele uit Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad ([1]) voortvloeiende voorschriften.

▼M2

3. De toepassing van deze richtlijn op de luchthaven van Gibraltar laat de respectieve rechtsopvattingen van het Koninkrijk Spanje en het Verenigd Koninkrijk betreffende het geschil inzake soevereiniteit over het grondgebied waarop de luchthaven gelegen is, onverlet.

▼B

Artikel 3

Definities

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

a) „emissierecht”: overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn overdraagbaar recht om, uitsluitend teneinde aan de eisen van deze richtlijn te voldoen, gedurende een bepaalde periode één ton kooldioxide-equivalent uit te stoten;

▼M15

b) “emissies”: de uitstoot van broeikasgassen door in een installatie aanwezige bronnen, of de uitstoot door een vliegtuig dat een in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteit uitoefent of door schepen die een in bijlage I genoemde maritieme vervoersactiviteit uitoefenen, van de met betrekking tot die activiteit gespecificeerde gassen, of de uitstoot van broeikasgassen die overeenstemt met de in bijlage III bedoelde activiteit;

▼M4

c) „broeikasgassen”: de in bijlage II genoemde gassen en andere gasvormige bestanddelen van de atmosfeer, zowel natuurlijke als antropogene, die infrarode straling absorberen en weer uitstralen;

([1]) Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 17).

▼**M15**

d) “vergunning voor broeikasgasemissies”: de overeenkomstig de artikelen 5, 6, en 30 ter verleende vergunning;

▼**B**

e) „installatie”: vaste technische eenheid waarin één of meer van de in bijlage I genoemde activiteiten plaatsvinden alsmede andere, daarmee rechtstreeks samenhangende activiteiten plaatsvinden, die technisch in verband staan met de op die plaats ten uitvoer gebrachte activiteiten en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en de verontreiniging;

f) „exploitant”: persoon die een installatie exploiteert of beheert, indien de nationale wetgeving daarin voorziet, aan wie de economische beschikkingsmacht over de technische werking is overgedragen;

g) „persoon”: natuurlijke persoon of rechtspersoon;

▼**M9**

h) „nieuwkomer”: een installatie die een of meer van de in bijlage I vermelde activiteiten uitvoert, en waaraan voor het eerst een vergunning voor broeikasgasemissies is verleend in de periode die begint 3 maanden vóór de indiening van de lijst op grond van artikel 11, lid 1, en die afloopt 3 maanden vóór de datum van indiening van de volgende lijst uit hoofde van dat artikel;

▼**B**

i) „het publiek”: een of meer personen en, overeenkomstig de nationale wetgeving of het gebruik, verenigingen, organisaties of groepen personen;

j) „ton kooldioxide-equivalent”: een metrische ton kooldioxide (CO_2) of een hoeveelheid van een van de andere in bijlage II genoemde broeikasgassen met een gelijkwaardig aardopwarmingsvermogen;

▼**M1**

k) „partij van bijlage I”: een in bijlage I van het UNFCCC opgenomen partij die het Protocol van Kyoto heeft bekrachtigd, zoals gespecificeerd in artikel 1, punt 7, van het Protocol van Kyoto;

l) „projectactiviteit”: een projectactiviteit die door één of meer partijen van bijlage I is goedgekeurd in overeenstemming met artikel 6 of artikel 12 van het Protocol van Kyoto en de overeenkomstig het UNFCCC of het Protocol van Kyoto genomen besluiten;

m) „emissiereductie-eenheid” (ERU): een eenheid die is verleend overeenkomstig artikel 6 van het Protocol van Kyoto en de overeenkomstig het UNFCCC of het Protocol van Kyoto genomen besluiten;

n) „gecertificeerde emissiereductie” (CER): een eenheid die is verleend overeenkomstig artikel 12 van het Protocol van Kyoto en de overeenkomstig het UNFCCC of het Protocol van Kyoto genomen besluiten;

▼**M2**

o) „vliegtuigexploitant”: persoon die een luchtvaartuig exploiteert op het moment dat dit een in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteit uitoefent of, wanneer die persoon niet bekend is of niet is geïdentificeerd door de eigenaar van het vliegtuig, de eigenaar van het vliegtuig;

p) „commerciële luchtvervoersonderneming”: een exploitant die voor het publiek tegen vergoeding, geregelde of niet-geregelde luchtdiensten uitvoert voor het vervoer van passagiers, vracht of post;

q) „administrerende lidstaat”: lidstaat die verantwoordelijk is voor de administratie van het ►**M9** EU-ETS ◄ met betrekking tot een vliegtuigexploitant, overeenkomstig artikel 18 bis;

r) „aan de luchtvaart toegewezen emissies”: emissies van alle vluchten die onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten vallen, die vertrekken vanuit een op het grondgebied van een lidstaat gelegen luchtvaartterrein of aldaar vanuit een derde land aankomen;

s) „historische luchtvaartemissies”: het rekenkundige gemiddelde van de jaarlijkse emissies in de kalenderjaren 2004, 2005 en 2006 door vliegtuigen die in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten uitoefenen;

▼**M4**

t) „verbranden”: het oxideren van brandstoffen, ongeacht de wijze waarop de warmte, de elektrische of de mechanische energie die tijdens dit proces vrijkomt wordt gebruikt, en andere rechtstreeks daarmee verband houdende activiteiten, met inbegrip van rookgasreiniging;

▼**M15**

_____

▼**M14**

v) “niet-CO_2-effecten van de luchtvaart”: de effecten op het klimaat van het vrijkomen, bij de verbranding van brandstof, van stikstofoxiden (NO_x), roetdeeltjes, geoxideerde zwavelsoorten en effecten van waterdamp, met inbegrip van contrails, uit een vliegtuig dat een in bijlage I opgenomen luchtvaartactiviteit uitvoert;

▼**M15**

▼**C3**

w) “de scheepvaartmaatschappij”: de scheepseigenaar of een andere organisatie of persoon, zoals de manager of de rompbevrachter, die de verantwoordelijkheid voor de exploitatie van het schip van de scheepseigenaar heeft overgenomen en die er, bij het aangaan van die verantwoordelijkheid, mee heeft ingestemd alle door de Internationale Veiligheidsmanagementcode voor de veilige exploitatie van schepen en voor verontreinigingspreventie voorgeschreven taken en verantwoordelijkheden die zijn vastgesteld in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 336/2006 van het Europees Parlement en de Raad ([1]), over te nemen;

([1]) Verordening (EG) nr. 336/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 inzake de implementatie van de Internationale Veiligheidsmanagementcode in de Gemeenschap en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 3051/95 van de Raad (PB L 64 van 4.3.2006, blz. 1).

▼C3

x) “reis”: een reis als gedefinieerd in artikel 3, punt c), van Verordening (EU) 2015/757 van het Europees Parlement en de Raad [1];

y) “administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij”: de autoriteit die verantwoordelijk is voor het beheer van het EU-ETS ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij overeenkomstig artikel 3 octies septies;

z) “aanloophaven”: de haven waar een schip stopt om vracht te laden of te lossen of om passagiers te laten in- of ontschepen, of de haven waar een offshoreschip stopt om de bemanning af te lossen; zijn uitgesloten stops die uitsluitend bedoeld zijn voor het tanken, het inslaan van voorraden, het aflossen van de bemanning van een ander schip dan een offshoreschip, het indokken of het verrichten van herstellingen aan het schip en/of de uitrusting ervan, stops in een haven omdat het schip bijstand nodig heeft of in nood is, buiten een haven verrichte schip-tot-schiptransfers, stops die uitsluitend bedoeld zijn voor het schuilen bij noodweer of die noodzakelijk zijn voor opsporings- en reddingsactiviteiten en stops van containerschepen in een naburige containeroverslaghaven die is opgenomen in de lijst van de uit hoofde van artikel 3 octies bis, lid 2, vastgestelde uitvoeringshandeling;

aa) “cruiseschip”: een passagiersschip zonder vrachtdek, dat uitsluitend is ontworpen voor commercieel vervoer van passagiers met mogelijkheid tot overnachting op een zeereis;

ab) “contract for Difference” of “CD”: een contract tussen de Commissie en de producent, die is geselecteerd via een mechanisme voor openbare inschrijving zoals een veiling, van een koolstofarm of koolstofvrij product, en op grond waarvan de producent steun wordt geboden uit het innovatiefonds ter dekking van het verschil tussen de winnende prijs, ook gekend als de uitoefenprijs, enerzijds en een referentieprijs, zoals afgeleid van de prijs van het geproduceerde koolstofarme of koolstofvrije product, de marktprijs van een nauw substituut of een combinatie van deze twee producten anderzijds;

ac) “carbon contract for difference” of “CCD”: een contract tussen de Commissie en de producent, die is geselecteerd via een mechanisme voor openbare inschrijving zoals een veiling, van een koolstofarm of koolstofvrij product, en op grond waarvan de producent steun wordt geboden uit het innovatiefonds ter dekking van het verschil tussen de winnende prijs, ook gekend als de uitoefenprijs, enerzijds en een referentieprijs, zoals afgeleid van de gemiddelde prijs van emissierechten anderzijds;

[1] Verordening (EU) 2015/757 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 betreffende de monitoring, de rapportage en de verificatie van kooldioxide-emissies door maritiem vervoer en tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG (PB L 123 van 19.5.2015, blz. 55).

▼C3

ad) “contract met vaste premies”: een contract tussen de Commissie en de producent, die is geselecteerd via een mechanisme voor openbare inschrijving zoals een veiling, van een koolstofarm of koolstofvrij product, en op grond waarvan de producent steun wordt geboden in de vorm van een vast bedrag per eenheid van het geproduceerde product;

ae) “gereglementeerde entiteit” voor de toepassing van hoofdstuk IV bis: elk van de hieronder genoemde natuurlijke of rechtspersonen, met uitzondering van de eindverbruiker van de brandstoffen, die de in bijlage III bedoelde activiteit uitoefent:

i) wanneer de brandstof door een belastingentrepot als omschreven in artikel 3, punt 11, van Richtlijn (EU) 2020/262 van de Raad ([1]) passeert, de erkende entrepothouder als omschreven in artikel 3, punt 1, van die richtlijn, die tot voldoening van de accijns is gehouden op grond van artikel 7 van die richtlijn;

ii) indien punt i) van dit punt niet van toepassing is, elke andere persoon die tot voldoening is gehouden van de accijns die op grond van artikel 7 van Richtlijn (EU) 2020/262 of artikel 21, lid 5, eerste alinea, van Richtlijn 2003/96/EG van de Raad ([2]) voor de onder hoofdstuk IV bis van deze richtlijn vallende brandstoffen verschuldigd is geworden;

iii) indien de punten i) en ii) van dit punt niet van toepassing zijn, elke andere persoon die door de relevante bevoegde autoriteiten van de lidstaat moet worden geregistreerd om tot voldoening van de accijns te worden gehouden, met inbegrip van personen die vrijgesteld zijn van de betaling van de accijns, als bedoeld in artikel 21, lid 5, vierde alinea, van Richtlijn 2003/96/EG van de Raad;

iv) indien de punten i), ii) en iii) van dit punt niet van toepassing zijn of indien meerdere personen hoofdelijk gehouden zijn tot de betaling van dezelfde accijns, elke andere door een lidstaat aangewezen persoon;

af) “brandstof” voor de toepassing van hoofdstuk IV bis van deze richtlijn: elk energieproduct zoals bedoeld in artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2003/96/EG, met inbegrip van de brandstoffen die zijn vermeld in tabel A en tabel C van bijlage I bij die richtlijn, alsmede elk ander product dat voor gebruik bedoeld is, te koop wordt aangeboden of wordt gebruikt als motor- of verwarmingsbrandstof als bedoeld in artikel 2, lid 3, van die richtlijn, ook voor de productie van elektriciteit;

([1]) Richtlijn (EU) 2020/262 van de Raad van 19 december 2019 houdende een algemene regeling inzake accijns (PB L 58 van 27.2.2020, blz. 4).

([2]) Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51).

▼C3

ag) “uitslag tot verbruik” voor de toepassing van hoofdstuk IV bis van deze richtlijn: uitslag tot verbruik zoals omschreven in artikel 6, lid 3, van Richtlijn (EU) 2020/262;

ah) “TTF-gasprijs” voor de toepassing van hoofdstuk IV bis: de prijs van het maandvooruitcontract voor gasfutures dat wordt verhandeld op het virtuele handelspunt *Title Transfer Facility* (TTF), dat wordt geëxploiteerd door Gasunie Transport Services B.V.;

ai) “prijs van ruwe Brentolie” voor de toepassing van hoofdstuk IV bis: de maandvooruitprijs van futures voor ruwe olie die wordt gebruikt als referentieprijs voor de aankoop van olie.

▼M2

HOOFDSTUK II

▼M15

LUCHTVAART EN MARITIEM VERVOER

Artikel 3 bis

Toepassingsgebied

De artikelen 3 ter tot en met 3 octies zijn van toepassing op de toewijzing en verlening van emissierechten voor de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten. De artikelen 3 octies bis tot en met 3 octies octies zijn van toepassing op de in bijlage I vermelde maritieme vervoersactiviteiten.

▼M2

Artikel 3 ter

Luchtvaartactiviteiten

Uiterlijk op 2 augustus 2009 worden volgens ►M9 de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure ◄ richtsnoeren opgesteld voor de uitvoerige interpretatie van de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten.

Artikel 3 quater

Totale hoeveelheid emissierechten voor de luchtvaart

1. Voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012 is de totale hoeveelheid aan vliegtuigexploitanten toe te wijzen emissierechten gelijk aan 97 % van de historische luchtvaartemissies.

▼M14

_____

▼M2

3. De Commissie evalueert de totale hoeveelheid aan vliegtuigexploitanten toe te wijzen emissierechten overeenkomstig artikel 30, lid 4.

▼M8

3 bis. Elke toewijzing van emissierechten voor luchtvaartactiviteiten naar of van luchtvaartterreinen gelegen in landen buiten de Europese Economische Ruimte („EER”) na 31 december 2023 is onderworpen aan de in artikel 28 ter bedoelde evaluatie.

▼M2

4. Uiterlijk op 2 augustus 2009 stelt de Commissie op grond van de beste beschikbare gegevens de historische luchtvaartemissies vast, inclusief de op actuele verkeersinformatie gebaseerde ramingen. Die vaststelling wordt door het in artikel 23, lid 1, bedoelde comité bestudeerd.

▼M14

5. De Commissie bepaalt de totale hoeveelheid emissierechten die met betrekking tot vliegtuigexploitanten voor het jaar 2024 moeten worden toegewezen op basis van de totale toewijzing van emissierechten met betrekking tot vliegtuigexploitanten die in 2023 in bijlage I opgenomen luchtvaartactiviteiten uitvoerden, verminderd met de lineaire verminderingsfactor zoals bedoeld in artikel 9, en maakt die hoeveelheid bekend alsook de omvang van de kosteloze toewijzingen die in 2024 zouden zijn gedaan uit hoofde van de regels voor kosteloze toewijzing die van kracht waren vóór de bij Richtlijn (EU) 2023/958 van het Europees Parlement en de Raad ([1]) ingevoerde wijzigingen.

6. Voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2030 wordt maximaal 20 miljoen van de in lid 5 bedoelde totale hoeveelheid emissierechten op basis van transparantie, gelijke behandeling en niet-discriminatie gereserveerd voor commerciële vliegtuigexploitanten voor het gebruik van duurzame vliegtuigbrandstoffen en andere vliegtuigbrandstoffen die niet van fossiele brandstoffen zijn afgeleid, die in een verordening inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer geïdentificeerd zijn als meetellend voor het bereiken van het minimumaandeel aan duurzame vliegtuigbrandstoffen dat vliegtuigbrandstof die op luchthavens van de Unie door luchtvaartbrandstofleveranciers aan vliegtuigexploitanten ter beschikking wordt gesteld, uit hoofde van die verordening dient te bevatten, voor subsonische vluchten waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, van deze richtlijn emissierechten moeten worden ingeleverd. Wanneer in aanmerking komende vliegtuigbrandstof op een luchthaven niet fysiek aan een specifieke vlucht kan worden toegeschreven, zijn de uit hoofde van deze alinea gereserveerde emissierechten beschikbaar voor in aanmerking komende vliegtuigbrandstoffen die op die luchthaven worden getankt in verhouding tot de emissies van vluchten, van de vliegtuigexploitant vanaf die luchthaven, waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, van deze richtlijn emissierechten moeten worden ingeleverd.

De uit hoofde van de eerste alinea van dit lid gereserveerde emissierechten worden door de lidstaten toegewezen om het prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en het gebruik van de relevante in aanmerking komende vliegtuigbrandstoffen geheel of gedeeltelijk te

([1]) Richtlijn (EU) 2023/958 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG wat betreft de bijdrage van de luchtvaart aan de emissiereductiedoelstelling van de Unie voor de hele economie en de passende toepassing van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 115).

▼M14

dekken, rekening houdend met stimulansen van de koolstofprijs en van geharmoniseerde minimumbelastingniveaus voor fossiele brandstoffen. Bij de berekening van dat prijsverschil houdt de Commissie rekening met het door het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart gepubliceerde technisch verslag uit hoofde van een verordening inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer. De lidstaten zorgen ervoor dat de financiering uit hoofde van dit lid zichtbaar is overeenkomstig de vereisten in artikel 30 quaterdecies, lid 1, punten a) en b), van deze richtlijn.

De uit hoofde van dit lid toegewezen emissierechten hebben betrekking op:

a) 70 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en waterstof uit hernieuwbare energiebronnen, en geavanceerde biobrandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, tweede alinea, punt 34), van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad [1] waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

b) 95 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die voldoen aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001, die worden gebruikt in de luchtvaart, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

c) 100 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en in aanmerking komende vliegtuigbrandstoffen die niet zijn afgeleid van onder de eerste alinea van dit lid vallende fossiele brandstoffen, op luchthavens op eilanden met een oppervlakte van minder dan 10 000 km^2 en zonder weg- of spoorverbinding met het vasteland, op luchthavens die onvoldoende groot zijn om als luchthavens in de Unie overeenkomstig een verordening inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer te worden gedefinieerd, en op luchthavens in een ultraperifeer gebied;

d) in andere dan de in de punten a), b) en c) bedoelde gevallen, 50 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en in aanmerking komende vliegtuigbrandstoffen die niet zijn afgeleid van onder de eerste alinea van dit lid vallende fossiele brandstoffen.

Bij de toewijzing van emissierechten uit hoofde van dit lid kan rekening worden gehouden met eventuele steun uit andere regelingen op nationaal niveau.

[1] Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82).

▼**M14**

Op jaarbasis kunnen commerciële vliegtuigexploitanten verzoeken om een toewijzing van emissierechten op basis van de hoeveelheid van elke in dit lid bedoelde in aanmerking komende vliegtuigbrandstof die wordt gebruikt bij vluchten waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, tussen 1 januari 2024 en 31 december 2030 emissierechten moeten worden ingeleverd, met uitzondering van vluchten waarvoor op grond van artikel 28 bis, lid 1, wordt geacht aan dat vereiste te zijn voldaan. Indien, voor een bepaald jaar, de vraag naar emissierechten voor het gebruik van dergelijke brandstoffen groter is dan de hoeveelheid beschikbare emissierechten, wordt de hoeveelheid emissierechten op uniforme wijze verlaagd voor alle bij de toewijzing voor dat jaar betrokken vliegtuigexploitanten.

De Commissie maakt jaarlijks in het *Publicatieblad van de Europese Unie* nadere gegevens bekend over het gemiddelde kostenverschil tussen fossiele kerosine, rekening houdend met de stimulansen van de koolstofprijs en de geharmoniseerde minimumbelastingniveaus voor fossiele brandstoffen, en de relevante in aanmerking komende vliegtuigbrandstoffen in het voorgaande jaar.

De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze richtlijn aan te vullen door de gedetailleerde regels vast te stellen voor de jaarlijkse berekening van het in de zesde alinea van dit lid bedoelde kostenverschil, voor de toewijzing van emissierechten voor het gebruik van de in de eerste alinea van dit lid genoemde brandstoffen, en voor de berekening van de broeikasgasemissies die worden bespaard als gevolg van het uit hoofde van de uitvoeringshandeling die is vastgesteld op grond van artikel 14, lid 1, gerapporteerde gebruik van brandstoffen, en door de regelingen vast te stellen voor het rekening houden met stimulansen van de koolstofprijs en van geharmoniseerde minimumbelastingniveaus voor fossiele brandstoffen.

Uiterlijk op 1 januari 2028 verricht de Commissie een evaluatie van de toepassing van dit lid en legt zij de resultaten van die evaluatie tijdig voor in een verslag aan het Europees Parlement en de Raad. Het verslag kan zo nodig vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel om tot en met 31 december 2034 een begrensde en in de tijd beperkte hoeveelheid emissierechten toe te wijzen om het gebruik van de in de eerste alinea van dit lid genoemde brandstoffen verder te stimuleren, met name het gebruik van in de luchtvaart gebruikte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die voldoen aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling.

Vanaf 1 januari 2028 evalueert de Commissie de toepassing van dit lid in het jaarverslag dat zij op grond van artikel 10, lid 5, moet indienen.

7. Voor vluchten die vanaf een luchtvaartterrein in de EER vertrekken en op een luchtvaartterrein in de EER, in Zwitserland of in het Verenigd Koninkrijk aankomen en die in 2023 niet onder het EU-ETS vielen, wordt de totale hoeveelheid aan vliegtuigexploitanten toe te wijzen emissierechten verhoogd met de toewijzingsniveaus, met inbegrip van kosteloze toewijzing en veiling, die bereikt zouden zijn indien zij dat jaar onder het EU-ETS zouden zijn gevallen, verminderd met de lineaire verminderingsfactor als bedoeld in artikel 9.

▼**M14**

8. In afwijking van artikel 12, lid 3, artikel 14, lid 3, en artikel 16 beschouwen de lidstaten de in die bepalingen uiteengezette voorschriften als voldaan en ondernemen zij geen actie tegen vliegtuigexploitanten wat betreft emissies tot en met 31 december 2030 van vluchten tussen een luchtvaartterrein in een ultraperifeer gebied van een lidstaat en een luchtvaartterrein in diezelfde lidstaat, met inbegrip van een ander luchtvaartterrein in hetzelfde ultraperifeer gebied of in een ander ultraperifeer gebied van dezelfde lidstaat.

▼**M2**

Artikel 3 quinquies

Toewijzingsmethode voor emissierechten voor de luchtvaart middels veiling

▼**M14**

1. In de jaren 2024 en 2025 wordt 15 % van de in artikel 3 quater, leden 5 en 7, bedoelde emissierechten, alsook respectievelijk 25 % in 2024 en 50 % in 2025 van de resterende 85 % van die emissierechten, die kosteloos zouden zijn toegewezen, geveild, met uitzondering van de in artikel 3 quater, lid 6, en artikel 10 bis, lid 8, vierde alinea, bedoelde hoeveelheden emissierechten. De rest van de emissierechten voor die jaren wordt kosteloos toegewezen.

Vanaf 1 januari 2026 wordt de volledige hoeveelheid emissierechten die in een bepaald jaar kosteloos zouden zijn toegewezen, geveild, met uitzondering van de in artikel 3 quater, lid 6, en artikel 10 bis, lid 8, vierde alinea, bedoelde hoeveelheid emissierechten.

1 bis. Emissierechten die kosteloos worden toegewezen, worden aan vliegtuigexploitanten toegewezen in verhouding tot hun aandeel geverifieerde emissies van luchtvaartactiviteiten zoals gemeld met betrekking tot 2023. In die berekening wordt ook rekening gehouden met geverifieerde emissies van luchtvaartactiviteiten die worden gemeld voor vluchten die pas vanaf 1 januari 2024 onder het EU-ETS vallen. Uiterlijk op 30 juni van het betrokken jaar verlenen de bevoegde autoriteiten de emissierechten die voor dat jaar kosteloos worden toegewezen.

———————

3. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn wat betreft de gedetailleerde regelingen voor de veiling door de lidstaten van luchtvaartemissierechten in overeenstemming met de leden 1 en 1 bis van dit artikel, met inbegrip van de gedetailleerde regelingen voor de veiling die noodzakelijk zijn om een deel van de opbrengsten van een dergelijke veiling overeenkomstig artikel 311, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) als eigen middelen over te dragen naar de algemene begroting van de Unie. De hoeveelheid door een lidstaat te veilen rechten in elke periode is evenredig met het aandeel van die lidstaat in het totaal van aan de

▼M14

luchtvaart toegewezen emissies voor alle lidstaten, voor het referentiejaar als gerapporteerd op grond van artikel 14, lid 3, en geverifieerd op grond van artikel 15. Voor elke in artikel 13 bedoelde periode is het referentiejaar het kalenderjaar dat 24 maanden voor het begin van de periode waarop de veiling betrekking heeft, afloopt. In de gedelegeerde handelingen wordt de eerbiediging van de in artikel 10, lid 4, eerste alinea, uiteengezette beginselen gewaarborgd.

4. De lidstaten bepalen hoe de opbrengsten van de veiling van onder dit hoofdstuk vallende emissierechten worden gebruikt, met uitzondering van de opbrengsten die overeenkomstig artikel 311, derde alinea, VWEU als eigen middelen worden aangemerkt en in de algemene begroting van de Unie worden opgenomen. De lidstaten gebruiken de opbrengsten van de veiling van emissierechten, of het equivalent in financiële waarde van die opbrengsten, overeenkomstig artikel 10, lid 3, van deze richtlijn.

▼M2

5. De verstrekking van informatie aan de Commissie op basis van deze richtlijn ontslaat de lidstaten niet van de verplichting tot kennisgeving uit hoofde van artikel 88, lid 3, van het Verdrag.

▼M14

▼M15

Artikel 3 octies

Plannen voor bewaking en rapportage

De administrerende lidstaat zorgt ervoor dat iedere vliegtuigexploitant bij de bevoegde instantie in die lidstaat een bewakingsplan met maatregelen voor bewaking van en rapportage over emissies en dat het plan overeenkomstig de in artikel 14 bedoelde uitvoeringshandelingen door de bevoegde instantie wordt goedgekeurd.

Artikel 3 octies bis

Toepassingsgebied voor maritieme vervoersactiviteiten

1. De toewijzing van emissierechten en de toepassing van inleveringsverplichtingen ten aanzien van maritieme vervoersactiviteiten is van toepassing met betrekking tot 50 % van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een haven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat, op 50 % van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een haven onder de jurisdictie van een lidstaat, op 100 % van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat, en 100 % van de emissies van schepen in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat.

▼**M15**

2. De Commissie stelt uiterlijk op 31 december 2023 door middel van uitvoeringshandelingen een lijst van naburige containeroverslaghavens op en actualiseert deze lijst vervolgens om de twee jaar uiterlijk op 31 december.

Die uitvoeringshandelingen vermelden een haven in de lijst als een naburige containeroverslaghaven indien het aandeel van de containeroverslag, gemeten in twintig-voetcontainermaat, meer dan 65 % bedraagt van het totale containerverkeer van die haven tijdens de recentste periode van twaalf maanden waarvoor relevante gegevens beschikbaar zijn en wanneer die haven buiten de Unie is gelegen maar minder dan 300 zeemijl van een haven onder de jurisdictie van een lidstaat. Voor de toepassing van dit lid worden containers beschouwd overgeslagen te zijn indien ze van een schip in de haven worden gelost met als enig doel ze op een ander schip te laden. De door de Commissie krachtens de eerste alinea opgestelde lijst omvat geen havens die zijn gelegen in een derde land waarvoor dat derde land daadwerkelijk gelijkwaardige maatregelen toepast als die van deze richtlijn.

Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

3. De artikelen 9, 9 bis en 10 zijn op dezelfde wijze van toepassing op maritieme vervoersactiviteiten als op andere activiteiten die onder het EU-ETS vallen, met de volgende uitzondering ten aanzien van de toepassing van artikel 10.

Tot en met 31 december 2030 wordt een aandeel emissierechten toegekend aan lidstaten waarin het aandeel van scheepvaartmaatschappijen die op grond van artikel 3 octies septies onder hun verantwoordelijkheid zouden vallen in verhouding tot hun respectieve bevolking in 2020 en op basis van de beschikbare gegevens voor de periode van 2018 tot en met 2020, meer bedraagt dan 15 scheepvaartmaatschappijen per miljoen inwoners. De hoeveelheid emissierechten komt overeen met 3,5 % van de extra hoeveelheid emissierechten afkomstig van de in artikel 9, derde alinea, bedoelde verhoging van het maximumbedrag voor maritiem vervoer in het desbetreffende jaar. Voor de jaren 2024 en 2025 wordt de hoeveelheid emissierechten bovendien vermenigvuldigd met de percentages die op grond van artikel 3 octies ter, eerste alinea, punten a) en b), van toepassing zijn op het desbetreffende jaar. De opbrengsten van de veiling van dat aandeel emissierechten zouden moeten worden gebruikt voor de in artikel 10, lid 3, eerste alinea, punt g), met betrekking tot de maritieme sector, en de punten f) en i), bedoelde doeleinden. 50 % van de hoeveelheid emissierechten wordt onder de betrokken lidstaten verdeeld op basis van het aandeel scheepvaartmaatschappijen dat onder hun verantwoordelijkheid valt, en de rest in gelijke delen onder hen.

Artikel 3 octies ter

Geleidelijke invoering van voorschriften voor maritiem vervoer

Scheepvaartmaatschappijen zijn verplicht overeenkomstig het volgende schema emissierechten in te leveren:

▼M15

a) 40 % van de voor 2024 gerapporteerde geverifieerde emissies waarop de inleveringsverplichtingen overeenkomstig artikel 12 van toepassing zouden zijn;

b) 70 % van de voor 2025 gerapporteerde geverifieerde emissies waarop de inleveringsverplichtingen overeenkomstig artikel 12 van toepassing zouden zijn;

c) 100 % van de geverifieerde emissies die zijn gerapporteerd voor 2026 en elk daaropvolgend jaar overeenkomstig artikel 12.

Indien in vergelijking met de geverifieerde emissies van maritiem vervoer voor de jaren 2024 en 2025 minder emissierechten worden ingeleverd, wordt een met dat verschil overeenstemmende hoeveelheid emissierechten geannuleerd in plaats van geveild op grond van artikel 10, zodra het verschil tussen geverifieerde emissies en ingeleverde emissierechten voor elk jaar is vastgesteld.

Artikel 3 octies quater

Bepalingen betreffende de overdracht van de EU-ETS-kosten van de scheepvaartmaatschappij naar een andere entiteit

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat wanneer de eindverantwoordelijkheid voor de aankoop van de brandstof, of de exploitatie van het schip, of beide, wordt overgenomen door een andere entiteit dan de scheepvaartmaatschappij op grond van een contractuele regeling, de scheepvaartmaatschappij recht heeft op terugbetaling door die entiteit van de kosten die voortvloeien uit het inleveren van emissierechten.

Voor de toepassing van dit artikel wordt onder “exploitatie van het schip” verstaan het bepalen van de vervoerde vracht of de route en de snelheid van het schip. De scheepvaartmaatschappij blijft de verantwoordelijke entiteit voor het inleveren van emissierechten zoals vereist op grond van de artikelen 3 octies ter en 12 van deze richtlijn en voor de algehele naleving van de bepalingen van het nationale recht tot omzetting van deze richtlijn. De lidstaten zorgen ervoor dat de onder hun verantwoordelijkheid vallende scheepvaartmaatschappijen de verplichtingen op grond van de artikelen 3 octies ter en 12 om emissierechten in te leveren nakomen, niettegenstaande het recht van dergelijke scheepvaartmaatschappijen op terugbetaling door de commerciële exploitanten van de kosten die uit de inlevering voortvloeien.

Artikel 3 octies quinquies

Bewaking en rapportage van emissies van maritiem vervoer

Met betrekking tot de emissies van de in bijlage I van deze richtlijn vermelde maritieme vervoersactiviteiten zorgt de administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij ervoor dat een scheepvaartmaatschappij onder haar verantwoordelijkheid de relevante parameters tijdens een verslagperiode monitort en rapporteert, en op maatschappijniveau geaggregeerde emissiegegevens bij haar indient overeenkomstig hoofdstuk II van Verordening (EU) 2015/757.

▼M15

Artikel 3 octies sexies

Verificatie- en accreditatieregels voor emissies van maritiem vervoer

De administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij zorgt ervoor dat de rapportage van op het niveau van de scheepvaartmaatschappij geaggregeerde emissiegegevens die op grond van artikel 3 octies quinquies van deze richtlijn door een scheepvaartmaatschappij zijn ingediend, wordt geverifieerd overeenkomstig de verificatie- en accreditatieregels van hoofdstuk III van Verordening (EU) 2015/757.

Artikel 3 octies septies

Administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij

1. De administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij is:

a) in het geval van een in een lidstaat geregistreerde scheepvaartmaatschappij, de lidstaat waar de scheepvaartmaatschappij is geregistreerd;

b) in het geval van een niet in een lidstaat geregistreerde scheepvaartmaatschappij, de lidstaat waar schepen van die scheepvaartmaatschappij in de voorgaande vier monitoringjaren het vaakst havens hebben aangedaan, tijdens reizen die binnen het toepassingsgebied van artikel 3 octies bis vallen;

c) in het geval van een niet in een lidstaat geregistreerde scheepvaartmaatschappij die in de laatste vier monitoringjaren geen enkele reis heeft uitgevoerd die binnen het toepassingsgebied van artikel 3 octies bis valt, de lidstaat waar een schip van de scheepvaartmaatschappij zijn eerste reis die binnen het toepassingsgebied van dat artikel valt, heeft gestart of beëindigd.

2. Op basis van de best beschikbare informatie, publiceert de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen:

a) vóór 1 februari 2024 een lijst van de scheepvaartmaatschappijen die op of met ingang van 1 januari 2024 een in bijlage I vermelde maritieme vervoersactiviteit uitoefenden die binnen het toepassingsgebied van artikel 3 octies bis viel, onder vermelding van de administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij overeenkomstig lid 1 van dit artikel;

b) vóór 1 februari 2026 en vervolgens om de twee jaar een geactualiseerde lijst om, overeenkomstig lid 1, punt c), van dit artikel, in een lidstaat geregistreerde scheepvaartmaatschappijen over te dragen aan een andere administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij indien zij van lidstaat van registratie zijn veranderd binnen de Unie of om, overeenkomstig lid 1, punt a), van dit artikel, scheepvaartmaatschappijen op te nemen die in de tussentijd een in bijlage I vermelde maritieme vervoersactiviteit hebben uitgeoefend die binnen het toepassingsgebied van artikel 3 octies bis valt; alsmede

▼M15

c) vóór 1 februari 2028 en vervolgens om de vier jaar een geactualiseerde lijst om, overeenkomstig lid 1, punt b), van dit artikel, niet in een lidstaat geregistreerde scheepvaartmaatschappijen over te dragen aan een andere administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij.

3. De administrerende autoriteit ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij die volgens de op grond van lid 2 opgestelde lijst verantwoordelijk is voor een scheepvaartmaatschappij, behoudt die verantwoordelijkheid ongeacht latere wijzigingen in de activiteiten of registratie van de scheepvaartmaatschappij totdat een geactualiseerde lijst met die wijzigingen wordt bekendgemaakt.

4. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast om gedetailleerde regels met betrekking tot het beheer van scheepvaartmaatschappijen door de administrerende autoriteiten ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij uit hoofde van deze richtlijn vast te stellen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Artikel 3 octies octies

Verslag en evaluatie

1. Indien de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) een wereldwijde marktgebaseerde maatregel vaststelt om broeikasgasemissies van maritiem vervoer te verminderen, evalueert de Commissie deze richtlijn in het licht van die vastgestelde maatregel.

Daartoe dient de Commissie binnen 18 maanden na de vaststelling van een dergelijke wereldwijde marktgebaseerde maatregel en voordat deze operationeel wordt, een verslag in bij het Europees Parlement en de Raad. In dat verslag onderzoekt de Commissie de wereldwijde marktgebaseerde maatregel met betrekking tot:

a) de ambitie ervan in het licht van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs;

b) de algehele milieu-integriteit ervan, onder meer in vergelijking met de bepalingen van deze richtlijn die betrekking hebben op zeevervoer; alsmede

c) alle kwesties in verband met de samenhang tussen het EU-ETS en die maatregel.

In voorkomend geval kan het in de tweede alinea van dit lid bedoelde verslag van de Commissie vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze richtlijn op een wijze die strookt met de klimaatdoelstelling van de Unie voor 2030 en de in Verordening (EU) 2021/1119 vastgestelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit, en met het doel de milieu-integriteit en de doeltreffendheid van de klimaatactie van de Unie in stand te houden, om voor samenhang te zorgen tussen de uitvoering van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel en het EU-ETS, waarbij elke aanzienlijke dubbele belasting wordt vermeden.

▼**M15**

2. Indien de IMO uiterlijk in 2028 geen wereldwijde marktgebaseerde maatregel vaststelt om de broeikasgasemissies van maritiem vervoer te verminderen in overeenstemming met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en ten minste tot een niveau dat vergelijkbaar is met het niveau dat resulteert uit de in het kader van deze richtlijn genomen maatregelen van de Unie, dient de Commissie een verslag in bij het Europees Parlement en de Raad waarin zij onderzoekt of de toewijzing van emissierechten en inleveringsverplichtingen moeten worden toegepast met betrekking tot meer dan vijftig procent (50 %) van de emissies van schepen die reizen uitvoeren tussen een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat, in het licht van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. In dat verslag houdt de Commissie met name rekening met de vooruitgang op het niveau van de IMO en onderzoekt zij of een derde land beschikt over een marktgebaseerde maatregel die gelijkwaardig is aan deze richtlijn, en beoordeelt zij het risico van een toename van ontwijkingspraktijken, onder meer door een verschuiving naar andere vervoerswijzen of een verschuiving van havenknooppunten naar havens buiten de Unie.

Het in de eerste alinea bedoelde verslag gaat zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze richtlijn.

3. De Commissie monitort de uitvoering van dit hoofdstuk met betrekking tot maritiem vervoer, met name om ontwijkende gedragingen op te sporen om dergelijk gedrag vroegtijdig te voorkomen, waarbij ook ultraperifere gebieden in overweging worden genomen, en brengt vanaf 2024 om de twee jaar verslag uit over de uitvoering van dit hoofdstuk met betrekking tot maritiem vervoer en mogelijke trends met betrekking tot scheepvaartondernemingen die trachten te vermijden dat zij aan de eisen van deze richtlijn worden gehouden. De Commissie houdt toezicht op mogelijke gevolgen met betrekking tot onder andere mogelijke stijgingen van de vervoerskosten, marktverstoringen en veranderingen in het havenverkeer, waaronder het ontwijken van havens en de verplaatsing tussen overladingsknooppunten, en het algehele concurrentievermogen van de maritieme sector in de lidstaten, met name de gevolgen voor scheepvaartdiensten die essentiële diensten van “territoriale continuïteit” vormen. Indien nodig stelt de Commissie maatregelen voor om de doeltreffende uitvoering van dit hoofdstuk met betrekking tot maritiem vervoer te waarborgen, met name maatregelen om trends aan te pakken met betrekking tot scheepvaartondernemingen die zich aan de vereisten van deze richtlijn willen onttrekken.

4. Uiterlijk op 30 september 2028 beoordeelt de Commissie of een verlenging van de toepassing van artikel 3 octies bis, lid 3, tweede alinea, na 31 december 2030 passend is, en dient zij in voorkomend geval daartoe een wetgevingsvoorstel in.

5. Uiterlijk op 31 december 2026 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in waarin zij de haalbaarheid en de economische, ecologische en sociale gevolgen onderzoekt van de opname in deze richtlijn van emissies van schepen, met inbegrip van offshoreschepen, van minder dan 5 000 brutotonnage maar niet minder dan 400 brutotonnage, waarin, met name, wordt voortgebouwd op de analyse bij de evaluatie van Verordening (EU) 2015/757, die uiterlijk op 31 december 2024 moet worden uitgevoerd.

▼M15

In dat verslag wordt ook ingegaan op de onderlinge verbanden tussen deze richtlijn en Verordening (EU) 2015/757, en wordt voortgebouwd op de gedane ervaringen met de toepassing daarvan. Ook onderzoekt de Commissie hierin hoe deze richtlijn het beste rekenschap kan geven van het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme scheepsbrandstoffen op levenscyclusbasis. Indien nodig kan het verslag vergezeld gaan van wetgevingsvoorstellen.

▼M2

HOOFDSTUK III

VASTE INSTALLATIES

▼M15

Artikel 3 nonies

Toepassingsgebied

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op vergunningen voor broeikasgasemissies en het toewijzen en verlenen van emissierechten voor andere dan de in bijlage I genoemde luchtvaart- en maritieme transportactiviteiten.

▼M4

Artikel 4

Vergunningen voor broeikasgasemissies

De lidstaten dragen er zorg voor dat vanaf 1 januari 2005 geen installatie een in bijlage I genoemde activiteit verricht welke een voor die activiteit gespecificeerde emissie tot gevolg heeft, tenzij haar exploitant in het bezit is van een door een bevoegde autoriteit overeenkomstig de artikelen 5 en 6 verleende vergunning, of de installatie uit hoofde van artikel 27 is uitgesloten van het ►M9 EU-ETS ◄. Dit geldt tevens voor installaties die overeenkomstig artikel 24 zijn opgenomen.

▼B

Artikel 5

Aanvragen van vergunningen voor broeikasgasemissies

Een tot de bevoegde autoriteit gerichte aanvraag van een vergunning voor broeikasgasemissies omvat een beschrijving van:

a) de installatie en haar activiteiten, met inbegrip van de gebruikte technologie;

b) de grondstoffen en hulpstoffen waarvan het gebruik waarschijnlijk tot emissies van in bijlage I genoemde gassen zal leiden;

c) de bronnen van de in bijlage I genoemde emissies van gassen uit de installatie; en

▼M4

d) de geplande maatregelen voor de bewaking en rapportage van emissies overeenkomstig de in artikel 14 bedoelde ►M9 handelingen ◄.

▼B

De aanvraag omvat tevens een niet-technische samenvatting van de in de eerste alinea bedoelde gegevens.

Artikel 6

Voorwaarden voor en inhoud van de vergunning voor broeikasgasemissies

1. De bevoegde autoriteit verleent een vergunning waarin toestemming wordt verleend broeikasgassen uit de gehele installatie of een deel daarvan uit te stoten, indien zij ervan overtuigd is dat de exploitant in staat is de emissies te bewaken en te rapporteren.

Een vergunning voor broeikasgasemissies kan betrekking hebben op een of meer installaties op dezelfde plaats die door dezelfde exploitant wordt geëxploiteerd.

▼M9

_____

▼B

2. Vergunningen voor broeikasgasemissies bevatten:

a) de naam en het adres van de exploitant;

b) een beschrijving van de activiteiten en de emissies uit de installatie;

▼M4

c) een monitoringplan dat voldoet aan de eisen uit hoofde van de in artikel 14 bedoelde ►M9 handelingen ◄. De lidstaten kunnen de exploitanten toestaan de monitoringplannen bij te werken zonder de vergunning te wijzigen. De exploitanten leggen de bijgewerkte monitoringplannen ter goedkeuring aan de bevoegde autoriteit voor;

▼B

d) de rapportagevoorschriften, en

▼M15

e) de verplichting een hoeveelheid emissierechten in te leveren die gelijk is aan de totale emissies van de installatie in elk kalenderjaar, als geverifieerd overeenkomstig artikel 15, binnen de in artikel 12, lid 3, vastgestelde termijn.

▼M4

Artikel 7

Wijzigingen in installaties

De exploitant stelt de bevoegde autoriteit in kennis van voorgenomen wijzigingen in de aard of de werking, van voorgenomen uitbreidingen of van aanzienlijke capaciteitsvermindering van de installatie, waarvoor een aanpassing van de broeikasgasemissievergunning vereist kan zijn. Zo nodig stelt de bevoegde autoriteit de vergunning bij. Bij een verandering in de identiteit van de exploitant van de installatie past de bevoegde autoriteit de vergunning aan door vermelding van de naam en het adres van de nieuwe exploitant.

▼M15

Artikel 8

Coördinatie met Richtlijn 2010/75/EU

De lidstaten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat, wanneer installaties activiteiten verrichten die in bijlage I bij Richtlijn 2010/75/EU zijn vermeld, de voorwaarden en de procedure voor het verlenen van een vergunning voor broeikasgasemissies worden gecoördineerd met die voor de in die richtlijn bepaalde vergunning. De in de artikelen 5, 6 en 7 van deze richtlijn vastgestelde eisen kunnen worden opgenomen in de in Richtlijn 2010/75/EU vastgelegde procedures.

De Commissie evalueert de doeltreffendheid van synergieën met Richtlijn 2010/75/EU. Om te zorgen voor een efficiënte en snellere uitvoering van de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de klimaat- en energiedoelstellingen van de Unie, worden milieu- en klimaatrelevante vergunningen gecoördineerd. De Commissie kan in het kader van eventuele toekomstige evaluaties van deze richtlijn een verslag indienen bij het Europees Parlement en de Raad.

▼M4

Artikel 9

Hoeveelheid emissierechten voor de hele ►M9 Unie ◄

De hoeveelheid emissierechten die met ingang van 2013 elk jaar voor de hele ►M9 Unie ◄ wordt verleend, neemt lineair af vanaf het tijdstip halverwege de periode van 2008 tot 2012. De hoeveelheid neemt af met een lineaire factor van 1,74 % van de gemiddelde jaarlijkse totale hoeveelheid emissierechten die door de lidstaten overeenkomstig de beschikkingen van de Commissie inzake hun nationale toewijzingsplannen voor de periode van 2008 tot 2012 worden verleend. ►A1 De hoeveelheid emissierechten voor de hele ►M9 Unie ◄ wordt ten gevolge van de toetreding van Kroatië alleen verhoogd met de hoeveelheid emissierechten die Kroatië overeenkomstig artikel 10, lid 1, veilt. ◄

▼M9

Met ingang van 2021 bedraagt de lineaire factor 2,2 %.

▼M15

In 2024 wordt de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie verlaagd met 90 miljoen emissierechten. In 2026 wordt de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie verlaagd met 27 miljoen emissierechten. In 2024 wordt de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie verhoogd met 78,4 miljoen emissierechten voor maritiem vervoer. Van 2024 tot en met 2027 bedraagt de lineaire factor 4,3 % en vanaf 2028 4,4 %. De lineaire factor is ook van toepassing op de emissierechten die overeenstemmen met de gemiddelde emissies van maritiem vervoer dat is gerapporteerd overeenkomstig Verordening (EU) 2015/757 voor 2018 en 2019 en die worden behandeld in artikel 3 octies bis van deze richtlijn. De Commissie publiceert de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie uiterlijk op 6 september 2023.

Vanaf respectievelijk 1 januari 2026 en 1 januari 2027 wordt de hoeveelheid emissierechten verhoogd om rekening te houden met de dekking van andere broeikasgasemissies dan CO_2-emissies van maritieme vervoersactiviteiten en de dekking van de emissies van offshoreschepen,

▼M15

op basis van hun emissies in het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn. Niettegenstaande artikel 10, lid 1, worden emissierechten die het resultaat zijn van die toename, beschikbaar gesteld om innovatie te ondersteunen overeenkomstig artikel 10 bis, lid 8

▼M4

Artikel 9 bis

Aanpassing van de hoeveelheid emissierechten voor de hele ►M9 Unie ◄

1. Ten aanzien van de installaties die gedurende de periode van 2008 tot 2012 overeenkomstig artikel 24, lid 1, in het ►M9 EU-ETS ◄ waren opgenomen, wordt de te verlenen hoeveelheid emissierechten met ingang van 1 januari 2013 aangepast in overeenstemming met de gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid emissierechten die gedurende de periode van hun opneming voor deze installaties is verleend, verminderd met de in artikel 9 bedoelde lineaire factor.

2. Ten aanzien van de installaties die in bijlage I genoemde activiteiten uitvoeren en pas met ingang van 2013 in het ►M9 EU-ETS ◄ worden opgenomen, zorgen de lidstaten ervoor dat de exploitanten van deze installaties bij de desbetreffende bevoegde autoriteit terdege onderbouwde en onafhankelijk geverifieerde emissiegegevens indienen, zodat daar met het oog op de aanpassing van de voor de hele ►M9 Unie ◄ te verlenen hoeveelheid emissierechten rekening mee kan worden gehouden.

Deze gegevens worden uiterlijk op 30 april 2010 overeenkomstig de bepalingen aangenomen overeenkomstig artikel 14, lid 1, bij de desbetreffende bevoegde autoriteit ingediend.

Als de ingediende gegevens afdoende worden gestaafd, stelt de bevoegde autoriteit de Commissie uiterlijk op 30 juni 2010 daarvan in kennis en wordt de te verlenen hoeveelheid emissierechten, verminderd met de in artikel 9 bedoelde lineaire factor, dienovereenkomstig aangepast. Voor installaties die andere broeikasgassen dan CO_2 uitstoten, kan de bevoegde autoriteit een kleinere hoeveelheid emissies opgeven overeenkomstig het emissiereductiepotentieel van die installaties.

3. De Commissie publiceert uiterlijk 30 september 2010 de in de leden 1 en 2 bedoelde aangepaste hoeveelheden.

4. Ten aanzien van installaties die overeenkomstig artikel 27 van het ►M9 EU-ETS ◄ zijn uitgesloten, wordt de voor de hele ►M9 Unie ◄ vanaf 1 januari 2013 te verlenen hoeveelheid emissierechten neerwaarts aangepast om het gemiddelde van de geverifieerde emissies van deze installaties in de periode van 2008 tot en met 2010 te weerspiegelen, aangepast met de in artikel 9 bedoelde lineaire factor.

▼M4

Artikel 10

Veiling van emissierechten

▼M9

1. Met ingang van 2019 veilen de lidstaten alle emissierechten die niet kosteloos zijn toegewezen overeenkomstig de artikelen 10 bis en 10 quater van deze richtlijn en niet zijn opgenomen in de marktstabiliteitsreserve die is ingesteld bij Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad [1] („de marktstabiliteitsreserve") of geannuleerd overeenkomstig artikel 12, lid 4, van deze richtlijn.

Vanaf 2021, en zonder vooruit te lopen op een eventuele verlaging op grond van artikel 10 bis, lid 5 bis, bedraagt het aandeel van de te veilen rechten 57 %.

▼M15

Tussen 2021 en 2030 wordt 2 % van de totale hoeveelheid emissierechten geveild om een fonds voor de verbetering van de energie-efficiëntie en de modernisering van de energiesystemen van bepaalde lidstaten (de "begunstigde lidstaten") in te stellen, zoals vastgesteld in artikel 10 quinquies (het "moderniseringsfonds"). De begunstigde lidstaten voor die hoeveelheid emissierechten zijn de lidstaten waarvan het bbp per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen in 2013 minder dan 60 % van het EU-gemiddelde bedroeg. De middelen die overeenstemmen met die hoeveelheid emissierechten, worden verdeeld overeenkomstig deel A van bijlage II ter.

Bovendien wordt tussen 2024 en 2030 2,5 % van de totale hoeveelheid emissierechten voor het moderniseringsfonds geveild. De begunstigde lidstaten voor die hoeveelheid emissierechten zijn de lidstaten waarvan het bbp per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen in de periode van 2016 tot 2018 minder dan 75 % van het EU-gemiddelde bedroeg. De middelen die overeenstemmen met die hoeveelheid emissierechten, worden verdeeld overeenkomstig deel B van bijlage II ter.

▼M9

De totale resterende hoeveelheid door de lidstaten te veilen rechten wordt overeenkomstig lid 2 verdeeld.

▼M7

1 bis. Wanneer vóór toepassing van artikel 1, lid 5, van Besluit (EU) 2015/1814 het aantal door de lidstaten te veilen emissierechten in het laatste jaar van de in ►M9 artikel 13 ◄, van deze richtlijn bedoelde periode meer dan 30 % hoger is dan de verwachte gemiddelde veilinghoeveelheid voor de eerste twee jaar van de daaropvolgende periode, wordt twee derde van het verschil tussen deze hoeveelheden op de veilinghoeveelheden voor het laatste jaar van de periode in mindering gebracht en in gelijke tranches aan de in de eerste twee jaar van de volgende periode door de lidstaten te veilen hoeveelheden toegevoegd.

[1] Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2015 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor het EU-systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG (PB L 264 van 9.10.2015, blz. 1).

▼M4

2. De totale hoeveelheid door de lidstaten te veilen emissierechten, bestaat uit:

a) ►M9 90 % ◄ van de totale hoeveelheid te veilen emissierechten over de lidstaten wordt verdeeld, waarbij elk aandeel identiek is aan het aandeel van de betrokken lidstaat in de geverifieerde emissies krachtens het ►M9 EU-ETS ◄ voor 2005 of, als dit meer is, het gemiddelde voor de periode van 2005 tot en met 2007;

▼M9

b) 10 % van de totale hoeveelheid te veilen emissierechten die met het oog op solidariteit, groei en interconnecties binnen de Unie over bepaalde lidstaten wordt verdeeld, zodat de hoeveelheid rechten die deze lidstaten krachtens punt a) veilen, met de in bijlage II bis vermelde percentages wordt verhoogd.

▼M4

Met het oog op punt a) wordt het aandeel van de lidstaten die in 2005 niet aan het ►M9 EU-ETS ◄ hebben deelgenomen, berekend aan de hand van hun geverifieerde emissie krachtens het ►M9 EU-ETS ◄ in 2007.

▼M9

Indien nodig worden de onder b) bedoelde percentages evenredig aangepast om te waarborgen dat 10 % wordt verdeeld.

▼M15

3. De lidstaten bepalen hoe de opbrengsten van de veiling van de in lid 2 van dit artikel bedoelde emissierechten worden gebruikt, met uitzondering van de opbrengsten die overeenkomstig artikel 311, derde alinea, VWEU als eigen middelen zijn vastgesteld en in de begroting van de Unie zijn opgenomen. De lidstaten gebruiken die opbrengsten, met uitzondering van de opbrengsten die worden gebruikt voor de compensatie van indirecte koolstofkosten als bedoeld in artikel 10 bis, lid 6, van deze richtlijn, of het equivalent in financiële waarde van die opbrengsten, voor een of meer van de volgende doeleinden:

▼M4

a) reductie van de emissie van broeikasgassen, onder andere door bijdragen aan het Wereldfonds voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie en aan het door de Conferentie inzake klimaatverandering van Poznan (COP 14 en COP/MOP 4) operationeel gemaakte Aanpassingsfonds, aanpassing aan de effecten van klimaatverandering, en financiering van onderzoek en ontwikkeling alsmede demonstratieprojecten voor emissiereductie en aanpassing aan klimaatverandering, inclusief deelname aan initiatieven in het kader van het Europees strategisch plan voor energietechnologie en de Europese technologieplatforms;

▼**M15**

b) de ontwikkeling van hernieuwbare energie en netten voor elektriciteitstransmissie om te voldoen aan de doelstelling van de Unie inzake hernieuwbare energie en de streefcijfers van de Unie voor connectiviteit, alsook de ontwikkeling van andere technologieën die bijdragen tot de overgang naar een veilige en duurzame, koolstofarme economie, en het helpen voldoen aan de doelstelling van de Unie om de energie-efficiëntie op te voeren tot de niveaus waartoe is besloten in de toepasselijke wetgevingshandelingen, met inbegrip van de productie van elektriciteit van zelfverbruikers van hernieuwbare energie en hernieuwbare-energiegemeenschappen;

c) maatregelen om ontbossing te voorkomen, de bescherming en het herstel van veengebieden, bossen en andere grondgebaseerde ecosystemen of marienegebaseerde ecosystemen te ondersteunen, met inbegrip van maatregelen die bijdragen tot de bescherming, het herstel en een beter beheer daarvan, met name in beschermde mariene gebieden, en biodiversiteitsvriendelijke bebossing en herbebossing te doen toenemen, ook in ontwikkelingslanden die de Overeenkomst van Parijs hebben geratificeerd, en maatregelen om technologie over te dragen en de aanpassing aan de negatieve gevolgen van de klimaatverandering in deze landen te vergemakkelijken;

d) bevordering van vastlegging door bosbouw en in de bodem in de Unie;

e) het milieutechnisch veilig afvangen en de geologische opslag van CO_2, met name die welke afkomstig is van met vaste fossiele brandstoffen gestookte elektriciteitscentrales en van een reeks industriële bedrijfstakken en deeltakken, ook in derde landen, en innovatieve technologische methoden voor koolstofverwijdering, zoals het rechtstreeks uit de lucht halen van koolstof, en koolstofopslag;

f) het investeren in en vaart te zetten achter de overgang naar vormen van vervoer die aanzienlijk bijdragen tot het koolstofvrij maken van de sector, met inbegrip van de ontwikkeling van diensten en technologieën op het gebied van klimaatvriendelijk passagiers- en goederenvervoer per spoor en met de bus, maatregelen om de maritieme sector koolstofvrij te maken, met inbegrip van de verbetering van de energie-efficiëntie van schepen, havens, innovatieve technologieën en infrastructuur, en duurzame alternatieve brandstoffen, zoals waterstof en ammoniak die worden geproduceerd uit hernieuwbare energiebronnen, en emissievrije aandrijftechnologieën, alsmede het financieren van maatregelen ter ondersteuning van het koolstofvrij maken van luchthavens overeenkomstig een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad, en een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer;

▼**M4**

g) de financiering van onderzoek en ontwikkeling inzake energie-efficiëntie en schone technologieën in de sectoren die onder deze richtlijn vallen;

▼**M15**

h) maatregelen die tot doel hebben energie-efficiëntie, systemen voor stadsverwarming en isolatie, efficiënte en hernieuwbare verwarmings- en koelsystemen te ondersteunen of de grondige en gefaseerde grondige renovatie van gebouwen overeenkomstig Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad te ondersteunen ([1]), te beginnen met de renovatie van de slechtst presterende gebouwen;

h bis) het verlenen van financiële steun om sociale aspecten in huishoudens met een laag en middeninkomen op te vangen door verstorende belastingen te verlagen en gerichte verminderingen van rechten en heffingen in verband met hernieuwbare elektriciteit;

h ter) financiering van nationale regelingen voor klimaatdividenden met een beproefd positief milieueffect, zoals gedocumenteerd in het in artikel 19, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad ([2]) bedoelde jaarverslag.

▼**M4**

i) de dekking van administratieve uitgaven voor het beheer van het ►**M9** EU-ETS ◄;

▼**M9**

j) de financiering van klimaatacties in kwetsbare derde landen, waaronder de aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering;

▼**M15**

k) het bevorderen van het verwerven van vaardigheden en het herverdelen van arbeid om bij te dragen aan een rechtvaardige overgang naar een klimaatneutrale economie, met name in regio's die het meest te maken krijgen met de overgang naar andere banen, en dat in nauwe samenspraak met de sociale partners, en het investeren in het omscholen en bijscholen van mogelijk door de transitie getroffen werknemers, met inbegrip van werknemers in het maritiem vervoer;

l) het aanpakken van eventuele restrisico's van koolstoflekkage in de sectoren die onder bijlage I bij Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) vallen, die de transitie ondersteunen en de decarbonisatie ervan overeenkomstig de staatssteunregels bevorderen.

([1]) Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PB L 153 van 18.6.2010, blz. 13).

([2]) Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn 94/22/EG, Richtlijn 98/70/EG, Richtlijn 2009/31/EG, Verordening (EG) nr. 663/2009, Verordening (EG) nr. 715/2009, Richtlijn 2009/73/EG, Richtlijn 2009/119/EG van de Raad, Richtlijn 2010/31/EU, Richtlijn 2012/27/EU, Richtlijn 2013/30/EU en Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013(PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1).

([3]) Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot vaststelling van een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 52).

▼**M15**

Bij het bepalen van het gebruik van de opbrengsten van de veiling van emissierechten houden de lidstaten rekening met de noodzaak om de internationale klimaatfinanciering in kwetsbare derde landen als bedoeld in de eerste alinea, punt j), verder op te schalen.

De lidstaten worden geacht te voldoen aan de bepalingen van dit lid indien zij een fiscaal of financieel steunbeleid hebben en uitvoeren, ook in met name ontwikkelingslanden, of nationale reguleringsmaatregelen hebben en uitvoeren die de financiële steunverlening, opgezet om de in de eerste alinea vermelde doelstellingen te verwezenlijken, ondersteunen en die een waarde hebben die gelijk is aan de in de eerste alinea bedoelde opbrengsten.

De lidstaten stellen de Commissie in hun verslagen uit hoofde van artikel 19, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1999 in kennis van het gebruik van de opbrengsten en de uit hoofde van dit lid ondernomen acties, waarbij zij zo nodig en in voorkomend geval aangeven welke inkomsten worden gebruikt en welke acties worden ondernomen om hun overeenkomstig die verordening ingediende geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en hun overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad ([1]) voorbereide territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie uit te voeren.

De rapportage moet voldoende gedetailleerd zijn om de Commissie in staat te stellen de naleving van het eerste lid door de lidstaten te beoordelen.

▼**M9**

4. ►**M15** De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 van deze richtlijn gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn wat betreft de tijdstippen, het beheer en andere aspecten van veilingen, met inbegrip van veilingmodaliteiten die noodzakelijk zijn voor het overmaken van een deel van de opbrengsten naar de begroting van de Unie als externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 30 quinquies, lid 4, van deze richtlijn of als eigen middelen overeenkomstig artikel 311, derde alinea, VWEU, om ervoor te zorgen dat deze op een open, transparante, geharmoniseerde en niet-discriminerende wijze worden uitgevoerd. Te dien einde moet dit proces voorspelbaar zijn, met name met betrekking tot het tijdstip en de opeenvolging van veilingen en de geraamde hoeveelheden rechten die worden aangeboden. ◄

Die gedelegeerde handelingen zorgen ervoor dat veilingen op zodanige wijze worden opgezet dat:

a) de exploitanten, en met name eventuele kleine en middelgrote ondernemingen die onder het EU-ETS vallen, volledige, eerlijke en gelijke toegang krijgen;

b) alle deelnemers op hetzelfde tijdstip toegang hebben tot dezelfde informatie en dat deelnemers het verloop van de veilingen niet verstoren;

([1]) Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1).

▼M9

c) de organisatie van en deelname aan de veilingen kosteneffectief is en dat onnodige administratieve kosten worden vermeden; en

d) de toegang tot emissierechten wordt toegekend voor kleine emittenten.

▼M4

De lidstaten brengen verslag uit wat betreft de correcte toepassing van de veilingregels voor elke veiling, met name met betrekking tot de eerlijke en open toegang, transparantie, prijsinformatie en technische en operationele aspecten. Deze verslagen worden uiterlijk één maand na de bedoelde veiling ingediend en gepubliceerd op de website van de Commissie.

▼M15

5. De Commissie houdt toezicht op de werking van de Europese koolstofmarkt. Elk jaar dient zij bij het Europees Parlement en bij de Raad een verslag in over het functioneren van de koolstofmarkt en over andere relevante onderdelen van het klimaat- en energiebeleid, met inbegrip van het verloop van de veilingen, de liquiditeit en verhandelde hoeveelheden, waarin tevens door de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) overeenkomstig lid 6 van dit artikel verstrekte informatie alsmede door de lidstaten verstrekte informatie over de in artikel 10 bis, lid 6, bedoelde financiële maatregelen worden samengevat. Zo nodig zorgen de lidstaten ervoor dat alle relevante informatie ten minste twee maanden voor de goedkeuring van het verslag door de Commissie aan deze laatste wordt doorgegeven.

6. De ESMA houdt regelmatig toezicht op de integriteit en transparantie van de Europese koolstofmarkt, met name met betrekking tot de marktvolatiliteit en de prijsontwikkeling, de werking van de veilingen en handelsactiviteiten op de markt met betrekking tot emissierechten en derivaten, met inbegrip van onderhandse transacties, liquiditeit en de verhandelde volumes, en de categorieën en het handelsgedrag van marktdeelnemers, met inbegrip van de posities van financiële intermediairs. De ESMA neemt de relevante bevindingen en zo nodig aanbevelingen op in haar beoordelingen voor het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, en voor het Europees Comité voor systeemrisico's overeenkomstig artikel 32, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad ([1]). Voor de uitvoering van de in de eerste zin van dit lid bedoelde taken werken de ESMA en de betrokken bevoegde autoriteiten samen en wisselen zij gedetailleerde informatie uit over alle soorten transacties overeenkomstig artikel 25 van Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad ([2]).

([1]) Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 84).

([2]) Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (verordening marktmisbruik) en houdende intrekking van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad en de Richtlijnen 2003/124/EG, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 1).

▼M4

Artikel 10 bis

Overgangsregels voor de hele ►M9 Unie ◄ voor een geharmoniseerde kosteloze toewijzing

▼M9

1. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met betrekking tot de volledig geharmoniseerde uitvoeringsmaatregelen voor de hele Unie voor het toewijzen van in de leden 4, 5, 7 en 19 van dit artikel bedoelde emissierechten.

▼M4

De in de eerste alinea bedoelde maatregelen bevatten voor zover mogelijk voor de hele ►M9 Unie ◄ geldende ex ante benchmarks die waarborgen dat de toewijzing gebeurt op een wijze die de reductie van broeikasgasemissies en het gebruik van energie-efficiënte technieken stimuleert door rekening te houden met de meest efficiënte technieken, vervangingsproducten, alternatieve productieprocedés, hoogrenderende warmtekrachtkoppeling, energie-efficiënt hergebruik van rookgassen, het gebruik van biomassa en het afvangen en de opslag van CO_2, indien de faciliteiten daarvoor beschikbaar zijn, en zetten niet aan tot een toename van de emissie. Er wordt geen kosteloze toewijzing gegeven voor elektriciteitsopwekking, behalve in gevallen als bedoeld in artikel 10 quater en voor met rookgassen geproduceerde elektriciteit.

▼M15

Indien voor een installatie de verplichting geldt om een energie-audit uit te voeren of een gecertificeerd energiebeheersysteem op grond van artikel 8, van Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad [1] en indien de aanbevelingen van het auditverslag of van het gecertificeerde energiebeheersysteem niet worden uitgevoerd, tenzij de terugverdientijd voor de betrokken investeringen meer dan drie jaar bedraagt of de kosten van die investeringen onevenredig zijn, in welke gevallen de hoeveelheid kosteloos toegewezen emissierechten met 20 % wordt verminderd. De hoeveelheid kosteloos toegewezen emissierechten wordt niet verminderd als een exploitant aantoont dat hij andere maatregelen heeft uitgevoerd die resulteren in broeikasgasemissiereducties die gelijkwaardig zijn aan de in het auditverslag of door het energiebeheersysteem voor de betrokken installatie aanbevolen emissiereducties.

De Commissie vult deze richtlijn aan door, in de krachtens dit lid vastgestelde gedelegeerde handelingen en onverminderd de uit hoofde van Richtlijn 2012/27/EU toepasselijke regels, te voorzien in administratief eenvoudige geharmoniseerde regels voor de toepassing van de derde alinea van dit lid die ervoor zorgen dat de toepassing van de conditionaliteit het gelijke speelveld, de milieu-integriteit of de gelijke behandeling van installaties in de hele Unie niet in gevaar brengt. Die geharmoniseerde regels voorzien met name in tijdschema's, criteria voor de erkenning van uitgevoerde energie-efficiëntiemaatregelen en alternatieve maatregelen ter vermindering van broeikasgasemissies, waarbij gebruik wordt gemaakt van de procedure voor nationale uitvoeringsmaatregelen overeenkomstig artikel 11, lid 1, van deze richtlijn.

[1] Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

▼**M15**

In aanvulling op de vereisten van de derde alinea van dit lid wordt de in die alinea bedoelde vermindering met 20 % toegepast wanneer exploitanten van installaties waarvan de broeikasgasemissieniveaus hoger zijn dan het tachtigste percentiel emissieniveaus voor de relevante productbenchmarks, uiterlijk op 1 mei 2024 geen klimaatneutraliteitsplan voor elk van die installaties hebben opgesteld voor de activiteiten die onder deze richtlijn vallen. Dat plan bevat de in artikel 10 ter, lid 4, genoemde elementen en wordt opgesteld overeenkomstig de in dat artikel bedoelde uitvoeringshandelingen. Artikel 10 ter, lid 4, wordt gelezen als uitsluitend een verwijzing naar het installatieniveau. De verwezenlijking van de streefdoelen en mijlpalen bedoeld in artikel 10 ter, lid 4, derde alinea, punt b), wordt geverifieerd met betrekking tot de periode tot 31 december 2025 en vervolgens met betrekking tot elke periode die eindigt op 31 december van elk vijfde jaar, volgens de verificatie- en accreditatieprocedures in artikel 15. Er worden geen kosteloze emissierechten van meer dan 80 % toegewezen indien de verwezenlijking van de tussentijdse streefdoelen en mijlpalen niet zijn geverifieerd met betrekking tot de periode tot eind 2025 of met betrekking tot de periode van 2026 tot en met 2030.

Emissierechten die niet zijn toegewezen als gevolg van een vermindering van de kosteloze toewijzing overeenkomstig de derde en vijfde alinea van dit lid, worden gebruikt om installaties vrij te stellen van de aanpassing overeenkomstig lid 5 van dit artikel. Indien dergelijke emissierechten blijven bestaan, wordt 50 % van die emissierechten beschikbaar gesteld ter ondersteuning van innovatie overeenkomstig lid 8 van dit artikel. De andere 50 % van die emissierechten wordt geveild overeenkomstig artikel 10, lid 1, van deze richtlijn en de lidstaten zouden de respectieve opbrengsten moeten gebruiken om eventuele restrisico's van koolstoflekkage in de sectoren die onder bijlage I bij Verordening (EU) 2023/956 vallen, aan te pakken, teneinde de transitie te ondersteunen en hun decarbonisatie te bevorderen overeenkomstig de staatssteunregels.

Er wordt geen kosteloze toewijzing verstrekt aan installaties in bedrijfstakken en deeltakken voor zover deze onder andere maatregelen vallen om het risico op koolstoflekkage als vastgesteld bij Verordening (EU) 2023/956 aan te pakken. De in de eerste alinea van dit lid bedoelde maatregelen worden dienovereenkomstig aangepast.

Voor elke bedrijfstak en deeltak wordt de benchmark in principe eerder berekend op basis van het product dan op basis van de inputs, teneinde te zorgen voor een zo groot mogelijke reductie van de broeikasgasemissies en een zo groot mogelijke energiebezuiniging in het hele productieproces van de betrokken bedrijfstak of deeltak. Om verdere stimulansen te bieden voor het verminderen van broeikasgasemissies en het verbeteren van de energie-efficiëntie, en om te zorgen voor een gelijk speelveld tussen installaties die nieuwe technologieën gebruiken die de broeikasgasemissies geheel tenietdoen of gedeeltelijk verminderen en installaties die bestaande technologieën gebruiken, worden de voor de hele Unie vastgestelde ex ante benchmarks voor de toepassing

▼**M15**

ervan in de periode van 2026 tot en met 2030, met het oog op een mogelijke wijziging van de definities en systeemgrenzen van bestaande productbenchmarks geëvalueerd, waarbij het potentieel voor circulair gebruik van materialen en de onafhankelijkheid van de benchmarks van de grondstof en het soort productieproces ingeval de productieprocessen hetzelfde doel hebben, als leidende beginselen worden gezien. De Commissie streeft ernaar de uitvoeringshandelingen zo spoedig mogelijk en voor aanvang van de periode 2026-2030 vast te stellen teneinde de herziene benchmarkwaarden voor kosteloze toewijzing te bepalen overeenkomstig lid 2, derde alinea.

▼**M4**

Bij het bepalen van de grondslagen voor het vaststellen van ex ante benchmarks in afzonderlijke bedrijfstakken en deeltakken, raadpleegt de Commissie de relevante belanghebbenden, met inbegrip van de betrokken bedrijfstakken en deeltakken.

De Commissie toetst, zodra de ►**M9** Unie ◄ haar goedkeuring heeft gehecht aan een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering die verplichte reducties van de emissies van broeikasgassen oplegt die vergelijkbaar zijn met die van de ►**M9** Unie ◄, deze maatregelen om ervoor te zorgen dat kosteloze toewijzing alleen plaatsvindt wanneer deze in het licht van die overeenkomst volledig gerechtvaardigd is.

▼**M15**

1 bis. Onder voorbehoud van de toepassing van Verordening (EU) 2023/956 wordt geen kosteloze toewijzing verstrekt voor de productie van de in bijlage I bij die verordening vermelde goederen.

In afwijking van de eerste alinea van dit lid profiteert de productie van in bijlage I bij die verordening genoemde goederen voor de eerste toepassingsjaren van Verordening (EU) 2023/956 van verminderde hoeveelheden kosteloos toegewezen emissierechten. Er moet een factor (CBAM-factor) worden toegepast waarmee de kosteloze toewijzing voor de productie van die goederen wordt verminderd. De CBAM-factor is gelijk aan 100 % tijdens de periode tussen de inwerkingtreding van die verordening en eind 2025, en is, met inachtneming van de toepassing van de bepalingen als bedoeld in artikel 36, lid 2, punt b), van die verordening, in 2026 gelijk aan 97,5 %, in 2027 aan 95 %, in 2028 aan 90 %, in 2029 aan 77,5 %, in 2030 aan 51,5 %, in 2031 aan 39 %, in 2032 aan 26,5 % en in 2033 aan 14 %. Vanaf 2034 is geen CBAM-factor van toepassing.

De vermindering van de kosteloze toewijzing wordt jaarlijks berekend als het gemiddelde aandeel van de vraag naar kosteloze toewijzing voor de productie van de in bijlage I bij Verordening (EU) 2023/956 vermelde goederen, vergeleken met de berekende totale vraag naar kosteloze toewijzing voor alle installaties, voor de relevante periode als bedoeld in artikel 11, lid 1, van deze richtlijn. De CBAM-factor wordt toegepast bij die berekening.

Emissierechten die het resultaat zijn van de vermindering van de kosteloze toewijzing, worden beschikbaar gesteld om innovatie te ondersteunen overeenkomstig lid 8.

▼**M15**

Uiterlijk op 31 december 2024 beoordeelt de Commissie als onderdeel van haar jaarverslag aan het Europees Parlement en de Raad op grond van artikel 10, lid 5, van deze richtlijn om de twee jaar het risico op koolstoflekkage voor goederen die onder CBAM vallen en in de Unie worden geproduceerd voor uitvoer naar derde landen die geen EU-ETS of een vergelijkbaar koolstofbeprijzingsmechanisme toepassen. Het verslag bevat met name een beoordeling van het risico op koolstoflekkage in sectoren waarop CBAM van toepassing zal zijn, in het bijzonder de rol en het versnelde gebruik van waterstof, en de ontwikkelingen met betrekking tot handelsstromen en de ingebedde emissies van goederen die door die sectoren op de wereldmarkt worden geproduceerd. Wanneer in het verslag wordt geconcludeerd dat er een CO_2-weglekrisico bestaat voor goederen die in de Unie worden geproduceerd voor uitvoer naar derde landen die het EU-ETS, noch een gelijkwaardig koolstofbeprijzingsmechanisme toepassen, dient de Commissie in voorkomend geval een wetgevingsvoorstel in om dat CO_2-weglekrisico aan te pakken op een wijze die in overeenstemming is met de regels van de Wereldhandelsorganisatie, met inbegrip van artikel XX van de General Agreement on Tariffs and Trade 1994, en die rekening houdt met het koolstofvrij maken van installaties in de Unie.

▼**M4**

2. Bij de vaststellingen van de beginselen voor de bepaling van ex ante benchmarks in afzonderlijke bedrijfstakken of deeltakken wordt uitgegaan van de gemiddelde emissieprestaties van de 10 % meest efficiënte installaties in een bedrijfstak of deeltak in de ►**M9** Unie ◄ gedurende de periode 2007-2008. De Commissie raadpleegt de relevante belanghebbenden, met inbegrip van de betrokken bedrijfstakken en deeltakken.

De overeenkomstig de artikelen 14 en 15 vastgestelde ►**M9** handelingen ◄ zorgen voor geharmoniseerde voorschriften inzake bewaking, rapportage en verificatie van productiegerelateerde broeikasgasemissies, met het oog op de vaststelling van de ex ante benchmarks.

▼**M9**

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast om de herziene benchmarkwaarden voor kosteloze toewijzingen te bepalen. Die handelingen zijn in overeenstemming met de uit hoofde van lid 1 van dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen en voldoen aan de volgende elementen:

a) Voor de periode van 2021 tot en met 2025 worden de benchmarkwaarden bepaald op basis van de uit hoofde van artikel 11 ingediende informatie voor de jaren 2016 en 2017. Op grond van een vergelijking van die benchmarkwaarden met de benchmarkwaarden van het op 27 april 2011 vastgestelde Besluit 2011/278/EU van de Commissie ([1]) bepaalt de Commissie voor elke benchmark het jaarlijkse verminderingspercentage en past zij dat toe op de benchmarkwaarden voor de periode van 2013 tot 2020, voor elk jaar tussen 2008 en 2023, om de benchmarkwaarden voor de periode van 2021 tot 2025 te bepalen.

([1]) Besluit 2011/278/EU van de Commissie van 27 april 2011 tot vaststelling van een voor de hele Unie geldende overgangsregeling voor de geharmoniseerde kosteloze toewijzing van emissierechten overeenkomstig artikel 10 bis van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 130 van 17.5.2011, blz. 1).

▼M9

b) Indien het jaarlijkse verminderingspercentage hoger is dan 1,6 % of lager dan 0,2 %, zijn de benchmarkwaarden voor de periode van 2021 tot 2025 de benchmarkwaarden die van toepassing zijn in de periode van 2013 tot 2020, verminderd met een van beide percentages, naargelang welke van deze beide percentages relevant is, voor elk jaar tussen 2008 en 2023.

▼M15

c) Voor de periode van 2026 tot 2030 worden de benchmarkwaarden op dezelfde manier als in de punten a) en d) van deze alinea bepaald, rekening houdend met punt e) van deze alinea, op basis van uit hoofde van artikel 11 ingediende informatie voor de jaren 2021 en 2022 en op basis van de toepassing van het jaarlijkse verminderingspercentage dat van toepassing is voor elk jaar tussen 2008 en 2028.

d) Indien het jaarlijkse verminderingspercentage hoger is dan 2,5 % of lager dan 0,3 %, zijn de benchmarkwaarden voor de periode van 2026 tot 2030 de benchmarkwaarden die van toepassing zijn in de periode van 2013 tot 2020, verminderd met een van beide percentages, naargelang welke van deze beide percentages relevant is, voor elk jaar tussen 2008 en 2028.

e) Voor de periode van 2026 tot en met 2030 heeft de wijziging van de definities van de benchmarks en de systeemgrenzen die op grond van lid 1, achtste alinea, van toepassing is, geen gevolgen voor het jaarlijkse verminderingspercentage voor de productbenchmark voor vloeibaar ruwijzer.

In afwijking hiervan worden de benchmarkwaarden voor aromaten, waterstof en syngas met hetzelfde percentage als de benchmarks voor raffinaderijen aangepast om gelijke concurrentievoorwaarden voor de producenten van die producten te handhaven.

▼M9

De in de derde alinea bedoelde uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Ter bevordering van de efficiënte terugwinning van energie uit afgassen, wordt de benchmarkwaarde voor vloeibaar ruwijzer, die voornamelijk betrekking heeft op afgassen, gedurende de in punt b) van de derde alinea vermelde periode jaarlijks verlaagd met 0,2 %.

▼M15

———————

5. Met het oog op de naleving van het in artikel 10 vastgestelde te veilen aandeel worden voor elk jaar waarin de som van de kosteloze toewijzingen de maximumhoeveelheid die het te veilen aandeel respecteert, niet bereikt, de resterende emissierechten tot aan de maximumhoeveelheid gebruikt ter voorkoming of beperking van de vermindering van de kosteloze toewijzingen om het te veilen aandeel in latere jaren te respecteren. Wanneer de maximumhoeveelheid echter is bereikt, worden de kosteloze toewijzingen dienovereenkomstig aangepast. Elke aanpassing wordt op eenvormige wijze toegepast. Installaties waarvan het broeikasgasemissieniveau lager is dan het gemiddelde van de 10 % meest efficiënte installaties in een sector of subsector in de Unie voor de relevante benchmarks in een jaar waarin de aanpassing van toepassing is, worden echter van die aanpassing vrijgesteld.

▼**M9**

5 bis. In afwijking van lid 5 wordt een extra hoeveelheid van ten hoogste 3 % van de totale hoeveelheid aan rechten voor zover nodig gebruikt ter verhoging van de maximumhoeveelheid die beschikbaar is op grond van lid 5.

5 ter. Indien minder dan 3 % van de totale hoeveelheid aan rechten nodig is ter verhoging van de maximumhoeveelheid die beschikbaar is op grond van lid 5:

— worden maximaal 50 miljoen emissierechten gebruikt voor een verhoging van de hoeveelheid emissierechten die beschikbaar is ter ondersteuning van innovatie overeenkomstig artikel 10 bis, lid 8; en

— wordt een maximum van 0,5 % van de totale hoeveelheid emissierechten gebruikt voor een verhoging van de hoeveelheid emissierechten die beschikbaar is voor de modernisering van de energiesystemen van bepaalde lidstaten overeenkomstig artikel 10 quinquies.

6. ►**M15** Lidstaten zouden ten behoeve van bedrijfstakken of deeltakken die aan een reëel koolstofweglekrisico zijn blootgesteld als gevolg van aanzienlijke indirecte kosten die werkelijk zijn opgelopen door in de elektriciteitsprijzen doorgerekende broeikasgasemissiekosten, financiële maatregelen overeenkomstig de tweede en de vierde alinea van dit lid moeten vaststellen, mits die financiële maatregelen stroken met de regels inzake staatssteun en met name geen ongegronde verstoringen van de mededinging op de interne markt veroorzaken. De vastgestelde financiële maatregelen zouden geen compensatie mogen bieden voor indirecte kosten die worden gedekt door kosteloze toewijzing overeenkomstig de op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde benchmarks. Wanneer een lidstaat een bedrag uitgeeft dat hoger is dan het equivalent van 25 % van de in artikel 10, lid 3, bedoelde veilingopbrengsten voor het jaar waarin de indirecte kosten zijn gemaakt, geeft de lidstaat de redenen voor de overschrijding van dat bedrag op. ◄

De lidstaten streven er tevens naar niet meer dan 25 % van de opbrengsten uit de veiling van emissierechten te gebruiken voor de in de eerste alinea bedoelde financiële maatregelen. Binnen drie maanden na het einde van elk jaar publiceren de lidstaten die dergelijke financiële maatregelen hebben getroffen, het totaalbedrag aan compensatie dat is verstrekt per begunstigde bedrijfstak en deeltak, in een eenvoudig toegankelijke vorm. Vanaf 2018 publiceert een lidstaat in elk jaar waarin hij meer dan 25 % van de opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor dergelijke doeleinden gebruikt, een verslag met de redenen voor de overschrijding van dat percentage. Het verslag bevat relevante informatie over de elektriciteitsprijzen voor grote industriële afnemers die van deze financiële maatregelen gebruik mogen maken, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de vereisten inzake de bescherming van vertrouwelijke informatie. Het verslag bevat ook informatie over de vraag of er voldoende aandacht is besteed aan andere maatregelen om de indirecte koolstofkosten op middellange tot lange termijn duurzaam te verlagen.

In het in artikel 10, lid 5, voorziene verslag neemt de Commissie onder meer een beoordeling van de gevolgen van dergelijke financiële maatregelen op de interne markt op en beveelt zij in voorkomend geval eventueel op grond van die beoordeling noodzakelijke maatregelen aan.

▼**M9**

Deze maatregelen moeten zorgen voor een passende bescherming tegen het risico op koolstofweglek op basis van ex ante benchmarks voor de indirecte CO_2-emissies per geproduceerde eenheid. Deze ex ante benchmarks worden voor een gegeven bedrijfstak of deeltak berekend als het product van het elektriciteitsverbruik per geproduceerde eenheid overeenkomend met de meest efficiënte beschikbare technologieën en de CO_2-emissies van de Europese elektriciteitsproductiemix in kwestie.

▼**M4**

7. ►**M9** Emissierechten uit de in lid 5 van dit artikel bedoelde maximale hoeveelheid die uiterlijk in 2020 niet kosteloos zijn toegewezen, worden voor nieuwkomers gereserveerd, samen met 200 miljoen rechten die op grond van artikel 1, lid 3, van Besluit (EU) 2015/1814 in de marktstabiliteitsreserve zijn ondergebracht. Van de gereserveerde emissierechten worden er aan het eind van de periode van 2021 tot 2030 tot 200 miljoen teruggestort in de marktstabiliteitsreserve, indien zij niet voor die periode zijn toegewezen. ◄

▼**M15**

Vanaf 2021 worden emissierechten die, op grond van de leden 19, 20 en 22, niet aan installaties zijn toegewezen, toegevoegd aan de hoeveelheid van overeenkomstig de eerste zin van de eerste alinea van dit lid gereserveerde emissierechten.

▼**M4**

De toewijzingen worden aangepast met de in artikel 9 bedoelde lineaire factor.

Voor elektriciteitsopwekking door nieuwkomers wordt geen kosteloze toewijzing gegeven.

▼**M9**

_____

▼**M15**

8. 345 miljoen emissierechten van de hoeveelheid die anders kosteloos zou kunnen worden toegewezen uit hoofde van dit artikel, en 80 miljoen emissierechten van de hoeveelheid die anders zou kunnen worden geveild uit hoofde van artikel 10, alsook de emissierechten die het resultaat zijn van de in lid 1 bis van dit artikel bedoelde vermindering van de kosteloze toewijzing, worden ter beschikking gesteld van een fonds (het “innovatiefonds”) met als doel de innovatie in koolstofarme en koolstofvrije technieken, processen en technologieën die aanzienlijk bijdragen tot het koolstofvrij maken van de onder deze richtlijn vallende sectoren, te ondersteunen en bij te dragen tot de doelstellingen om alle verontreiniging tot nul terug te brengen en circulariteit te verwezenlijken, met inbegrip van projecten om dergelijke technieken, processen en technologieën op te schalen met het oog op een brede uitrol ervan in de hele Unie. Dergelijke projecten hebben een aanzienlijk potentieel om broeikasgasemissies terug te dringen en dragen bij tot besparingen op energie en hulpbronnen in overeenstemming met de energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030.

De Commissie stelt vervroegd middelen uit het innovatiefonds ter beschikking om ervoor te zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om innovatie te bevorderen, ook voor opschaling.

Emissierechten die wegens stopzetting van de activiteiten niet aan vliegtuigexploitanten worden verleend en die niet nodig zijn om een tekort aan ingeleverde emissierechten door die exploitanten te dekken, worden ook voor innovatiesteun als bedoeld in de eerste alinea gebruikt.

▼**M15**

Bovendien worden 5 miljoen emissierechten van de in artikel 3 quater, leden 5 en 7, bedoelde hoeveelheid met betrekking tot luchtvaarttoewijzingen voor 2026 beschikbaar gesteld voor innovatieondersteuning als bedoeld in de eerste alinea van dit lid.

Daarenboven worden 50 miljoen niet-toegewezen emissierechten uit de marktstabiliteitsreserve aangewend ter aanvulling van eventuele resterende opbrengsten uit de 300 miljoen emissierechten die uit hoofde van Besluit 2010/670/EU van de Commissie ([1]) in de periode van 2013 tot 2020 beschikbaar zijn, en te zijner tijd gebruikt ter ondersteuning van innovatie als bedoeld in de eerste alinea van dit lid.

▼**M16**

Bij het opstellen en uitvoeren van oproepen tot het indienen van voorstellen of openbare inschrijvingen in het kader van het Innovatiefonds houdt de Commissie rekening met strategische projecten die zijn erkend overeenkomstig een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologieproducten en die geacht worden bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) overeenkomstig artikel 2, lid 4, van Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad ([2]). De lidstaten overwegen steun te verlenen uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds opgericht bij Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) en het Fonds voor een rechtvaardige transitie opgericht bij Verordening (EU) 2021/1056 aan projecten op hun grondgebied in het kader van financiële mechanismen die in het kader van het Innovatiefonds zijn ontwikkeld, zoals de “auction-as-a-service”-regeling.

▼**M15**

Het innovatiefonds bevat de sectoren die in de bijlagen I en III zijn opgenomen alsmede producten en processen ter vervanging van koolstofintensieve producten en processen die in de in bijlage I opgenomen sectoren worden geproduceerd respectievelijk gebruikt, met inbegrip van innovatieve projecten voor technologieën voor hernieuwbare energie en energieopslag en milieuveilige koolstofafvang en -benutting (*carbon capture and utilisation*, CCU), die in belangrijke mate bijdraagt tot het beperken van klimaatverandering, met name met betrekking tot onvermijdelijke emissies van industriële processen en is bedoeld om het opzetten en exploiteren van projecten betreffende het milieutechnisch veilig afvangen, vervoeren en geologisch opslaan (CCS) van CO_2, met name voor onvermijdelijke emissies van industriële processen, en het rechtstreeks uit de atmosfeer halen van CO_2 met veilige, duurzame en permanente opslag (DACS), te stimuleren op geografisch gezien evenwichtig gespreide locaties. Het innovatiefonds kan ook baanbrekende innovatieve technologieën en infrastructuur ondersteunen, met inbegrip

([1]) Besluit 2010/670/EU van de Commissie van 3 november 2010 tot vaststelling van criteria en maatregelen voor de financiering van commerciële demonstratieprojecten ter bevordering van de milieutechnisch veilige afvang en geologische opslag van CO_2, alsook voor demonstratieprojecten ter bevordering van innovatieve technologieën voor hernieuwbare energie in het kader van het bij Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad vastgestelde systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap (PB L 290 van 6.11.2010, blz. 39).

([2]) Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (“STEP”) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([3]) Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 60).

▼**M15**

van de productie van koolstofarme en koolstofvrije brandstoffen om de maritieme, lucht-, spoor- en wegvervoersector koolstofvrij te maken, met inbegrip van collectieve vormen van vervoer zoals openbaar vervoer en touringcardiensten.

Voor de luchtvaart kan het ook elektrificatie en maatregelen ter beperking van de algemene klimaateffecten ervan ondersteunen.

De Commissie zal bijzondere aandacht besteden aan projecten in sectoren die onder Verordening (EU) 2023/956 vallen om innovatie op het gebied van koolstofarme technologieën, CCU, CCS, hernieuwbare energie en energieopslag te ondersteunen op een manier die bijdraagt aan het beperken van de klimaatverandering met als doel in de periode 2021-2030 projecten in die sectoren een aanzienlijk deel van het equivalent in financiële waarde van de in lid 1 bis, vierde alinea, van dit artikel genoemde emissierechten toe te kennen. Voorts kan de Commissie, vóór 2027, oproepen tot het indienen van voorstellen uitschrijven voor de sectoren die onder die verordening vallen.

De Commissie besteedt ook bijzondere aandacht aan projecten die bijdragen tot het koolstofvrij maken van de maritieme sector en neemt waar passend onderwerpen met betrekking daartoe op in de oproepen tot het indienen van voorstellen in het kader van het innovatiefonds, onder meer met betrekking tot het elektrificeren van het maritiem vervoer, het aanpakken van het volledige klimaateffect ervan, met inbegrip van de emissies van zwarte koolstof. In dergelijke oproepen voor het indienen van voorstellen wordt in de criteria die worden gebruikt voor de selectie van projecten ook in het bijzonder rekening gehouden met het potentieel van projecten en investeringen om tevens de bescherming van de biodiversiteit te verbeteren en de geluidshinder en watervervuiling te verminderen.

Het innovatiefonds kan overeenkomstig lid 8 bis projecten ondersteunen door middel van openbare inschrijvingen, zoals CD's, CCD's of contracten met vaste premies ter ondersteuning van decarbonisatietechnologieën waarvoor de koolstofprijs mogelijk geen voldoende stimulans is.

De Commissie streeft naar synergieën tussen het innovatiefonds en Horizon Europa, met name met betrekking tot Europese partnerschappen, en streeft in voorkomend geval naar synergieën tussen het innovatiefonds en andere programma's van de Unie.

Projecten op het grondgebied van alle lidstaten, ook kleinschalige en middelgrote projecten, komen in aanmerking en, voor maritieme activiteiten, komen projecten met een duidelijke meerwaarde voor de Unie in aanmerking. De technologieën die worden gesteund, zijn innovatief en zijn zonder ondersteuning nog niet op vergelijkbare schaal commercieel levensvatbaar, maar vormen baanbrekende oplossingen of zijn voldoende ontwikkeld voor toepassing op precommerciële schaal.

De Commissie zorgt ervoor dat de voor het innovatiefonds bestemde emissierechten overeenkomstig de beginselen en modaliteiten bedoeld in artikel 10, lid 4, van deze richtlijn worden geveild. De veilingopbrengsten worden aangemerkt als externe bestemmingsontvangsten

▼M15

overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad [1]. Vastleggingen in de begroting voor acties waarvan de uitvoering zich over meer dan één begrotingsjaar uitstrekt, mogen jaartranches worden verdeeld.

De Commissie verleent op verzoek technische bijstand aan lidstaten met een geringe effectieve deelname in projecten uit hoofde van het innovatiefonds zodat de verzoekende lidstaat beter in staat is om indieners van projectvoorstellen op hun grondgebied te ondersteunen bij het indienen van aanvragen voor financiering uit het innovatiefonds, teneinde een grotere effectieve geografische deelname aan het innovatiefonds tot stand te brengen en de algemene kwaliteit van ingediende projecten te verbeteren. De Commissie streeft bij de financiering uit het innovatiefonds een effectief geografisch evenwicht binnen de Unie na, waarbij de kwaliteit centraal staat, en zorgt voor uitgebreide bewaking van de voortgang en passende follow-up in dat verband.

Indien de aanvragers, nadat de uiterste datum voor het indienen van voorstellen is verstreken, hiermee akkoord gaan, stelt de Commissie de lidstaten in kennis van de financieringsaanvragen voor projecten op hun grondgebied en verstrekt zij hun gedetailleerde informatie over die aanvragen zodat de lidstaten hun steun aan projecten beter kunnen coördineren. Daarnaast stelt de Commissie de lidstaten voorafgaand aan de toekenning van de steun in kennis van de lijst van voorgeselecteerde projecten.

Projecten worden geselecteerd door middel van een transparante selectieprocedure, op technologieneutrale wijze, in overeenstemming met de doelstellingen van het innovatiefonds zoals uiteengezet in de eerste alinea van dit lid en op basis van objectieve en transparante criteria, rekening houdend met de mate waarin projecten een aanzienlijke bijdrage leveren aan de klimaat- en energiedoelstellingen van de Unie en tegelijkertijd bijdragen aan de doelstellingen om alle verontreiniging tot nul terug te brengen en circulariteit te verwezenlijken overeenkomstig de eerste alinea van dit lid, en, in voorkomend geval, de mate waarin projecten bijdragen tot het behalen van emissiereducties ruim onder de in lid 2 bedoelde benchmarks. Projecten hebben het potentieel om op ruime schaal te worden toegepast of om de kosten van de overgang naar een klimaatneutrale economie in de betrokken sectoren aanzienlijk te verlagen. Er wordt prioriteit gegeven aan innovatieve technologieën en processen die meerdere milieueffecten aanpakken. Projecten op het gebied van CCU leveren een nettoreductie van emissies op en zorgen ervoor dat CO_2 wordt vermeden of permanent wordt opgeslagen. In het geval van subsidies die via oproepen tot het indienen van voorstellen worden toegekend, mag tot 60 % van de relevante kosten van de projecten worden gesubsidieerd, waarvan tot 40 % niet afhankelijk hoeft te zijn van geverifieerde vermijding van broeikasgasemissies, op voorwaarde dat vooraf bepaalde mijlpalen, rekening houdend met de ingezette technologie, worden bereikt. In het geval van steun die wordt verleend via openbare inschrijvingen en in het geval van steun voor technische bijstand, kan tot 100 % van de projectkosten worden ondersteund. Bij de criteria voor de selectie van projecten wordt rekening gehouden met het potentieel voor emissiereducties in meerdere sectoren die door gecombineerde projecten wordt geboden, ook op nabijgelegen gebieden.

[1] Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

▼**M15**

Door het innovatiefonds gefinancierde projecten zijn verplicht kennis te delen met andere relevante projecten en met in de Unie gevestigde onderzoekers die een rechtmatig belang hebben. De voorwaarden voor het delen van kennis worden door de Commissie in oproepen tot het indienen van voorstellen beschreven.

De oproepen tot het indienen van voorstellen zijn open en transparant. Bij de voorbereiding van de oproepen tot het indienen van voorstellen streeft de Commissie ernaar ervoor te zorgen dat alle sectoren naar behoren aan bod komen. De Commissie neemt maatregelen om ervoor te zorgen dat op zo grote mogelijke schaal bekendheid wordt gegeven aan de oproepen, vooral onder kleine en middelgrote ondernemingen.

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met voorschriften voor de werking van het innovatiefonds, ook wat betreft de selectieprocedure en -criteria, en de in aanmerking komende sectoren en de technologische vereisten voor de verschillende soorten steun.

Voor geen enkel project zal de steun uit hoofde van het in dit lid bepaalde mechanisme meer dan 15 % bedragen van de totale hoeveelheid voor dit doel beschikbare emissierechten. Deze emissierechten worden meegerekend bij de toepassing van lid 7.

Uiterlijk op 31 december 2023 en vervolgens elk jaar brengt de Commissie aan het in artikel 22 bis, lid 1, van deze richtlijn bedoelde Comité klimaatverandering verslag uit over de uitvoering van het innovatiefonds, met een analyse van de projecten die financiering hebben ontvangen, per sector en per lidstaat, en van de verwachte bijdrage van die projecten aan de doelstelling van klimaatneutraliteit in de Unie als vastgesteld in Verordening (EU) 2021/1119. De Commissie verzendt het verslag ook aan het Europees Parlement en de Raad en maakt het openbaar.

8 bis. Voor CD's en CCD's die na afloop van een mechanisme voor openbare inschrijving worden toegekend, wordt voorzien in passende dekking door vastleggingen in de begroting die voortvloeien uit de opbrengsten van emissierechtenveilingen die in het kader van het innovatiefonds beschikbaar zijn, en kunnen die begrotingsvastleggingen over meerdere jaren in jaartranches worden verdeeld. Voor de eerste twee ronden van het mechanisme voor openbare inschrijving wordt de dekking van de financiële aansprakelijkheid met betrekking tot CD's en CCD's volledig gewaarborgd met kredieten die voortvloeien uit de opbrengsten van emissierechtenveilingen die uit hoofde van lid 8 aan het innovatiefonds zijn toegewezen.

Op basis van een kwalitatieve en kwantitatieve beoordeling door de Commissie van de financiële risico's die voortvloeien uit de uitvoering van CD's en CCD's, die moet worden verricht na de afsluiting van de eerste twee ronden van het mechanisme voor openbare inschrijving en vervolgens telkens wanneer dat nodig is, overeenkomstig het voorzichtigheidsbeginsel, op basis waarvan activa en winsten niet mogen worden overschat en passiva en verliezen niet mogen worden onderschat, kan de Commissie, overeenkomstig de in de achtste alinea bedoelde bevoegdheid, besluiten om slechts een deel van de financiële verplichting in verband met CD's en CCD's door middel van de eerste alinea bedoelde middelen te dekken en het resterende deel via andere middelen. De Commissie streeft ernaar het gebruik van andere dekkingsmiddelen te beperken.

▼**M15**

Indien de beoordeling leidt tot de conclusie dat andere dekkingsmiddelen nodig zijn om het volledige potentieel van de CD's en CCD's te verwezenlijken, streeft de Commissie naar een evenwichtige mix van andere dekkingsmiddelen. In afwijking van artikel 210, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 bepaalt de Commissie de omvang van het gebruik van andere dekkingsmiddelen krachtens de in de achtste alinea van dit lid bedoelde gedelegeerde handeling.

De resterende financiële verplichting wordt voldoende gedekt, rekening houdend met de beginselen van titel X van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en indien nodig aangepast aan de specifieke kenmerken van CD's en CCD's, in afwijking van artikel 209, lid 2, punten d) en h), artikel 210, lid 1, artikel 211, leden 1, 2), 4) en 6), de artikelen 212, 213 en 214, artikel 218, lid 1, en artikel 219, leden 3 en 6), van die verordening. In voorkomend geval worden andere dekkingsmiddelen, het voorzieningspercentage en de nodige afwijkingen vastgelegd in een gedelegeerde handeling als bedoeld in de achtste alinea van dit lid.

De Commissie gebruikt niet meer dan 30 % van de opbrengsten uit de emissierechtenveilingen die op grond van lid 8 aan het innovatiefonds zijn toegewezen voor voorzieningen voor CD's en CCD's.

Het voorzieningspercentage bedraagt niet minder dan 50 % van de totale financiële aansprakelijkheid ten laste van de begroting van de Unie voor CD's en CCD's. Bij de vaststelling van het voorzieningspercentage houdt de Commissie rekening met elementen die de financiële risico's voor de begroting van de Unie kunnen verminderen, boven op de in het innovatiefonds beschikbare kredieten, zoals het mogelijk delen van aansprakelijkheid met de lidstaten op vrijwillige basis of een mogelijk herverzekeringsmechanisme van de particuliere sector. De Commissie evalueert het voorzieningspercentage ten minste om de drie jaar vanaf de datum van toepassing van de gedelegeerde handeling waarin het voor het eerst wordt vastgesteld.

Om speculatieve inschrijvingen te voorkomen, kan de toegang tot openbare inschrijvingen afhankelijk worden gesteld van een door de indieners te betalen waarborg, die verbeurd zal worden verklaard wanneer het contract niet wordt nageleefd. Dergelijke verbeurde waarborgen zullen worden gebruikt voor het innovatiefonds als externe bestemmingsontvangsten op grond van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046. Elke bijdrage die een begunstigde aan de toewijzende autoriteit betaalt overeenkomstig de voorwaarden van het CD of CCD in gevallen waarin de referentieprijs hoger is dan de uitoefenprijs ("terugvloeiende middelen"), wordt gebruikt voor het innovatiefonds als externe bestemmingsontvangsten op grond van artikel 21, lid 5, van die verordening.

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 van deze richtlijn gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn teneinde te voorzien in eventuele andere dekkingsmiddelen en die te specificeren, alsook in voorkomend geval in het voorzieningspercentage en de noodzakelijke aanvullende afwijkingen van titel X van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046, zoals bepaald in de vierde alinea van dit lid, en daarnaast de regels voor de werking van het mechanisme voor openbare inschrijving vast te leggen, met name met betrekking tot waarborgen en terugvloeiende middelen.

▼**M15**

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen om de vijfde alinea van dit lid te wijzigen door de in die alinea bedoelde limiet van 30 % te verhogen met niet meer dan in totaal 20 procentpunten indien dat nodig is om te voldoen aan een vraag naar CD's en CCD's, rekening houdend met de ervaring in de eerste ronde van het mechanisme voor openbare inschrijving en met de noodzaak om bij de steun uit het innovatiefonds een passend evenwicht te vinden tussen subsidies en dergelijke contracten.

De financiële steun uit het investeringsfonds is evenredig met de in dit artikel uiteengezette beleidsdoelstellingen en mag niet leiden tot buitensporige verstoringen van de interne markt. Hiertoe wordt alleen steun verstrekt ter dekking van extra kosten of investeringsrisico's die beleggers onder normale marktvoorwaarden niet kunnen dragen.

8 ter. 40 miljoen emissierechten van de hoeveelheid die anders kosteloos zou kunnen worden toegewezen uit hoofde van dit artikel, en 10 miljoen emissierechten van de hoeveelheid die anders zou kunnen worden geveild uit hoofde van artikel 10 van deze richtlijn kunnen worden toegewezen aan het Sociaal Klimaatfonds dat is opgericht bij Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad ([1]). De Commissie zorgt ervoor dat de voor het Sociaal Klimaatfonds bestemde emissierechten in 2025 worden geveild overeenkomstig de beginselen en bepalingen bedoeld in artikel 10, lid 4, van deze richtlijn en de krachtens dat artikel vastgestelde gedelegeerde handeling. De opbrengsten uit die veiling vormen externe bestemmingsontvangsten in overeenstemming met artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046, en worden gebruikt in overeenstemming met de regels die van toepassing zijn op het Sociaal Klimaatfonds.

▼**M9**

9. Griekenland, waarvan het bruto binnenlands product (bbp) per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen in 2014 minder dan 60 % van het EU-gemiddelde bedroeg, kan vóór de toepassing van lid 7 van dit artikel aanspraak maken op ten hoogste 25 miljoen emissierechten uit de in lid 5 van dit artikel bedoelde maximumhoeveelheid die niet kosteloos worden toegewezen uiterlijk op 31 december 2020, om het koolstofvrij maken van de elektriciteitsvoorziening van eilanden op zijn grondgebied voor ten hoogste 60 % mede te financieren. Het bepaalde in artikel 10 quinquies, lid 3, is van overeenkomstige toepassing op deze emissierechten. Op emissierechten kan aanspraak worden gemaakt indien door beperkte toegang tot de internationale schuldenmarkten een project voor het koolstofvrij maken van de elektriciteitsproductie van de eilanden van Griekenland niet op een andere manier zou kunnen worden gerealiseerd, en indien de Europese Investeringsbank (EIB) bevestigt dat het project financieel haalbaar en sociaal-economisch voordelig is.

([1]) Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds en tot wijziging van verordening (EU) 2021/1060 (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 1).

▼M4

11. Met inachtneming van artikel 10 ter is de hoeveelheid emissierechten die krachtens de leden 4 tot en met 7 van dit artikel in 2013 kosteloos wordt toegewezen, 80 % van de hoeveelheid die overeenkomstig de in lid 1 bedoelde maatregelen wordt vastgesteld. Vervolgens wordt de kosteloze toewijzing elk jaar met gelijke hoeveelheden verlaagd, zodat er in 2020 30 % kosteloze toewijzing is ►M9 ——————— ◄.

▼M9

———————

▼M15

19. Er wordt geen kosteloze toewijzing verstrekt aan een installatie waarvan de werking beëindigd is. Van installaties waarvoor de broeikasgasemissievergunning is verstreken of is ingetrokken en installaties die technisch gezien niet meer kunnen werken of in werking kunnen worden gesteld, wordt de werking geacht beëindigd te zijn.

▼M9

20. De hoeveelheid kosteloze toewijzingen voor installaties die, volgens een beoordeling op basis van een voortschrijdend gemiddelde van twee jaar, meer dan 15 % meer of minder in bedrijf zijn geweest vergeleken bij het niveau dat aanvankelijk werd gebruikt om de in artikel 11, lid 1, bedoelde relevante periode van kosteloze toewijzing te bepalen, wordt in voorkomend geval aangepast. Dergelijke aanpassingen worden uitgevoerd door de hoeveelheid overeenkomstig lid 7 van dit artikel gereserveerde emissierechten te verlagen of te verhogen.

21. Met het oog op de doeltreffende, niet-discriminerende en eenvormige toepassing van de in lid 20 van dit artikel bedoelde aanpassingen en drempel kan de Commissie, ter voorkoming van onnodige administratieve lasten en van manipulatie of misbruik van aanpassingen aan de toewijzingen, uitvoeringshandelingen met de verdere regelingen voor de aanpassingen vaststellen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼M15

22. Indien correcties van op grond van artikel 11, lid 2, toegekende kosteloze toewijzingen nodig zijn, worden dergelijke correcties uitgevoerd met emissierechten uit de overeenkomstig lid 7 van dit artikel gereserveerde hoeveelheid emissierechten of door emissierechten aan deze gereserveerde hoeveelheid toe te voegen.

▼M9

Artikel 10 ter

Overgangsmaatregelen ter ondersteuning van bepaalde energie-intensieve industrieën in geval van koolstoflekkage

1. Bedrijfstakken en deeltakken waarvan het product van de vermenigvuldiging van de intensiteit van hun handel met derde landen, gedefinieerd als de verhouding tussen de totale waarde van de uitvoer naar derde landen plus de waarde van de invoer uit derde landen en de totale grootte van de markt van de Europese Economische Ruimte (jaaromzet plus totale invoer uit derde landen), met hun emissie-intensiteit, gemeten in $kgCO_2$, gedeeld door hun bruto toegevoegde waarde (in EUR), groter is dan 0,2 worden geacht een koolstofweglekrisico te lopen. Dergelijke bedrijfstakken en deeltakken krijgen voor de periode tot en met 2030 kosteloze emissierechten toegewezen ten belope van 100 % van de hoeveelheid die krachtens artikel 10 bis is bepaald.

▼M9

2. Bedrijfstakken en deeltakken waarvan het product van de vermenigvuldiging van de intensiteit van hun handel met derde landen met hun emissie-intensiteit groter is dan 0,15 mogen worden opgenomen in de in lid 1 bedoelde groep aan de hand van gegevens voor de jaren van 2014 tot 2016 op basis van een kwalitatieve beoordeling en van de volgende criteria:

a) de mate waarin individuele installaties in de betrokken bedrijfstak of deeltak hun emissieniveau of elektriciteitsverbruik kunnen verminderen;

b) huidige en verwachte marktkenmerken, waar van toepassing met inbegrip van een gemeenschappelijke referentieprijs;

c) winstmarges als een potentiële indicator van beslissingen inzake langetermijninvestering of verplaatsing, rekening houdend met wijzigingen in productiekosten die verband houden met emissiereducties.

3. Bedrijfstakken en deeltakken die de in lid 1 bedoelde drempel niet overschrijden, maar waarvan de emissie-intensiteit gemeten in $kgCO_2$, gedeeld door hun bruto toegevoegde waarde (in EUR), meer dan 1,5 bedraagt, worden eveneens op viercijferniveau (NACE 4-code) beoordeeld. De Commissie maakt de resultaten van deze beoordeling openbaar.

Binnen drie maanden na de in de eerste alinea bedoelde publicatie kunnen de in die alinea bedoelde bedrijfstakken en deeltakken bij de Commissie een aanvraag doen, hetzij voor een kwalitatieve beoordeling van hun blootstelling aan een koolstofweglekrisico op viercijferniveau (NACE 4-code), hetzij voor een beoordeling op basis van de classificatie van goederen die worden gebruikt voor statistieken inzake industriële productie in de Unie, op achtcijferniveau (Prodcom). Daartoe dienen bedrijfstakken en deeltakken naar behoren gemotiveerde, volledige en onafhankelijk geverifieerde gegevens in, teneinde de Commissie in staat te stellen de beoordeling samen met de aanvraag uit te voeren.

Indien een bedrijfstak of deeltak ervoor kiest om op viercijferniveau (NACE 4-code) te worden beoordeeld, kan hij opgenomen worden in de in lid 1 bedoelde groep op basis van de in lid 2, onder a), b) en c), bedoelde criteria. Indien een bedrijfstak of deeltak ervoor kiest om op achtcijferniveau (Prodcom) te worden beoordeeld, wordt hij opgenomen in de in lid 1 bedoelde groep mits op dat niveau de in lid 1 vermelde drempel van 0,2 wordt overschreden.

Bedrijfstakken en deeltakken waarvoor kosteloze toewijzing wordt berekend op basis van de benchmarkwaarden bedoeld in artikel 10 bis, lid 2, vierde alinea, kunnen eveneens verzoeken overeenkomstig de derde alinea in dit lid te worden beoordeeld.

▼**M9**

In afwijking van de leden 1 en 2 kan een lidstaat uiterlijk op 30 juni 2018 verzoeken dat een bedrijfstak of deeltak die is vermeld in de bijlage bij Besluit 2014/746/EU van de Commissie ([1]) met betrekking tot classificaties op een zes- of een achtcijferniveau (Prodcom), wordt overwogen voor opname in de in lid 1 bedoelde groep. Een dergelijk verzoek wordt alleen behandeld wanneer de verzoekende lidstaat aantoont dat de toepassing van deze afwijking gerechtvaardigd is op basis van naar behoren gestaafde, volledige, geverifieerde en gecontroleerde gegevens voor de vijf voorgaande jaren, verstrekt door de betrokken bedrijfstak of deeltak en dat het verzoek alle relevante informatie bevat. Op basis van deze gegevens zal de betrokken bedrijfstak of deeltak met betrekking tot die classificaties worden opgenomen in de groep als, binnen een heterogeen viercijferniveau (NACE 4-code), blijkt dat de betrokken bedrijfstak of deeltak een aanzienlijk hogere handels- en emissie-intensiteit heeft op zes- of achtcijferniveau (Prodcom), die hoger is dan de in lid 1 bedoelde drempel.

4. Andere bedrijfstakken en deeltakken worden geacht in staat te zijn om een groter deel van de kosten van de emissierechten in de productprijzen door te berekenen en krijgen kosteloze emissierechten toegewezen ten belope van 30 % van de hoeveelheid die op grond van artikel 10 bis is bepaald. Tenzij anderszins wordt besloten in het kader van de evaluatie op grond van artikel 30, worden kosteloze toewijzingen aan andere bedrijfstakken en deeltakken, met uitzondering van stadsverwarming, na 2026 met gelijke hoeveelheden verminderd om in 2030 een hoeveelheid kosteloze toewijzing van nul te bereiken.

▼**M15**

In lidstaten waar, gemiddeld in de jaren 2014-2018, het percentage emissies uit stadsverwarming van de totale emissies van de Unie gedeeld door het percentage van de lidstaten in het bbp van het totale bbp van de Unie groter is dan vijf, wordt aan stadsverwarming een extra kosteloze toewijzing van 30 % van de op grond van artikel 10 bis vastgestelde hoeveelheid toegekend voor de periode van 2026 tot en met 2030, op voorwaarde dat er een investeringsvolume dat gelijk is aan de waarde van die aanvullende kosteloze toewijzing wordt geïnvesteerd om de emissies vóór 2030 aanzienlijk te verminderen, in overeenstemming met de plannen voor klimaatneutraliteit bedoeld in de derde alinea van dit lid, en dat de verwezenlijking van de in punt b) van die alinea bedoelde streefdoelen en mijlpalen wordt bevestigd door de verificatie die overeenkomstig de vierde alinea van dit lid wordt uitgevoerd.

Uiterlijk op 1 mei 2024 stellen exploitanten van stadsverwarming een plan voor klimaatneutraliteit op met betrekking tot de installaties waarvoor zij overeenkomstig de tweede alinea van dit lid een aanvullende een kosteloze toewijzing aanvragen. Dat plan strookt de doelstelling van klimaatneutraliteit als bedoeld in artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1119, en bevat:

a) maatregelen en investeringen om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken op installatie- of bedrijfsniveau, met uitzondering van het gebruik van koolstofcompensatiekredieten;

([1]) Besluit 2014/746/EU van de Commissie van 27 oktober 2014 tot vaststelling, overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een lijst van bedrijfstakken en deeltakdeeltakken waarvan wordt vermoed dat ze een significant risico op koolstoflekkage lopen, voor de periode 2015-2019 (PB L 308 van 29.10.2014, blz. 114).

▼M15

b) intermediaire streefdoelen en mijlpalen om uiterlijk op 31 december 2025 en vervolgens uiterlijk op 31 december van elke volgende vijf jaar de vooruitgang te meten die is geboekt bij het bereiken van klimaatneutraliteit als bedoeld in punt a) van deze alinea;

c) een raming van het effect van elk van de in punt a) van deze alinea bedoelde maatregelen en investeringen met betrekking tot de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen.

De verwezenlijking van de streefdoelen en mijlpalen als bedoeld in de derde alinea, punt b), van dit lid wordt geverifieerd met betrekking tot de periode tot 31 december 2025 en vervolgens met betrekking tot elke periode die eindigt op 31 december van elk vijfde jaar tot 2050, volgens de verificatie- en accreditatieprocedures in artikel 15. Er worden geen kosteloze emissierechten van meer dan de in de eerste alinea van dit lid bedoelde hoeveelheid toegewezen indien de verwezenlijking van de tussentijdse streefdoelen en mijlpalen niet is geverifieerd met betrekking tot de periode tot eind 2025 of met betrekking tot de periode van 2026 tot en met 2030.

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast om de minimale inhoud van de in de derde alinea, punten a), b) en c), van dit lid bedoelde informatie en de vorm van de in die alinea en in de vijfde alinea van artikel 10 bis, lid 1, bedoelde plannen voor klimaatneutraliteit te specificeren. De Commissie streeft naar synergieën met soortgelijke plannen, zoals bepaald in het Unierecht. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

▼M9

5. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 uiterlijk op 31 december 2019 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn wat betreft de vaststelling van de in de leden 1, 2 en 3 van dit artikel bedoelde bedrijfstakken en deeltakken die worden geacht een koolstofweglekrisico te lopen, voor activiteiten op viercijferniveau (NACE 4-code) voor zover het lid 1 van dit artikel betreft, op basis van de beschikbare gegevens voor de laatste drie kalenderjaren.

Artikel 10 quater

Optionele voorlopige kosteloze toewijzing voor de modernisering van de energiesector

1. In afwijking van artikel 10 bis, leden 1 tot en met 5, kunnen lidstaten waarvan in 2013 het bbp per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen (in EUR) minder dan 60 % van het Uniegemiddelde bedroeg, een voorlopige kosteloze toewijzing verstrekken aan installaties voor elektriciteitsopwekking voor de modernisering, diversificatie en duurzame transformatie van de energiesector. De ondersteunde investeringen stroken met de overgang naar een veilige en duurzame koolstofarme economie, met de doelstellingen van het beleidskader voor klimaat en energie 2030 van de Unie, alsmede met de langetermijndoelstellingen die in de Overeenkomst van Parijs worden genoemd. De in dit lid voorziene afwijking eindigt op 31 december 2030.

▼M9

2. Om met kosteloze toewijzing te financieren projecten te selecteren, organiseert de betrokken lidstaat in de periode tussen 2021 en 2030 voor projecten met een totaalbedrag aan investeringen van meer dan 12,5 miljoen EUR een uit één of meer ronden bestaande competitieve biedprocedure. Die competitieve biedprocedure moet:

a) stroken met de beginselen transparantie, niet-discriminatie, gelijke behandeling en goed financieel beheer;

b) waarborgen dat enkel projecten die bijdragen tot de diversificatie van de energiemix en de bevoorradingsbronnen van de lidstaat, tot de nodige herstructurering, milieutechnische opwaardering en aanpassing van de infrastructuur, tot schone technologieën, zoals technologieën op het gebied van hernieuwbare energie, of tot de modernisering van de energieproductiesector, zoals een efficiënte en duurzame stadsverwarming, en van de energietransmissie- en distributiesectoren, in aanmerking komen om te bieden;

c) duidelijke, objectieve, transparante en niet-discriminerende selectiecriteria voor de rangschikking van de projecten vaststellen om te waarborgen dat alleen projecten worden geselecteerd die:

   i) volgens een kosten-batenanalyse een positieve nettowinst voor de emissiereductie opleveren en een vooraf bepaalde aanzienlijke mate van CO_2-vermindering verwezenlijken, rekening houdend met de omvang van de projecten;

   ii) een aanvulling zijn, duidelijk tegemoetkomen aan vervangings- en moderniseringsbehoeften en niet leiden tot een marktgestuurde groei van de vraag naar energie;

   iii) de beste prijs-kwaliteitsverhouding bieden; en

   iv) niet bijdragen tot of een verbetering inhouden van de financiële levensvatbaarheid van zeer emissie-intensieve elektriciteitsopwekking, of de afhankelijkheid van emissie-intensieve fossiele brandstoffen verhogen.

In afwijking van artikel 10, lid 1, en onverminderd de laatste zin van lid 1 van dit artikel, kunnen, wanneer een via de competitieve biedprocedure geselecteerde investering geannuleerd wordt of de beoogde prestaties niet worden behaald, de toegewezen emissierechten worden gebruikt via één extra ronde van de competitieve biedprocedure, ten vroegste één jaar later, om andere investeringen te financieren.

Uiterlijk op 30 juni 2019 voorziet elke lidstaat die voornemens is gebruik te maken van de optionele kosteloze overgangstoewijzing met het oog op de modernisering van de energiesector, in de bekendmaking voor openbaar commentaar van een gedetailleerd nationaal kader waarin de competitieve biedprocedure, met inbegrip van het in de eerste alinea bedoelde geplande aantal ronden, en de selectiecriteria staan vermeld.

▼**M9**

Indien met kosteloze toewijzingen te ondersteunen investeringen met een waarde van minder dan 12,5 miljoen EUR niet worden geselecteerd volgens de in dit lid bedoelde competitieve biedprocedure, selecteert de lidstaat projecten op basis van objectieve en transparante criteria. De resultaten van dat selectieproces worden bekendgemaakt voor openbaar commentaar. Op basis daarvan gaat de betrokken lidstaat uiterlijk op 30 juni 2019 over tot de opstelling, bekendmaking en indiening bij de Commissie van een lijst met investeringen. Indien in het kader van één installatie meer dan één investering wordt verricht, worden zij in hun geheel beoordeeld om te bepalen of de drempelwaarde van 12,5 miljoen EUR is overschreden, tenzij deze investeringen afzonderlijk technisch of financieel levensvatbaar zijn.

3. De waarde van de voorgenomen investeringen is op zijn minst gelijk aan de waarde van de kosteloze toewijzing, rekening houdend met het feit dat prijsstijgingen als rechtstreeks gevolg hiervan moeten worden beperkt. De marktwaarde is het gemiddelde van de prijs van emissierechten op het gemeenschappelijke veilingplatform in het voorgaande kalenderjaar. Met de kosteloze toewijzing mag tot 70 % van de relevante kosten van een investering worden gesteund, mits de overblijvende kosten door particuliere juridische entiteiten worden gedragen.

4. Voorlopige kosteloze toewijzingen worden van de hoeveelheid emissierechten die de lidstaat anders zou veilen, afgetrokken. De totale kosteloze toewijzing bedraagt niet meer dan 40 % van de emissierechten die de betrokken lidstaat, in de periode van 2021 tot 2030, op grond van artikel 10, lid 2, onder a), zal ontvangen, in gelijke jaarlijkse hoeveelheden gespreid over die periode.

5. Indien een lidstaat uit hoofde van artikel 10 quinquies, lid 4, gebruik maakt van emissierechten die op grond van artikel 10, lid 2, onder c), met het oog op solidariteit, groei en interconnecties binnen de Unie zijn verdeeld, kan die lidstaat, in afwijking van lid 4 van dit artikel, een totale hoeveelheid van 60 % van de emissierechten die krachtens artikel 10, lid 2, onder a), in de periode van 2021 tot 2030 zijn ontvangen, gebruiken voor kosteloze overgangstoewijzing, daarbij gebruik makend van een overeenkomstige hoeveelheid van de in overeenstemming met artikel 10, lid 2, onder b), verdeelde emissierechten.

Emissierechten die uiterlijk in 2020 niet krachtens dit artikel zijn toegewezen, kunnen in de periode van 2021 tot 2030 worden toegewezen aan investeringen die via de in lid 2 bedoelde competitieve biedprocedure zijn geselecteerd, tenzij de betrokken lidstaat de Commissie uiterlijk op 30 september 2019 in kennis stelt van zijn voornemen alle of een deel van deze emissierechten niet toe te wijzen in de periode van 2021 tot 2030, en van het in plaats daarvan in 2020 te veilen aantal emissierechten. Indien die rechten in de periode van 2021 tot 2030 worden toegewezen, wordt met de desbetreffende hoeveelheid aan rechten rekening gehouden voor de toepassing van het in de eerste alinea van dit lid genoemde plafond van 60 %.

▼M9

6. Toewijzingen worden aan exploitanten verstrekt nadat door hen is aangetoond dat een overeenkomstig de regels van de competitieve biedprocedure geselecteerde investering heeft plaatsgevonden. Indien een investering leidt tot aanvullende capaciteit voor de opwekking van elektriciteit, toont de betrokken exploitant aan dat hij of een andere gelieerde exploitant uiterlijk bij de ingebruikneming van de aanvullende capaciteit een overeenkomstig volume aan meer emissie-intensieve capaciteit voor de opwekking van elektriciteit buiten werking heeft gesteld.

▼M15

7. De lidstaten eisen van begunstigde installaties voor elektriciteitsopwekking en netwerkexploitanten dat zij, uiterlijk op 28 februari van elk jaar, verslag uitbrengen over de uitvoering van hun geselecteerde investeringen, onder meer over de verhouding tussen de kosteloze toewijzing en de gemaakte investeringsuitgaven en de soorten gesteunde investeringen. De lidstaten brengen hierover verslag uit aan de Commissie en de Commissie maakt dit verslag openbaar.

Artikel 10 quater bis

Eerdere termijn voor voorlopige kosteloze toewijzing voor de modernisering van de energiesector

In afwijking van artikel 10 quater mogen de betrokken lidstaten in overeenstemming met dat artikel alleen voorlopige kosteloze toewijzingen verlenen aan installaties voor investeringen die tot en met 31 december 2024 zijn uitgevoerd. Emissierechten die overeenkomstig artikel 10 quater voor de betrokken lidstaten beschikbaar zijn voor de periode van 2021 tot en met 2030 en die niet voor dergelijke investeringen worden aangewend, worden, met het door de betrokken lidstaat vastgestelde percentage:

a) toegevoegd aan de totale hoeveelheid emissierechten die de betrokken lidstaat op grond van artikel 10, lid 2, moet veilen; of

b) aangewend ter ondersteuning van investeringen in het kader van het in artikel 10 quinquies bedoelde moderniseringsfonds in overeenstemming met de regels die van toepassing zijn op de opbrengsten uit emissierechten als bedoeld in artikel 10 quinquies, lid 4.

Uiterlijk op 15 mei 2024 stelt de betrokken lidstaat de Commissie in kennis van de respectieve hoeveelheden emissierechten die krachtens artikel 10, lid 2, eerste alinea, punt b), en, in afwijking van artikel 10 quater, lid 4, tweede zin, krachtens artikel 10 quinquies moeten worden aangewend.

▼M9

Artikel 10 quinquies

Moderniseringsfonds

▼M15

1. Er wordt voor de periode van 2021 tot 2030 een fonds ingesteld ter ondersteuning van door de begunstigde lidstaten voorgestelde investeringen, waaronder kleinschalige investeringsprojecten, ter modernisering van de energiesystemen en verbetering van de energie-efficiëntie in lidstaten (het “moderniseringsfonds”). Het moderniseringsfonds wordt gefinancierd door middel van de veiling van emissierechten als bedoeld in artikel 10 voor de in dat artikel vermelde begunstigde lidstaten.

▼**M15**

De ondersteunde investeringen stroken met de doelstellingen van deze richtlijn, alsook met de doelstellingen van de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal en Verordening (EU) 2021/1119 en de langetermijndoelstellingen die in de Overeenkomst van Parijs worden genoemd. De begunstigde lidstaten kunnen, in voorkomend geval, de middelen van het moderniseringsfonds aanwenden om investeringen te financieren waarbij aangrenzende grensregio's van de Unie betrokken zijn. Uit het moderniseringsfonds wordt geen steun verleend aan faciliteiten voor de opwekking van energie met behulp van fossiele brandstoffen. Opbrengsten uit emissierechten die onder een kennisgeving op grond van lid 4, van dit artikel vallen, mogen evenwel worden aangewend voor investeringen in verband met gasvormige fossiele brandstoffen.

Voorts kunnen opbrengsten uit de in artikel 10, lid 1, derde alinea, van deze richtlijn bedoelde emissierechten, indien de activiteit uit hoofde van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad ([1]) als ecologisch duurzaam kan worden aangemerkt en naar behoren gerechtvaardigd is om redenen van het waarborgen van energiezekerheid, worden aangewend voor investeringen met betrekking tot gasvormige fossiele brandstoffen, mits de emissierechten voor energieopwekking worden geveild vóór 31 december 2027 en, voor investeringen die betrekking hebben op downstreamgebruik van gas, de emissierechten vóór 31 december 2028 worden geveild.

2. Ten minste 80 % van de opbrengsten uit de in artikel 10, lid 1, derde alinea, bedoelde emissierechten en uit emissierechten die vallen onder een kennisgeving op grond van lid 4 van dit artikel, en ten minste 90 % van de opbrengsten uit de in artikel 10, lid 1, vierde alinea, bedoelde emissierechten wordt gebruikt ter ondersteuning van investeringen in:

a) de opwekking en het gebruik van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen, waaronder hernieuwbare waterstof;

b) verwarming en koeling met behulp van hernieuwbare bronnen;

c) de vermindering van het algehele energiegebruik door energie-efficiëntie, onder meer met betrekking tot industrie, vervoer, gebouwen, landbouw en afval;

d) energieopslag en de modernisering van energienetwerken, met inbegrip van beheer van de vraagzijde, stadsverwarmingspijpleidingen, netten voor elektriciteitstransmissie, de verbetering van de interconnecties tussen de lidstaten en infrastructuur voor emissievrije mobiliteit;

e) steun aan huishoudens met een laag inkomen, ook in landelijke en afgelegen gebieden, om energiearmoede te verlichten en de verwarmingssystemen van deze huishoudens te moderniseren; en

([1]) Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

▼**M15**

f) een rechtvaardige transitie in koolstofafhankelijke regio's in de begunstigde lidstaten, om zo de herplaatsing, omscholing en bijscholing van werknemers, en het onderwijs, de initiatieven voor het zoeken naar werk en startups in overleg met het maatschappelijk middenveld en de sociale partners te ondersteunen, op een manier die strookt met en een bijdrage levert aan de relevante acties op dit gebied die de lidstaten hebben opgenomen in hun territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie overeenkomstig artikel 8, lid 2, eerste alinea, punt k), van Verordening (EU) 2021/1056, indien van toepassing.

▼**M9**

3. Het moderniseringsfonds valt onder de verantwoordelijkheid van de begunstigde lidstaten. De EIB zorgt ervoor dat de emissierechten in overeenstemming met de beginselen en voorwaarden van artikel 10, lid 4, worden geveild, en is verantwoordelijk voor het beheer van de opbrengsten. De EIB stort de opbrengsten door naar de lidstaten na een uitbetalingsbesluit van de Commissie, indien deze uitbetaling voor investeringen voldoet aan lid 2 van dit artikel of, indien niet op de in lid 2 van dit artikel genoemde gebieden is geïnvesteerd, aan de aanbevelingen van het investeringscomité. De Commissie stelt haar besluit tijdig vast. De opbrengsten worden verdeeld onder de lidstaten volgens de aandelen die zijn bepaald in bijlage II ter, in overeenstemming met de leden 6 tot en met 12 van dit artikel.

4. Elke betrokken lidstaat mag de uit hoofde van artikel 10 quater, lid 4, verleende totale kosteloze toewijzing, of een gedeelte van die toewijzing, en de hoeveelheid emissierechten die overeenkomstig artikel 10, lid 2, onder b), met het oog op solidariteit, groei en interconnecties binnen de Unie zijn verdeeld, of een deel van die hoeveelheid, in overeenstemming met artikel 10 quinquies, aanwenden om investeringen in het kader van het moderniseringsfonds te ondersteunen, en zodoende de aan die lidstaat verdeelde middelen te verhogen. Uiterlijk op 30 september 2019 stelt de betrokken lidstaat de Commissie in kennis van de betrokken aantallen emissierechten die overeenkomstig artikel 10, lid 2, onder b), artikel 10 quater en artikel 10 quinquies worden aangewend.

5. Er wordt een investeringscomité voor het moderniseringsfonds opgericht. Het investeringscomité bestaat uit een vertegenwoordiger van elke begunstigde lidstaat, de Commissie en de EIB, en drie vertegenwoordigers die door de andere lidstaten worden gekozen voor een periode van vijf jaar. De Groep wordt voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie. Eén vertegenwoordiger van elke lidstaat die geen deel uitmaakt van het investeringscomité kan de vergaderingen van het Comité als waarnemer bijwonen.

Het investeringscomité gaat op transparante wijze te werk. De samenstelling van het investeringscomité en de curricula vitae en de belangenverklaringen van de leden ervan worden beschikbaar gesteld voor het publiek en zo nodig bijgewerkt.

6. Voordat een begunstigde lidstaat besluit om uit zijn aandeel in het moderniseringsfonds een investering te financieren, legt hij het investeringsproject voor aan het investeringscomité en de EIB. Wanneer de EIB bevestigt dat een investering tot de in lid 2 genoemde gebieden behoort, kan de lidstaat het investeringsproject uit zijn aandeel financieren.

▼**M9**

Wanneer een investering in de modernisering van energiesystemen, waarvoor financiering uit het moderniseringsfonds wordt voorgesteld, niet tot de in lid 2 genoemde gebieden behoort, beoordeelt het investeringscomité de technische en financiële levensvatbaarheid van die investering, met inbegrip van de emissiereducties die zij oplevert, en doet het een aanbeveling inzake de financiering van de investering uit het moderniseringsfonds. Het investeringscomité zorgt ervoor dat alle investeringen in verband met stadsverwarming een aanzienlijke verbetering van energie-efficiëntie en emissiereducties opleveren. Die aanbeveling kan suggesties omvatten met betrekking tot passende financieringsinstrumenten. Tot 70 % van een investering die niet tot de in lid 2 genoemde gebieden behoort, kan worden gesteund met middelen uit het moderniseringsfonds, mits de overblijvende kosten door particuliere juridische entiteiten worden gedragen.

7. Het investeringscomité streeft ernaar zijn aanbevelingen bij consensus aan te nemen. Indien het investeringscomité niet binnen een door de voorzitter vastgestelde termijn bij consensus kan besluiten, neemt het een besluit bij gewone meerderheid.

Indien de vertegenwoordiger van de EIB niet met de financiering van een investering instemt, wordt een aanbeveling slechts aangenomen indien een meerderheid van twee derde van alle leden vóór stemt. De vertegenwoordiger van de lidstaat waarin de investering plaatsvindt en de vertegenwoordiger van de EIB hebben in dat geval geen stemrecht. Deze alinea is niet van toepassing op kleinschalige projecten die gefinancierd zijn met leningen van een nationale stimuleringsbank of met subsidies die bijdragen tot de uitvoering van een nationaal programma met specifieke doelstellingen die stroken met de doelstellingen van het moderniseringsfonds, op voorwaarde dat niet meer dan 10 % van het in bijlage II ter vastgestelde aandeel van de lidstaten in het kader van het programma wordt gebruikt.

8. Besluiten of aanbevelingen door de EIB of het investeringscomité uit hoofde van de leden 6 en 7 worden tijdig opgesteld en bevatten de motivering waarop zij zijn gebaseerd. Deze besluiten en aanbevelingen worden openbaar gemaakt.

9. De begunstigde lidstaten zijn verantwoordelijk voor de follow-up van de uitvoering van de geselecteerde projecten.

10. De begunstigde lidstaten brengen jaarlijks verslag uit aan de Commissie over de door het moderniseringsfonds gefinancierde investeringen. Het verslag wordt openbaar gemaakt en bevat het volgende:

a) informatie over de gefinancierde investeringen per begunstigde lidstaat;

b) een beoordeling van de met de investering bereikte toegevoegde waarde wat betreft energie-efficiëntie of modernisering van het energiesysteem.

▼**M15**

11. Elk jaar brengt het investeringscomité bij de Commissie verslag uit over de ervaringen met de evaluatie van investeringen, met name op het vlak van emissiereducties en emissiereductiekosten. Uiterlijk op 31 december 2024 evalueert de Commissie, rekening houdend met de bevindingen van het investeringscomité, de in lid 2 genoemde gebieden voor projecten en de grond waarop het investeringscomité zijn aanbevelingen baseert.

Het investeringscomité zorgt voor de publicatie van het jaarverslag. De Commissie verstrekt dit jaarlijks verslag aan het Europees Parlement en aan de Raad.

▼**M9**

12. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast met gedetailleerde voorschriften voor de werking van het moderniseringsfonds. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼**M13**

Artikel 10 sexies

Herstel- en veerkrachtfaciliteit

1. Als buitengewone en eenmalige maatregel worden tot en met 31 augustus 2026 de emissierechten die worden geveild overeenkomstig de leden 2 en 3 van dit artikel, geveild tot er met de opbrengsten van die veiling een totaalbedrag van 20 miljard EUR is bereikt. Deze ontvangsten worden beschikbaar gesteld aan de bij Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad [1] ingestelde herstel- en veerkrachtfaciliteit en worden uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van die verordening.

2. In afwijking van artikel 10 bis, lid 8, wordt tot en met 31 augustus 2026 een deel van de in dat lid bedoelde emissierechten geveild om de doelstellingen van artikel 21 quater, lid 3, punten b) tot en met f), van Verordening (EU) 2021/241 te ondersteunen, tot er met de opbrengsten van die veiling een bedrag van 12 miljard EUR is bereikt.

3. Tot en met 31 augustus 2026 wordt een aantal rechten geveild van de hoeveelheid die anders door de lidstaten op grond van artikel 10, lid 2, punt a), van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2030 zou worden geveild, om de doelen van artikel 21 quater, lid 3, punten b) tot en met f), van Verordening (EU) 2021/241 te ondersteunen, tot er met de opbrengsten van die veiling een bedrag van 8 miljard EUR is bereikt. In beginsel worden die rechten gedurende de desbetreffende periode in gelijke jaarlijkse hoeveelheden geveild.

4. In afwijking van artikel 1, lid 5 bis, van Besluit (EU) 2015/1814 worden 27 miljoen niet-toegewezen rechten in de marktstabiliteitsreserve van de totale hoeveelheid die anders over die periode ongeldig zou worden verklaard, tot en met 31 december 2030 gebruikt ter ondersteuning van innovatie als bedoeld in artikel 10 bis, lid 8, eerste alinea, van deze richtlijn.

[1] Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17).

▼**M13**

5. De Commissie ziet erop toe dat de rechten die op grond van de leden 2 en 3 moeten worden geveild, in voorkomend geval met inbegrip van die voor voorfinancieringsbetalingen, in overeenstemming met artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241, worden geveild overeenkomstig de beginselen en uitvoeringsbepalingen van artikel 10, lid 4, van deze richtlijn en in overeenstemming met artikel 24 van Verordening (EU) nr. 1031/2010 van de Commissie ([1]), om te zorgen voor een toereikend bedrag aan middelen voor het innovatiefonds in de periode van 2023 tot en met 2026. De in dit artikel bedoelde veilingperiode wordt één jaar na de start ervan geëvalueerd in het licht van de gevolgen van de in dit artikel bedoelde veiling voor de koolstofmarkt en de koolstofprijs.

6. De EIB is de veilingmeester voor de rechten die overeenkomstig dit artikel op het overeenkomstig artikel 26, lid 1, van Verordening (EU) nr. 1031/2010 aangewezen veilingplatform zullen worden geveild, en verschaft de opbrengsten van de veiling aan de Commissie.

7. De opbrengsten van de veiling van rechten vormen externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad ([2]).

▼**M15**

Artikel 10 septies

Beginsel "geen ernstige afbreuk doen"

Vanaf 1 januari 2025 gebruiken de begunstigde lidstaten en de Commissie de opbrengsten uit de veiling van emissierechten die bestemd zijn voor het innovatiefonds op grond van artikel 10 bis, lid 8, van deze richtlijn en uit de in artikel 10, lid 1, derde en vierde alinea, van deze richtlijn bedoelde emissierechten, aan de hand van de criteria voor "geen ernstige afbreuk doen" die zijn vastgelegd in artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852, indien die opbrengsten worden gebruikt voor een economische activiteit waarvoor op grond van artikel 10, lid 3, punt b), van die verordening technische screeningcriteria zijn vastgesteld om te bepalen of een economische activiteit ernstige afbreuk doet aan een of meer van de relevante milieudoelstellingen.

([1]) Verordening (EU) nr. 1031/2010 van de Commissie van 12 november 2010 inzake de tijdstippen, het beheer en andere aspecten van de veiling van broeikasgasemissierechten overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap (PB L 302 van 18.11.2010, blz. 1).

([2]) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

▼M4

Artikel 11

Nationale uitvoeringsmaatregelen

1. Elke lidstaat publiceert en verstrekt de Commissie uiterlijk op 30 september 2011 de lijst met installaties op zijn grondgebied die onder deze richtlijn vallen en alle kosteloze toewijzingen aan elke installatie op zijn grondgebied, berekend overeenkomstig de in artikel 10 bis, lid 1, en artikel 10 quater bedoelde regels.

▼M9

Een lijst van onder deze richtlijn vallende installaties voor de periode van vijf jaar die op 1 januari 2021 ingaat, wordt uiterlijk op 30 september 2019 ingediend en nadien om de vijf jaar een lijst voor elke volgende periode van vijf jaar. Elke lijst bevat informatie over de productieactiviteit, de overdracht van warmte en gassen, de elektriciteitsproductie en de emissies op het niveau van de subinstallatie betreffende de vijf kalenderjaren voorafgaand aan de indiening ervan. Kosteloze toewijzingen worden enkel verstrekt aan installaties waarvoor die gegevens zijn ingediend.

▼M4

2. Uiterlijk op ►M15 30 juni ◄ van elk jaar verlenen de bevoegde autoriteiten de hoeveelheid emissierechten die voor dat jaar dienen te worden verdeeld, berekend overeenkomstig de artikelen 10, 10 bis en 10 quater.

3. De lidstaten mogen geen kosteloze toewijzingen overeenkomstig lid 2 verlenen aan installaties waarvan opneming in de in lid 1 bedoelde lijst door de Commissie is geweigerd.

▼M2

HOOFDSTUK IV

▼M15

BEPALINGEN VOOR LUCHTVAART, MARITIEM VERVOER EN VASTE INSTALLATIES

▼B

Artikel 11 bis

Gebruik van CER's en ERU's uit projectactiviteiten in het ►M9 EU-ETS ◄ vóór de inwerkingtreding van een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering

▼M14

1. Met inachtneming van de leden 2 en 3 van dit artikel kunnen vliegtuigexploitanten die over een door een lidstaat afgegeven bewijs luchtvaartexploitant beschikken of die in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, onderhorigheden en gebiedsdelen van die lidstaat, zijn geregistreerd, de volgende eenheden gebruiken om te voldoen aan hun verplichtingen om eenheden te annuleren met betrekking tot de op grond van artikel 12, lid 6, gemelde hoeveelheid zoals vastgesteld in artikel 12, lid 9:

a) kredieten die zijn goedgekeurd door partijen die deelnemen aan het mechanisme dat bij artikel 6, lid 4, van de Overeenkomst van Parijs is ingesteld;

▼**M14**

b) kredieten die zijn goedgekeurd door de partijen die deelnemen aan kredietverleningsprogramma's die door de ICAO-Raad worden aanvaard en die in de op grond van lid 8 vastgestelde uitvoeringshandeling worden vermeld;

c) kredieten die zijn goedgekeurd door partijen bij overeenkomsten op grond van lid 5;

d) kredieten die worden verleend voor projecten op Unieniveau op grond van artikel 24 bis.

2. De in lid 1, punten a) en b), bedoelde eenheden mogen worden gebruikt als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a) zij zijn afkomstig van een land dat op het moment dat de eenheden worden gebruikt, partij is bij de Overeenkomst van Parijs;

b) zij zijn afkomstig van een land dat deelneemt aan de regeling voor koolstofcompensatie en -reductie voor de internationale luchtvaart (Corsia) van de ICAO, zoals vastgesteld in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling. Die voorwaarde geldt niet voor emissies van vóór 2027, noch voor de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling, zoals gedefinieerd door de Verenigde Naties, met uitzondering van de landen waarvan het bbp per hoofd van de bevolking gelijk is aan of groter is dan het gemiddelde van de Unie.

3. De in lid 1, punten a), b) en c), bedoelde eenheden mogen worden gebruikt indien er regelingen zijn getroffen voor de goedkeuring door de deelnemende partijen, de verslaglegging inzake antropogene emissies per bron en verwijderingen per put die onder de nationaal bepaalde bijdragen van de deelnemende partijen vallen, tijdig wordt aangepast, en dubbeltelling en een nettotoename van de wereldwijde emissies worden vermeden.

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast die nadere voorschriften bevatten voor de in de eerste alinea van dit lid bedoelde regelingen, die voorschriften inzake verslaglegging en registratie kunnen omvatten, en waarin lijsten zijn opgenomen van de landen of programma's die die regelingen toepassen. In die regelingen wordt rekening gehouden met de flexibiliteit die minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling genieten in overeenstemming met lid 2 van dit artikel. Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼**M4**

5. Voor zover de door de lidstaten aan de exploitanten of vliegtuigexploitanten toegestane mate van gebruik van CER's en ERU's voor de periode van 2008 tot en met 2012 niet volledig benut is of een recht op het gebruik van kredieten krachtens lid 8 is toegekend, en indien de onderhandelingen over een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering niet uiterlijk op 31 december 2009 zijn afgerond, kunnen kredieten uit projecten of andere emissiereducerende activiteiten overeenkomstig met derde landen gesloten overeenkomsten in het ►**M9** EU-ETS ◄ worden gebruikt, waarbij de mate van gebruik wordt gespecificeerd. Overeenkomstig deze overeenkomsten kunnen de exploitanten kredieten uit projectactiviteiten in deze derde landen gebruiken om aan hun verplichtingen uit hoofde van het ►**M9** EU-ETS ◄ te voldoen.

▼M4

6. In lid 5 bedoelde overeenkomsten regelen het gebruik in het ►M9 EU-ETS ◄ van kredieten uit soorten projecten die in de periode van 2008 tot 2012 in aanmerking kwamen voor gebruik in het ►M9 EU-ETS ◄, onder andere technologieën voor duurzame energie of energie-efficiëntie die overdracht van technologie en duurzame ontwikkeling stimuleren. Een dergelijke overeenkomst kan ook het gebruik regelen van kredieten uit projecten waarbij het gebruikte referentieniveau lager ligt dan het niveau van de kosteloze toewijzing krachtens de in artikel 10 bis bedoelde maatregelen of lager dan het niveau dat krachtens de communautaire wetgeving wordt vereist.

7. Zodra een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering tot stand is gekomen, worden alleen kredieten van projecten uit derde landen die deze overeenkomst hebben bekrachtigd, met ingang van 1 januari 2013 in het ►M9 EU-ETS ◄ geaccepteerd.

▼M9

_____

▼M14

8. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast die een lijst bevatten van de eenheden die door de ICAO-Raad worden aanvaard en die voldoen aan de in de leden 2 en 3 van dit artikel uiteengezette voorwaarden. De Commissie stelt ook uitvoeringshandelingen vast om die lijst waar nodig bij te werken. Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼M1

Artikel 11 ter

Projectactiviteiten

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de referentieniveaus voor projectactiviteiten, zoals omschreven in latere op grond van het UNFCCC of het Protocol van Kyoto genomen besluiten, welke worden ondernomen in landen die een toetredingsverdrag met de Unie hebben ondertekend, volledig voldoen aan het acquis communautaire, met inbegrip van de tijdelijke ontheffingen als bepaald in dat toetredingsverdrag.

▼M4

De ►M9 Unie ◄ en haar lidstaten geven alleen toestemming voor projectactiviteiten wanneer alle deelnemers aan het project hun hoofdkwartier hebben in een land dat de internationale overeenkomst inzake dergelijke projecten heeft gesloten of in een land of subfederale of regionale entiteit die overeenkomstig artikel 25 aan het ►M9 EU-ETS ◄ is gekoppeld.

▼M1

2. Met uitzondering van het bepaalde in de leden 3 en 4, dragen lidstaten die als gastland voor projectactiviteiten fungeren, er zorg voor dat geen ERU's of CER's worden verleend voor reducties of beperkingen van broeikasgasemissies uit onder deze richtlijn vallende ►M2 activiteiten ◄.

3. Tot 31 december 2012 kunnen voor JI- en CDM-projectactiviteiten die de uitstoot van een installatie welke onder het toepassingsgebied van deze richtlijn valt rechtstreeks terugdringen of beperken uitsluitend ERU's en CER'S worden verleend indien door de exploitant van de installatie in kwestie een gelijk aantal emissierechten wordt geannuleerd.

▼M1

4. Tot 31 december 2012 kunnen voor JI- en CDM-projectactiviteiten die de uitstoot van een installatie welke onder het toepassingsgebied van deze richtlijn valt rechtstreeks terugdringen of beperken uitsluitend ERU's en CER'S worden verleend indien een gelijk aantal emissierechten wordt geannuleerd uit het nationale register van de lidstaat waaruit de ERU's of CER's afkomstig zijn.

5. Een lidstaat die particuliere of openbare organisaties machtigt deel te nemen aan projectactiviteiten blijft verantwoordelijk voor het nakomen van haar verplichtingen overeenkomstig het UNFCCC en het Protocol van Kyoto en ziet erop toe dat deze deelname strookt met de desbetreffende richtsnoeren, uitvoeringsvoorwaarden en procedures overeenkomstig het UNFCCC en het Protocol van Kyoto.

6. Wat betreft projectactiviteiten voor de opwekking van waterkracht met een opwekkingsvermogen van meer dan 20 MW zien de lidstaten er bij de goedkeuring van dergelijke projectactiviteiten op toe dat gedurende de ontwikkeling van dergelijke projectactiviteiten de hand wordt gehouden aan de desbetreffende internationale normen en richtsnoeren, o.a. die welke deel uitmaken van het in 2000 uitgebrachte verslag van de Wereldcommissie stuwdammen: „Dams and Development - A new Framework for Decision-Making”.

▼M9

_____

▼B

Artikel 12

Overdracht, inlevering en annulering van rechten

1. De lidstaten dragen er zorg voor dat emissierechten kunnen worden overgedragen tussen

a) personen binnen de ►M9 Unie ◄;

b) personen in de ►M9 Unie ◄ en personen in derde landen, waar zulke emissierechten worden erkend volgens de procedure van artikel 25, zonder andere beperkingen dan de bij of krachtens deze richtlijn vastgestelde beperkingen.

▼M4

1 bis. De Commissie onderzoekt uiterlijk op 31 december 2010 of de markt voor emissierechten voldoende beschermd is tegen handel met voorkennis of marktmanipulatie, en dient zo nodig voorstellen in om dergelijke bescherming te waarborgen. De relevante voorschriften van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake handel met voorkennis en marktmanipulatie (marktmisbruik) ([1]) kunnen worden toegepast, met de nodige aanpassingen voor de toepassing op de goederenhandel.

([1]) PB L 96 van 12.4.2003, blz. 16.

▼**M15**

2. De lidstaten dragen er zorg voor, dat de door een bevoegde autoriteit van een andere lidstaat verleende rechten als geldig worden erkend voor de nakoming van de verplichtingen van een exploitant, een vliegtuigexploitant, of een scheepvaartmaatschappij uit hoofde van lid 3.

———————

3. De lidstaten, administrerende lidstaten en de administrerende autoriteiten ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij dragen er zorg voor dat uiterlijk op 30 september van elk jaar:

a) de exploitant van elke installatie een hoeveelheid emissierechten inlevert die gelijk is aan de totale emissies van die installatie gedurende het voorgaande kalenderjaar, zoals geverifieerd overeenkomstig artikel 15;

b) elke vliegtuigexploitant een hoeveelheid emissierechten inlevert die gelijk is aan zijn totale emissies tijdens het voorgaande kalenderjaar, zoals geverifieerd overeenkomstig artikel 15;

c) elke scheepvaartmaatschappij een hoeveelheid emissierechten inlevert die gelijk is aan haar totale emissies gedurende het voorgaande kalenderjaar, zoals geverifieerd overeenkomstig artikel 3 octies sexies.

De lidstaten, administrerende lidstaten en de administrerende autoriteiten ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij zien erop toe dat emissierechten die overeenkomstig de eerste alinea zijn ingeleverd, vervolgens worden geannuleerd.

3-sexies. In afwijking van lid 3, eerste alinea, punt c), mogen scheepvaartmaatschappijen 5 % minder emissierechten inleveren dan hun geverifieerde emissies die tot en met 31 december 2030 worden uitgestoten op schepen met een ijsklasse, mits zij ijsklasse IA of IA Super of een gelijkwaardige ijsklasse hebben, vastgesteld op basis van aanbeveling 25/7 van de Commissie ter bescherming van het mariene milieu van het Oostzeegebied (Helcom).

Indien in vergelijking met de geverifieerde emissies minder emissierechten worden ingeleverd, wordt, zodra het verschil tussen geverifieerde emissies en ingeleverde emissierechten voor elk jaar is vastgesteld, een met dat verschil overeenstemmende hoeveelheid emissierechten geannuleerd in plaats van geveild uit hoofde van artikel 10.

▼**C4**

3-quinquies. In afwijking van lid 3, eerste alinea, punt c), van dit artikel en artikel 16 bepaalt de Commissie, op verzoek van een lidstaat, door middel van een uitvoeringshandeling dat de lidstaten moeten oordelen dat aan de eisen van die bepalingen is voldaan en dat zij geen actie mogen ondernemen tegen scheepvaartmaatschappijen met betrekking tot emissies die tot en met 31 december 2030 worden uitgestoten als gevolg van reizen die worden uitgevoerd door passagiersschepen — andere dan cruiseschepen — en door roropassagiersschepen, tussen een haven van een eiland dat onder de jurisdictie van die verzoekende lidstaat valt, niet beschikt over een weg- of spoorverbinding met het vasteland en een bevolking van minder dan 200 000 permanente inwoners heeft volgens de laatst beschikbare cijfers in 2022, en een haven die onder de jurisdictie van dezelfde lidstaat valt, en als gevolg van activiteiten die in een haven worden uitgevoerd vanaf dergelijke schepen in verband met dergelijke reizen.

▼M15

De Commissie publiceert een lijst van de in de eerste alinea bedoelde eilanden en de betrokken havens, en houdt die lijst actueel.

▼C4

3-quater. In afwijking van lid 3, eerste alinea, punt c), van dit artikel en artikel 16, bepaalt de Commissie op gezamenlijk verzoek van twee lidstaten waarvan er één geen landgrens met een andere lidstaat heeft en de andere lidstaat zich geografisch het dichtst bij de lidstaat zonder een dergelijke landgrens bevindt, door middel van een uitvoeringshandeling dat de lidstaten moeten oordelen dat aan de eisen van die bepalingen is voldaan en dat zij geen actie mogen ondernemen tegen scheepvaartmaatschappijen met betrekking tot emissies die tot en met 31 december 2030 worden uitgestoten als gevolg van reizen met passagiersschepen of roropassagiersschepen, die worden uitgevoerd in het kader van een transnationaal openbaredienstcontract of een transnationale openbaredienstverplichting waarvan melding wordt gemaakt in het gezamenlijke verzoek en waarmee de twee lidstaten met elkaar worden verbonden, en als gevolg van de activiteiten die in een haven worden uitgevoerd vanaf dergelijke schepen in verband met dergelijke reizen.

▼M15

3-ter. Een verplichting tot inlevering van emissierechten ontstaat niet voor emissies die worden uitgestoten tot en met 31 december 2030 als gevolg van reizen tussen een haven in een ultraperifeer gebied van een lidstaat en een haven in dezelfde lidstaat, met inbegrip van reizen tussen havens binnen een ultraperifeer gebied en reizen tussen de ultraperifere gebieden van dezelfde lidstaat, en als gevolg van de activiteiten, die in een haven worden uitgevoerd, vanaf dergelijke schepen in verband met dergelijke reizen.

3-bis. Indien nodig en zolang zulks noodzakelijk is voor de bescherming van de milieu-integriteit van het EU-ETS, wordt het exploitanten, vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen in het EU-ETS verboden emissierechten te gebruiken die zijn uitgegeven door een lidstaat ten aanzien waarvan er sprake is van verplichtingen voor exploitanten, vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen die komen te vervallen. De in artikel 19, lid 3, bedoelde gedelegeerde rechtshandelingen bevatten de maatregelen die noodzakelijk zijn in de in dit lid bedoelde gevallen.

▼M4

3 bis. Voor emissies die worden afgevangen en vervoerd voor permanente opslag in een installatie die een vergunning heeft overeenkomstig Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake de geologische opslag van koolstofdioxide, ontstaat geen verplichting om emissierechten in te leveren ([1]).

▼M15

3 ter. Voor emissies van broeikasgassen die geacht worden te zijn afgevangen en gebruikt op zo een manier dat ze permanent chemisch in een product worden gebonden en bij normaal gebruik, zo ook normale activiteiten die plaatsvinden na het einde van de levensduur van het product, niet in de atmosfeer terechtkomen, ontstaat geen verplichting om emissierechten in te leveren.

De Commissie stelt overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast om deze richtlijn aan te vullen met betrekking tot de voorschriften om te beoordelen of broeikasgassen permanent chemisch in een product zijn gebonden als bedoeld in de eerste alinea van dit lid.

([1]) PB L 140 van 5.6.2009, blz. 114.

▼**M15**

4. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om er zorg voor te dragen dat emissierechten te allen tijde worden geannuleerd op verzoek van de persoon die de rechten in zijn bezit heeft. Ingeval capaciteit voor de opwekking van elektriciteit op hun grondgebied vanwege aanvullende nationale maatregelen wordt gesloten, kunnen lidstaten emissierechten annuleren, en worden daar ook sterk toe aangespoord, uit de totale hoeveelheid door hen te veilen emissierechten als bedoeld in artikel 10, lid 2, tot maximaal een hoeveelheid die overeenkomt met het gemiddelde volume geverifieerde emissies van de betrokken installatie over een periode van vijf jaar vóór de sluiting ervan. De betrokken lidstaat stelt de Commissie in kennis van de voorgenomen annulering, of van de redenen om niet over te gaan tot annulering, in overeenstemming met de gedelegeerde handelingen die krachtens artikel 10, lid 4, worden vastgesteld.

▼**M4**

5. De leden 1 en 2 zijn van toepassing onverminderd de bepalingen van artikel 10 quater.

▼**M14**

6. Overeenkomstig de methode die is uiteengezet in de in lid 8 van dit artikel bedoelde uitvoeringshandeling, berekenen de lidstaten elk jaar de compensatievereisten voor het voorgaande kalenderjaar in verband met vluchten naar, van en tussen landen die zijn opgenomen in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling en in verband met vluchten tussen Zwitserland of het Verenigd Koninkrijk en landen die zijn opgenomen in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling en stellen zij uiterlijk op 30 november van elk jaar de vliegtuigexploitanten daarvan in kennis.

Overeenkomstig de methode die is uiteengezet in de in lid 8 van dit artikel bedoelde uitvoeringshandeling, berekenen de lidstaten ook de totale definitieve compensatievereisten voor een bepaalde Corsia-nalevingsperiode en stellen zij uiterlijk op 30 november van het jaar volgend op het laatste jaar van de desbetreffende Corsia-nalevingsperiode vliegtuigexploitanten die voldoen aan de in de derde alinea van dit lid uiteengezette voorwaarden in kennis van die vereisten.

De lidstaten stellen vliegtuigexploitanten die voldoen aan elk van de volgende voorwaarden, in kennis van het compensatieniveau:

a) de vliegtuigexploitanten zijn in het bezit van een bewijs luchtvaartexploitant dat door een lidstaat is afgegeven of zijn geregistreerd in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, de onderhorigheden en de gebiedsdelen van die lidstaat, en

b) zij produceren jaarlijks meer dan 10 000 ton CO_2-emissies door het gebruik van luchtvaartuigen met een gecertificeerde maximale startmassa van meer dan 5 700 kg voor onder bijlage I vallende vluchten, anders dan vluchten die in dezelfde lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden van die lidstaat, vertrekken en aankomen, vanaf 1 januari 2021.

Voor de toepassing van de eerste alinea, punt b), wordt geen rekening gehouden met CO_2-emissies van de volgende soorten vluchten:

▼**M14**

i) staatsvluchten;

ii) humanitaire vluchten;

iii) medische vluchten;

iv) militaire vluchten;

v) brandbestrijdingsvluchten;

vi) vluchten voorafgaand aan of volgend op een humanitaire, medische of brandbestrijdingsvlucht, op voorwaarde dat dergelijke vluchten met hetzelfde luchtvaartuig werden uitgevoerd en nodig waren om de desbetreffende humanitaire, medische of brandbestrijdingsactiviteiten uit te voeren of het luchtvaartuig na die activiteiten voor zijn volgende activiteit te verplaatsen.

▼**M12**

7. In afwachting van een wetgevingshandeling tot wijziging van deze richtlijn wat betreft de bijdrage van de luchtvaart aan de emissiereductiedoelstelling van de Unie voor de hele economie en de passende toepassing van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel en indien de termijn voor de omzetting van een dergelijke wetgevingshandeling op 30 november 2023 niet is verstreken, en de door de ICAO bekend te maken sectorgroeifactor (SGF) voor de emissies van 2022 gelijk is aan nul, stellen de lidstaten de vliegtuigexploitanten uiterlijk op 30 november 2023 ervan in kennis dat voor het jaar 2022 hun compensatievereisten in de zin van punt 3.2.1 van Corsia SARP's van de ICAO gelijk zijn aan nul.

▼**M14**

8. De in lid 6 van dit artikel bedoelde compensatievereisten ten behoeve van Corsia worden volgens een door de Commissie vast te stellen methode berekend met betrekking tot vluchten naar, van en tussen landen die zijn opgenomen in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling en vluchten tussen Zwitserland of het Verenigd Koninkrijk en landen die zijn opgenomen in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling.

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast tot nadere bepaling van de methode voor de berekening van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde compensatievereisten voor vliegtuigexploitanten.

In die uitvoeringshandelingen wordt met name nader ingegaan op de toepassing van de vereisten die voortvloeien uit de desbetreffende bepalingen van deze richtlijn, met name de artikelen 3 quater, 11 bis, 12 en 25 bis, en, voor zover mogelijk in het licht van de desbetreffende bepalingen van deze richtlijn, uit de internationale normen en aanbevolen praktijken inzake milieubescherming voor Corsia (Corsia-SARP's).

Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld. De eerste dergelijke uitvoeringshandeling wordt uiterlijk op 30 juni 2024 vastgesteld.

▼**M14**

9. Vliegtuigexploitanten die over een door een lidstaat afgegeven bewijs luchtvaartexploitant beschikken of die in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, onderhorigheden en gebiedsdelen van die lidstaat, zijn geregistreerd, annuleren de in artikel 11 bis bedoelde eenheden alleen voor de hoeveelheid die overeenkomstig lid 6 door die lidstaat is gemeld voor de desbetreffende Corsia-nalevingsperiode. De annulering gebeurt uiterlijk op 31 januari 2025 voor emissies in de periode 2021-2023 en uiterlijk op 31 januari 2028 voor emissies in de periode 2024-2026.

▼**M9**

Artikel 13

Geldigheid van emissierechten

Emissierechten die met ingang van 1 januari 2013 worden verleend, zijn voor onbepaalde tijd geldig. Emissierechten die met ingang van 1 januari 2021 worden verleend, bevatten een aanduiding waaruit blijkt in welke periode van tien jaar te rekenen vanaf 1 januari 2021 zij zijn verstrekt, en zijn geldig voor emissies met ingang van het eerste jaar van die periode.

▼**M4**

Artikel 14

Bewaking en rapportage van emissie

▼**M9**

1. ►**M15** De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast met gedetailleerde voorschriften voor de bewaking en rapportage van emissies en, indien van toepassing, activiteitengegevens betreffende de in bijlage I bij deze richtlijn vermelde activiteiten, en niet-CO_2-effecten van de luchtvaart op routes waarvoor emissies zijn opgegeven krachtens deze richtlijn, die worden gebaseerd op de in bijlage IV bij deze richtlijn beschreven beginselen voor bewaking en rapportage en de vereisten van de leden 2 en 5 van dit artikel. In die uitvoeringshandelingen wordt ook het aardopwarmingsvermogen van elk broeikasgas gespecificeerd en wordt rekening gehouden met actuele wetenschappelijke kennis over de effecten van niet-CO_2-emissies van de luchtvaart in de vereisten voor de bewaking en rapportage van emissies en de effecten ervan, met inbegrip van niet-CO_2-effecten van de luchtvaart. Die uitvoeringshandelingen voorzien in de toepassing van de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria voor het gebruik van biomassa die zijn vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001 — met de aanpassingen die nodig zijn voor toepassing uit hoofde van deze richtlijn — opdat voor dergelijke biomassa het nultarief zou gelden. In de uitvoeringshandelingen wordt bepaald op welke manier rekening moet worden gehouden met de opslag van emissies uit een mix van bronnen waarvoor het nultarief geldt en bronnen waarvoor geen nultarief geldt. In de uitvoeringshandelingen wordt ook bepaald op welke manier rekening moet worden gehouden met emissies van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong en emissies van brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er rekening wordt gehouden met dergelijke emissies en dat dubbeltelling wordt vermeden. ◄

▼**M9**

Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼**M4**

2. De in lid 1 bedoelde ►**M9** handelingen ◄ houden rekening met het meest nauwkeurige en actuele beschikbare wetenschappelijke bewijsmateriaal, met name van de IPCC, en kan ook eisen specificeren voor de rapportage door exploitanten over de emissies bij de productie van goederen die worden geproduceerd door energie-intensieve bedrijfstakken die aan internationale concurrentie onderhevig kunnen zijn. Deze ►**M9** handelingen ◄ kunnen ook voorschriften voor een onafhankelijke verificatie van deze informatie bepalen.

Deze voorschriften kunnen mede betrekking hebben op het rapporteren van emissieniveaus ten gevolge van onder het ►**M9** EU-ETS ◄ vallende elektriciteitsopwekking bij de productie van dergelijke goederen.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat elke exploitant van een installatie of vliegtuigexploitant de emissies die gedurende elk kalenderjaar door die installatie, of, met ingang van 1 januari 2010, door het vliegtuig plaatsvindt, overeenkomstig de in lid 1 bedoelde ►**M9** handelingen ◄ bewaakt en hierover na het eind van dat jaar aan de bevoegde autoriteit rapporteert.

4. De in lid 1 bedoelde ►**M9** handelingen ◄ kunnen eisen bevatten met betrekking tot het gebruik van geautomatiseerde systemen en gegevensuitwisselingsformats met het oog op harmonisatie van de communicatie over het monitoringplan, het jaarlijkse emissieverslag en de verificatieactiviteiten tussen de exploitant, de verificateur en de bevoegde autoriteiten.

▼**M14**

5. Vliegtuigexploitanten brengen eenmaal per jaar verslag uit over de niet-CO_2-effecten van de luchtvaart die zich vanaf 1 januari 2025 voordoen. Daartoe stelt de Commissie uiterlijk op 31 augustus 2024 op grond van lid 1 een uitvoeringshandeling vast om niet-CO_2-effecten van de luchtvaart op te nemen in een monitorings-, rapportage- en verificatiekader. Dat monitorings-, rapportage en verificatiekader bevat ten minste de beschikbare driedimensionale vliegtuigtrajectgegevens en de omgevingsvochtigheid en -temperatuur om een CO_2-equivalent per vlucht te kunnen produceren. De Commissie zorgt, afhankelijk van de beschikbare middelen, voor de beschikbaarheid van instrumenten om monitoring, rapportage en verificatie te vergemakkelijken en zo veel mogelijk te automatiseren, teneinde de administratieve lasten tot een minimum te beperken.

Vanaf 1 januari 2025 zorgen de lidstaten ervoor dat elke vliegtuigexploitant de niet-CO_2-effecten van elk luchtvaartuig dat hij in de loop van elk kalenderjaar exploiteert, monitort en na het einde van elk jaar aan de bevoegde autoriteit rapporteert overeenkomstig de in lid 1 bedoelde uitvoeringshandelingen.

▼**M14**

Vanaf 2026 dient de Commissie jaarlijks, als onderdeel van het in artikel 10, lid 5, bedoelde verslag, een verslag in over de resultaten van de toepassing van het in de eerste alinea van dit lid bedoelde monitorings-, rapportage en verificatiekader.

Uiterlijk op 31 december 2027 dient de Commissie op basis van de resultaten van de toepassing van het monitorings-, rapportage en verificatiekader voor niet-CO_2-effecten van de luchtvaart een verslag en zo nodig — nadat zij eerst een effectbeoordeling heeft uitgevoerd — een wetgevingsvoorstel in, om niet-CO_2-effecten van de luchtvaart te beperken door het toepassingsgebied van het EU-ETS uit te breiden tot niet-CO_2-effecten van de luchtvaart.

6. Uiterlijk drie maanden na de respectieve rapportagetermijn publiceert de Commissie op een gebruiksvriendelijke manier ten minste de volgende geaggregeerde jaarlijkse emissiegerelateerde gegevens van luchtvaartactiviteiten die overeenkomstig Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie [1] en artikel 7 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/1603 van de Commissie [2] aan de lidstaten zijn gerapporteerd of aan de Commissie zijn toegezonden:

a) per luchtvaartterreincombinatie binnen de EER:

   i) emissies van alle vluchten;

   ii) totaal aantal vluchten;

   iii) totaal aantal passagiers;

   iv) soorten luchtvaartuigen;

b) per vliegtuigexploitant:

   i) gegevens over emissies van vluchten binnen de EER, vluchten vanuit de EER, vluchten die aankomen in de EER en vluchten tussen twee derde landen, uitgesplitst naar landencombinatie, en gegevens over emissies waarvoor de verplichting geldt om voor Corsia in aanmerking komende emissie-eenheden te annuleren;

   ii) de hoeveelheid aan compensatievereisten die overeenkomstig artikel 12, lid 8 is berekend;

---

[1] Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 601/2012 van de Commissie (PB L 334 van 31.12.2018, blz. 1).

[2] Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/1603 van de Commissie van 18 juli 2019 tot aanvulling van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie aangenomen maatregelen voor de monitoring, rapportage en verificatie van luchtvaartemissies ter uitvoering van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel (PB L 250 van 30.9.2019, blz. 10).

▼M14

iii) het bedrag en het soort kredieten op grond van artikel 11 bis die zijn gebruikt om te voldoen aan de in punt ii) van dit punt bedoelde compensatievereisten voor de vliegtuigexploitant;

iv) de gebruikte hoeveelheid en soort brandstoffen waarvoor de emissiefactor overeenkomstig deze richtlijn nul is of die de vliegtuigexploitant recht geven op emissierechten op grond van artikel 3 quater, lid 6.

In specifieke omstandigheden waarin een vliegtuigexploitant actief is op een zeer beperkt aantal luchtvaartterreincombinaties of op een zeer beperkt aantal landencombinaties waarvoor compensatievereisten gelden, of op een zeer beperkt aantal landencombinaties waarvoor geen compensatievereisten gelden, kan die vliegtuigexploitant de administrerende lidstaat voor de punten a) en b) van de eerste alinea verzoeken dat dergelijke gegevens niet op het niveau van de vliegtuigexploitant worden gepubliceerd, waarbij wordt toegelicht waarom openbaarmaking zijn commerciële belangen zou schaden. Op basis van dat verzoek kan de administrerende lidstaat de Commissie verzoeken die gegevens op een hoger aggregatieniveau te publiceren. De Commissie beslist over het verzoek.

▼M2

Artikel 15

▼M4

Verificatie en accreditatie

▼M2

De lidstaten dragen er zorg voor dat de door de exploitanten of vliegtuigexploitanten overeenkomstig artikel 14, lid 3, ingediende verslagen worden geverifieerd volgens de in bijlage V vermelde criteria en de door de Commissie krachtens dit artikel vastgestelde gedetailleerde bepalingen en dat de bevoegde autoriteit daarvan in kennis wordt gesteld.

De lidstaten dragen er zorg voor dat exploitanten en vliegtuigexploitanten wiens verslag over de emissies tijdens het voorgaande jaar uiterlijk 31 maart van het lopende jaar niet is geverifieerd als bevredigend overeenkomstig de in bijlage V genoemde criteria en de door de Commissie krachtens dit artikel vastgestelde gedetailleerde bepalingen, geen emissierechten meer mag overdragen, totdat een verslag van die exploitant of vliegtuigexploitant als bevredigend is geverifieerd.

▼M9

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast betreffende de verificatie van emissieverslagen op basis van de in bijlage V vermelde beginselen en voor de accreditatie van en het toezicht op verificateurs. De Commissie kan ook uitvoeringsbepalingen vaststellen voor de verificatie van de verslagen die vliegtuigexploitanten op grond van artikel 14, lid 3, hebben ingediend, alsmede voor de aanvragen op grond van artikel 3 sexies en septies, met inbegrip van de door verificateurs te volgen verificatieprocedures. Deze bepalen in voorkomend geval de voorwaarden voor de accreditatie en intrekking van de accreditatie, wederzijdse erkenning en collegiaal toezicht op accreditatie-instanties.

▼M9

Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼M4

Artikel 15 bis

Openbaarmaking van informatie en beroepsgeheim

De lidstaten en de Commissie zorgen ervoor dat alle besluiten en verslagen die verband houden met de hoeveelheid emissierechten en de toewijzing ervan en met de bewaking, rapportage en verificatie van emissies onverwijld openbaar worden gemaakt op een passende wijze die zorgt voor toegang op niet-discriminerende basis.

Informatie die onder het beroepsgeheim valt mag niet openbaar worden gemaakt aan andere personen of autoriteiten, tenzij op grond van de toepasselijke wettelijke, bestuursrechtelijke of administratieve bepalingen.

▼B

Artikel 16

Sancties

1. De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die van toepassing zijn op schendingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en nemen de nodige maatregelen om de toepassing van die sancties te verzekeren. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten delen die bepalingen ►M2 ——————— ◄ aan de Commissie mede en melden onverwijld eventuele wijzigingen daarvan.

▼M15

2. De lidstaten dragen er zorg voor dat de namen worden bekendgemaakt van de exploitanten, vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen die zich niet houden aan de voorschriften van deze richtlijn inzake het inleveren van voldoende emissierechten.

▼M2

3. De lidstaten dragen er zorg voor dat een boete wegens overmatige emissie wordt opgelegd aan elke exploitant of vliegtuigexploitant die uiterlijk ►M15 30 september ◄ van elk jaar niet voldoende emissierechten heeft ingeleverd ter dekking van zijn emissies in het voorgaande jaar. De boete wegens overmatige emissie bedraagt 100 EUR voor elke ton uitgestoten kooldioxide-equivalent waarvoor de exploitant geen emissierechten heeft ingeleverd. De betaling van de boete wegens overmatige emissie ontslaat de exploitant niet van de verplichting bij de inlevering van emissierechten in verband met het volgende kalenderjaar een hoeveelheid emissierechten in te leveren die gelijk is aan die emissieoverschrijding.

▼M15

3 bis. De in lid 3 bedoelde sancties zijn ook van toepassing op scheepvaartmaatschappijen.

▼M4

4. De boete wegens overmatige emissies in verband met emissierechten die met ingang van 1 januari 2013 worden verleend, wordt overeenkomstig het Europese indexcijfer van de consumptieprijzen verhoogd.

▼**M2**

5. De administrerende lidstaat kan de Commissie verzoeken een exploitatieverbod op te leggen aan een vliegtuigexploitant die niet aan de eisen van deze richtlijn voldoet, indien zulks niet met andere dwangmaatregelen kon worden gewaarborgd.

6. Het verzoek van een administrerende lidstaat overeenkomstig lid 5 bevat:

a) het bewijs dat de vliegtuigexploitant zijn verplichtingen krachtens deze richtlijn niet is nagekomen;

b) gegevens over de stappen die die lidstaat heeft ondernomen om naleving af te dwingen;

c) de motivering voor het opleggen van een exploitatieverbod op communautair niveau, en

d) een aanbeveling voor de reikwijdte van een exploitatieverbod op communautair niveau en de toe te passen voorwaarden.

7. Het in lid 5 bedoelde verzoek wordt door de Commissie ter kennis gebracht van de andere lidstaten via hun vertegenwoordigers in het in artikel 23, lid 1, bedoelde comité en volgens het reglement van orde van dat comité.

8. Voordat er op het verzoek een besluit wordt genomen, wordt er, indien passend en mogelijk, overleg gepleegd met de instanties die belast zijn met het regelgevend toezicht op de betrokken vliegtuigexploitant. Zo mogelijk houden de Commissie en de lidstaten gezamenlijk overleg.

9. Bij haar beslissing op het verzoek, deelt de Commissie aan de vliegtuigexploitant de essentiële feiten en overwegingen mee die aan het besluit ten grondslag liggen. De vliegtuigexploitant krijgt de gelegenheid om binnen 10 werkdagen na de mededeling schriftelijke opmerkingen aan de Commissie voor te leggen.

10. Op verzoek van een lidstaat kan de Commissie, volgens ►**M9** de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure ◄ de betrokken vliegtuigexploitant een exploitatieverbod opleggen.

11. De overeenkomstig lid 10 getroffen maatregelen worden door de lidstaten op hun grondgebied gehandhaafd. Zij stellen de Commissie in kennis van de maatregelen genomen ter uitvoering van die besluiten.

▼M15

11 bis. Wanneer een scheepvaartmaatschappij gedurende twee of meer opeenvolgende verslagperioden niet heeft voldaan aan de inleveringsverplichtingen en de naleving daarvan niet door andere handhavingsmaatregelen is gewaarborgd, kan de bevoegde autoriteit van de lidstaat van de aanloophaven, nadat de scheepvaartmaatschappij in de gelegenheid is gesteld om haar opmerkingen in te dienen, een verwijderingsbevel afgeven, dat zal worden gemeld aan de Commissie, het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA), de overige lidstaten en de betrokken vlaggenstaat. Als gevolg van de uitvaardiging van dat verwijderingsbevel weigert elke lidstaat, met uitzondering van de lidstaat waarvan het schip de vlag voert, de schepen die onder de verantwoordelijkheid van de betrokken scheepvaartmaatschappij vallen, de toegang tot zijn havens totdat de scheepvaartmaatschappij voldoet aan haar inleveringsverplichtingen overeenkomstig artikel 12. Wanneer het schip onder de vlag van een lidstaat vaart en een haven van die lidstaat aandoet of er wordt aangetroffen, houdt de betrokken lidstaat — na de betrokken scheepvaartmaatschappij in de gelegenheid te hebben gesteld haar opmerkingen in te dienen — het schip vast totdat de scheepvaartmaatschappij haar inleveringsverplichtingen is nagekomen.

Wanneer een schip van een scheepvaartmaatschappij als bedoeld in de eerste alinea wordt aangetroffen in een haven van de lidstaat waarvan het schip de vlag voert, kan de betrokken lidstaat — na de betrokken scheepvaartmaatschappij in de gelegenheid te hebben gesteld haar opmerkingen in te dienen — een bevel tot aanhouding door de vlaggenstaat uitvaardigen totdat de scheepvaartmaatschappij haar inleveringsverplichtingen is nagekomen. De lidstaat stelt de Commissie, het EMSA en de andere lidstaten hiervan in kennis. Naar aanleiding van het uitvaardigen van een dergelijk bevel tot aanhouding door de vlaggenstaat neemt elke lidstaat dezelfde maatregelen als vereist na de uitvaardiging van een verwijderingsbevel overeenkomstig de eerste alinea, tweede zin.

Dit lid laat de internationale maritieme regels die van toepassing zijn op gevallen van schepen in nood onverlet.

▼M9

12. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast betreffende gedetailleerde voorschriften voor de in dit artikel bedoelde procedures. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

▼M1

Artikel 17

Toegang tot informatie

Besluiten over de toekenning van emissierechten, informatie in het bezit van de bevoegde autoriteit over projectactiviteiten waaraan een lidstaat of een door hem gemachtigde particuliere of openbare organisatie deelneemt, en de uitstootverslagen die verplicht zijn overeenkomstig de vergunning voor de uitstoot van broeikasgassen, worden door de bevoegde autoriteit voor het publiek toegankelijk gemaakt, overeenkomstig Richtlijn 2003/4/EG.

▼B

Artikel 18

Bevoegde autoriteit

De lidstaten zorgen voor de nodige administratieve regelingen, met inbegrip van de aanwijzing van de passende bevoegde autoriteit of autoriteiten, voor de uitvoering van deze richtlijn. Wanneer meer dan één bevoegde autoriteit wordt aangewezen, moet het werk van die autoriteiten uit hoofde van deze richtlijn worden gecoördineerd.

▼M1

De lidstaten zorgen met name voor coördinatie tussen hun aangewezen centrale punt voor de goedkeuring van projectactiviteiten overeenkomstig artikel 6, lid 1, onder a), van het Protocol van Kyoto en hun aangewezen nationale autoriteit voor de uitvoering van artikel 12 van het Protocol van Kyoto respectievelijk aangewezen overeenkomstig latere op grond van het UNFCCC of het Protocol van Kyoto genomen besluiten.

▼M2

Artikel 18 bis

De administrerende lidstaat

1. De administrerende lidstaat voor een vliegtuigexploitant is:

a) voor een vliegtuigexploitant met een geldige, door een lidstaat overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EEG) nr. 2407/92 van de Raad van 23 juli 1992 betreffende de verlening van exploitatievergunningen aan luchtvaartmaatschappijen verleende exploitatievergunning ([1]), de lidstaat die de exploitatievergunning met betrekking tot die vliegtuigexploitant heeft verleend, en

b) in alle andere gevallen, de lidstaat waaraan het grootste deel van de geschatte luchtvaartemissies van door die vliegtuigexploitant in het referentiejaar uitgevoerde vluchten kan worden toegeschreven.

▼M14

2. Indien gedurende de eerste twee jaar van de in artikel 13 genoemde periode geen van de toegewezen luchtvaartemissies van vluchten door een onder lid 1, punt b), van dit artikel vallende vliegtuigexploitant aan zijn administrerende lidstaat is toegewezen, wordt de vliegtuigexploitant voor de volgende periode naar een andere administrerende lidstaat overgeheveld. De nieuwe administrerende lidstaat is de lidstaat waaraan het grootste deel van de geschatte luchtvaartemissies van door die vliegtuigexploitant in de eerste twee jaar van de vorige periode uitgevoerde vluchten kan worden toegeschreven.

▼M2

3. Op basis van de best beschikbare informatie, publiceert de Commissie:

a) vóór 1 februari 2009, een lijst van vliegtuigexploitanten die op of na 1 januari 2006 een in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteit hebben uitgeoefend, met vermelding van de administrerende lidstaat voor elke vliegtuigexploitant overeenkomstig lid 1, en

([1]) PB L 240 van 24.8.1992, blz. 1.

▼M14

b) vanaf 2024 ten minste om de twee jaar een bijgewerkte lijst waaraan de vliegtuigexploitanten die later een in bijlage I bedoelde luchtvaartactiviteit hebben uitgeoefend, zijn toegevoegd; indien een vliegtuigexploitant gedurende vier opeenvolgende kalenderjaren voorafgaand aan de bijwerking van de lijst geen in bijlage I vermelde luchtvaartactiviteit heeft uitgeoefend, wordt die vliegtuigexploitant niet in de lijst opgenomen.

▼M2

4. De Commissie kan volgens ►M9 de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure ◄ richtsnoeren opstellen voor het beheer van vliegtuigexploitanten door de beherende lidstaten overeenkomstig deze richtlijn.

5. Voor de toepassing van lid 1 wordt onder „referentiejaar" verstaan: met betrekking tot een vliegtuigexploitant die na 1 januari 2006 zijn exploitatie in de ►M9 Unie ◄ is begonnen, het eerste kalenderjaar van die exploitatie; in alle andere gevallen, het kalenderjaar dat is ingegaan op 1 januari 2006.

▼M15

Artikel 18 ter

Bijstand van de Commissie, het EMSA en andere relevante organisaties

1. Met het oog op de uitvoering van hun verplichtingen krachtens artikel 3 quater, lid 4, en de artikelen 3 septies, 3 octies ter, 3 octies quater, 3 octies quinquies, 3 octies sexies en 18 bis, kunnen de Commissie, de administrerende lidstaat en de administrerende autoriteiten ten aanzien van een scheepvaartmaatschappij het EMSA of een andere bevoegde organisatie om bijstand verzoeken en kunnen zij daartoe met deze organisaties de nodige overeenkomsten sluiten.

2. De Commissie, bijgestaan door het EMSA, stelt alles in het werk om passende instrumenten en richtsnoeren te ontwikkelen om de verificatie- en handhavingsactiviteiten in verband met de toepassing van deze richtlijn op het maritiem vervoer te faciliteren en te coördineren. Dergelijke richtsnoeren en instrumenten worden voor zover mogelijk ter beschikking gesteld van de lidstaten en de verificateurs met het oog op het delen van informatie en om beter toe te zien op een deugdelijke handhaving van de nationale maatregelen waarin deze richtlijn is omgezet.

▼B

Artikel 19

Registers

▼M4

1. Met ingang van 1 januari 2012 verleende emissierechten worden in het register van de ►M9 Unie ◄ opgenomen voor de uitvoering van processen met betrekking tot het bijhouden van in de lidstaten geopende tegoedrekeningen en het toewijzen, inleveren en annuleren van toewijzingen overeenkomstig de in lid 3 bedoelde ►M9 handelingen ◄ van de Commissie.

Elke lidstaat is in staat de krachtens het Klimaatverdrag of het Protocol van Kyoto toegestane werkzaamheden uit te voeren.

▼B

2. Elke persoon kan emissierechten bezitten. De registers zijn toegankelijk voor het publiek en bevatten afzonderlijke rekeningen voor de registratie van de emissierechten die iedere persoon bezit aan wie of van wie emissierechten worden verleend of overgedragen.

▼M9

3. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met alle noodzakelijke voorschriften betreffende het EU-register voor de handelsperiode vanaf 1 januari 2013 en daarop volgende periodes, in de vorm van gestandaardiseerde elektronische databanken die gemeenschappelijke gegevens bevatten om de verlening, het bezit, de overdracht en de annulering, naargelang van het geval, van emissierechten te volgen, en om voor toegang van het publiek en geheimhouding te zorgen waar nodig. Die gedelegeerde handelingen bevatten daarnaast bepalingen voor regels inzake de wederzijdse erkenning van emissierechten in overeenkomsten om regelingen voor de handel in emissierechten aan elkaar te koppelen.

▼M4

4. De in lid 3 bedoelde ►M9 handelingen ◄ bevatten passende bepalingen inzake het uitvoeren door het register van de ►M9 Unie ◄ van transacties en andere activiteiten ter uitvoering van de in artikel 25, lid 1 ter, bedoelde regelingen. In deze ►M9 handelingen ◄ worden ook procedures opgenomen voor het beheer, ten behoeve van het register van de ►M9 Unie ◄, van ruiltransacties en incidenten met betrekking tot de in lid 1 van dit artikel bedoelde aangelegenheden. De ►M9 handelingen ◄ bevat passende bepalingen inzake het waarborgen door het register van de ►M9 Unie ◄ dat de lidstaten initiatieven kunnen nemen inzake efficiencyverbetering, het beheer van de administratiekosten en maatregelen inzake kwaliteitscontrole.

▼B

Artikel 20

Centrale administrateur

1. De Commissie benoemt een centrale administrateur voor het bijhouden van een onafhankelijk transactielogboek waarin de verlening, het bezit, de overdracht en de annulering van emissierechten worden vastgelegd.

2. De centrale administrateur oefent via het onafhankelijke transactielogboek een geautomatiseerde controle uit op elke transactie in de registers om te verzekeren dat er bij de verlening, de overdracht en de annulering van emissierechten geen onregelmatigheden geschieden.

3. Wanneer bij de geautomatiseerde controle onregelmatigheden worden vastgesteld, stelt de centrale administrateur de betrokken lidstaat of lidstaten daarvan in kennis, welke de betrokken transactie en alle verdere transacties in verband met de betrokken emissierechten niet registreren voordat de onregelmatigheden zijn opgelost.

Artikel 21

Rapportage door de lidstaten

1. De lidstaten brengen bij de Commissie elk jaar verslag uit over de toepassing van deze richtlijn. ►M4 In dit verslag wordt bijzondere aandacht besteed aan de regelingen voor de toewijzing van emissierechten, aan het functioneren van de registers, aan de toepassing van de uitvoeringsmaatregelen inzake bewaking en rapportage, verificatie en

▼B

accreditatie, en aan aangelegenheden die verband houden met de naleving van deze richtlijn, alsmede aan de fiscale behandeling van emissierechten, indien van toepassing. ◄ Het eerste verslag wordt uiterlijk 30 juni 2005 aan de Commissie toegezonden. ►M9 Het verslag wordt opgesteld aan de hand van een vragenlijst die of een schema dat door de Commissie in de vorm van uitvoeringshandelingen wordt vastgesteld. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld. ◄ De vragenlijst of het kader wordt ten minste zes maanden voor de uiterste termijn voor het inzenden van het eerste verslag aan de lidstaten toegezonden.

2. De Commissie publiceert op basis van de in lid 1 bedoelde verslagen binnen drie maanden na ontvangst van de verslagen van de lidstaten een verslag over de toepassing van deze richtlijn.

▼M4

3. De Commissie organiseert een uitwisseling van informatie tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten op het gebied van ontwikkelingen in verband met vraagstukken betreffende toewijzing, het gebruik van ERU's en CER's in het ►M9 EU-ETS ◄, het functioneren van registers, bewaking, rapportage, verificatie, accreditatie, informatietechnologie en naleving van deze richtlijn.

▼M9

4. Om de drie jaar wordt in het in lid 1 bedoelde verslag ook bijzondere aandacht besteed aan de gelijkwaardige maatregelen die zijn vastgesteld voor kleine installaties die van het EU-ETS zijn uitgesloten. De kwestie van gelijkwaardige maatregelen die zijn vastgesteld voor kleine installaties wordt ook in overweging genomen in de in lid 3 bedoelde uitwisseling van informatie.

▼M1

Artikel 21 bis

Overeenkomstig het UNFCCC, het Protocol van Kyoto en verdere voor de uitvoering ervan genomen besluiten trachten de Commissie en de lidstaten capaciteit opbouwende activiteiten in ontwikkelingslanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, te steunen, teneinde hen in staat te stellen ten volle te profiteren van JI en het CDM op een wijze die hun strategie voor duurzame ontwikkeling ten goede komt en het betrekken van organisaties in de ontwikkeling en uitvoering van JI- en CDM-projecten te vergemakkelijken.

▼M9

Artikel 22

Wijziging van de bijlagen

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen om waar passend de bijlagen bij deze richtlijn, met uitzondering van bijlagen I, II bis en II ter, te wijzigen in het licht van de in artikel 21 voorgeschreven verslagen en van de ervaring bij de toepassing van deze richtlijn. Bijlagen IV en V kunnen worden gewijzigd teneinde de bewaking, de rapportage en de verificatie van de emissies te verbeteren.

▼M9

Artikel 22 bis

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 26 van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad ([1]) ingestelde Comité klimaatverandering. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([2]).

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Indien het comité geen advies uitbrengt, stelt de Commissie de ontwerpuitvoeringshandeling niet vast en is artikel 5, lid 4, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 23

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.

▼M15

2. De in artikel 3 quater, lid 6, artikel 3 quinquies, lid 3, artikel 10, lid 4, artikel 10 bis, leden 1, 8 en 8 bis, artikel 10 ter, lid 5, artikel 12, lid 3 ter, artikel 19, lid 3, artikel 22, artikel 24, lid 3, artikel 24 bis, lid 1, artikel 25 bis, lid 1, artikel 28 quater en artikel 30 undecies, lid 1, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van 8 april 2018.

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 3 quater, lid 6, artikel 3 quinquies, lid 3, artikel 10, lid 4, artikel 10 bis, leden 1, 8 en 8 bis, artikel 10 ter, lid 5, artikel 12, lid 3 ter, artikel 19, lid 3, artikel 22, artikel 24, lid 3, artikel 24 bis, lid 1, artikel 25 bis, lid 1, artikel 28 quater en artikel 30 undecies, lid 1, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

([1]) Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende een bewakings- en rapportagesysteem voor de uitstoot van broeikasgassen en een rapportagemechanisme voor overige informatie op nationaal niveau en op het niveau van de Unie met betrekking tot klimaatverandering, en tot intrekking van Beschikking nr. 280/2004/EG (PB L 165 van 18.6.2013, blz. 13).

([2]) Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

▼M9

4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven ([1]).

5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.

▼M15

6. Een op grond van artikel 3 quater, lid 6, artikel 3 quinquies, lid 3, artikel 10, lid 4, artikel 10 bis, lid 1, 8 of 8 bis, artikel 10 ter, lid 5, artikel 12, lid 3 ter, artikel 19, lid 3, artikel 22, artikel 24, lid 3, artikel 24 bis, lid 1, artikel 25 bis, lid 1, artikel 28 quater of artikel 30 undecies, lid 1, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld daartegen geen bezwaar te zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

▼M4

Artikel 24

Procedures voor de unilaterale opneming van verdere activiteiten en gassen

▼M9

1. Vanaf 2008 mogen de lidstaten handel in emissierechten overeenkomstig deze richtlijn toepassen op niet in bijlage I genoemde activiteiten en broeikasgassen, met inachtneming van alle relevante criteria, in het bijzonder de effecten op de interne markt, mogelijke concurrentieverstoringen, de milieu-integriteit van het EU-ETS en de betrouwbaarheid van het geplande bewakings- en rapportagesysteem, op voorwaarde dat de opneming van dergelijke activiteiten en broeikasgassen door de Commissie wordt goedgekeurd, in overeenstemming met de gedelegeerde handelingen die de Commissie overeenkomstig artikel 23 kan vaststellen.

▼M4

2. Wanneer de opneming van verdere activiteiten en gassen wordt goedgekeurd, kan de Commissie tegelijkertijd de verlening van aanvullende emissierechten toestaan en kan zij andere lidstaten machtigen om deze verdere activiteiten en gassen op te nemen.

3. Op initiatief van de Commissie of op verzoek van een lidstaat kunnen ►M9 handelingen ◄ worden vastgesteld inzake de bewaking van en rapportage over emissies in verband met activiteiten, installaties en broeikasgassen die niet in combinatie in bijlage I voorkomen, mits deze bewaking en rapportage met voldoende nauwkeurigheid kunnen worden uitgevoerd.

▼M9

De Commissie is overeenkomstig artikel 23 bevoegd gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze richtlijn in die zin aan te vullen.

([1]) PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

▼M4

Artikel 24 bis

Geharmoniseerde regels voor projecten die de emissies verlagen

▼M9

1. Naast de in artikel 24 bedoelde opneming kan de Commissie maatregelen vaststellen voor het verlenen van emissierechten of kredieten voor projecten onder het beheer van de lidstaten die de emissie van niet onder het EU-ETS vallende broeikasgassen verlagen.

Dergelijke maatregelen moeten stroken met de handelingen die zijn vastgesteld op grond van het voormalige artikel 11 ter, lid 7, zoals van kracht vóór 8 april 2018. De Commissie is overeenkomstig artikel 23 bevoegd gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze richtlijn aan te vullen met de te volgen procedure.

▼M4

Dergelijke maatregelen mogen niet leiden tot het dubbel tellen van emissiereducties en geen belemmering vormen voor de uitvoering van andere beleidsmaatregelen voor de reductie van emissies die niet onder het ►M9 EU-ETS ◄ vallen. Maatregelen worden uitsluitend vastgesteld wanneer opneming overeenkomstig artikel 24 niet mogelijk is en bij de eerstvolgende herziening van het ►M9 EU-ETS ◄ wordt overwogen de werkingssfeer voor deze emissies over de hele ►M9 Unie ◄ te harmoniseren.

▼M9

_____

▼M4

3. Een lidstaat kan weigeren emissierechten of kredieten te verlenen voor bepaalde soorten projecten die broeikasgasemissies op zijn grondgebied reduceren.

Dergelijke projecten zullen worden uitgevoerd op basis van een overeenkomst met de lidstaat op wiens grondgebied het project plaatsvindt.

▼B

Artikel 25

Koppelingen met andere regelingen voor de handel in broeikasgasemissies

1. Er zouden overeenkomstig artikel 300 van het Verdrag overeenkomsten moeten worden gesloten met de in bijlage B bij het protocol van Kyoto genoemde derde landen die het protocol hebben bekrachtigd om te zorgen voor de wederzijdse erkenning van emissierechten op grond van het ►M9 EU-ETS ◄ en andere regelingen voor de handel in emissierechten voor broeikasgassen.

▼M4

1 bis. Er kunnen overeenkomsten worden gesloten om te zorgen voor de erkenning van emissierechten tussen het ►M9 EU-ETS ◄ en verenigbare verplichte regelingen voor de handel in broeikasgasemissierechten met absolute emissieplafonds die in een ander land of in een subfederale of regionale entiteit worden vastgesteld.

1 ter. Er kunnen met derde landen of met subfederale of regionale entiteiten niet-bindende regelingen worden getroffen voor administratieve en technische coördinatie in verband met emissierechten in het ►M9 EU-ETS ◄ of andere verplichte regelingen voor de handel in broeikasgasemissierechten met absolute emissieplafonds.

▼M9

———————

▼M2

Artikel 25 bis

Maatregelen van derde landen om het effect van de luchtvaart op de klimaatverandering te verminderen

1. ►M9 Indien een derde land maatregelen vaststelt om het klimaatveranderingseffect van vluchten die vanuit dat derde land vertrekken en in de Unie aankomen, te verminderen, bekijkt de Commissie na overleg met dat derde land en met de lidstaten in het comité bedoeld in artikel 22 bis, lid 1, welke mogelijkheden er zijn om in een optimale interactie tussen het EU-ETS en de maatregelen van dat land te voorzien.

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van bijlage I bij deze richtlijn om vluchten vanuit het betrokken derde land van de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten uit te sluiten of andere wijzigingen van de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten, behalve wat betreft de reikwijdte, ingevolge een uit hoofde van artikel 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gesloten overeenkomst door te voeren. ◄

De Commissie kan aan het Europees Parlement en de Raad andere wijzigingen van deze richtlijn voorstellen.

De Commissie kan ook, indien passend, overeenkomstig artikel 300, lid 1, van het Verdrag aanbevelingen aan de Raad doen om onderhandelingen te openen met het oog op het sluiten van een overeenkomst met het betrokken derde land.

▼M14

2. De Unie en haar lidstaten blijven ernaar streven om akkoorden te bereiken over algemene maatregelen met het oog op het verminderen van de emissies van broeikasgassen door de luchtvaart in overeenstemming met de doelstellingen van Verordening (EU) 2021/1119 en van de Overeenkomst van Parijs. In het licht van dergelijke akkoorden gaat de Commissie na of wijzigingen van deze richtlijn nodig zijn wat betreft de toepassing ervan op vliegtuigexploitanten.

3. De Commissie stelt een uitvoeringshandeling vast die een lijst bevat van landen, met uitzondering van de EER-landen, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk, die voor de toepassing van deze richtlijn worden geacht Corsia toe te passen, met 2019 als referentieniveau voor 2021 tot en met 2023 en met 85 % van de emissies in 2019 als referentieniveau voor elk jaar vanaf 2024. Die uitvoeringshandeling wordt overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

4. Vliegtuigexploitanten hoeven geen emissierechten in te leveren overeenkomstig artikel 12, lid 3, voor emissies tot en met 31 december 2026 van vluchten naar en vanuit landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling.

▼**M14**

5. Vliegtuigexploitanten hoeven geen emissierechten in te leveren overeenkomstig artikel 12, lid 3, voor emissies tot en met 31 december 2026 van vluchten tussen de EER en landen die niet zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling, met uitzondering van vluchten naar Zwitserland en naar het Verenigd Koninkrijk.

6. Vliegtuigexploitanten hoeven geen emissierechten in te leveren overeenkomstig artikel 12, lid 3, voor emissies van vluchten naar en vanuit de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling, zoals gedefinieerd door de Verenigde Naties, tenzij die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling, en landen waarvan het bbp per hoofd van de bevolking gelijk is aan of groter is dan het gemiddelde van de Unie.

7. Indien de Commissie vaststelt dat er sprake is van een aanzienlijke verstoring van de mededinging, zoals een verstoring die wordt veroorzaakt doordat een derde land Corsia minder streng toepast in zijn nationaal recht of doordat het de Corsia-bepalingen niet op gelijke wijze voor alle vliegtuigexploitanten handhaaft, die nadelig is voor vliegtuigexploitanten die in het bezit zijn van een bewijs luchtvaartexploitant dat door een lidstaat is afgegeven of die zijn geregistreerd in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, de onderhorigheden en de gebiedsdelen van die lidstaat, stelt de Commissie uitvoeringshandelingen vast waarbij die vliegtuigexploitanten vrijgesteld worden van de in artikel 12, lid 9, bedoelde compensatievereisten ten aanzien van emissies van vluchten naar en vanuit die landen. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

8. Indien vliegtuigexploitanten die in het bezit zijn van een bewijs luchtvaartexploitant dat door een lidstaat is afgegeven of die geregistreerd zijn in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, de onderhorigheden en de gebiedsdelen van die lidstaat, vluchten uitvoeren tussen twee landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling, met inbegrip van vluchten tussen Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling, en die landen vliegtuigexploitanten toestaan gebruik te maken van andere eenheden dan die welke zijn opgenomen in de op grond van artikel 11 bis, lid 8, vastgestelde lijst, is de Commissie bevoegd om uitvoeringshandelingen vast te stellen om die vliegtuigexploitanten toe te staan andere soorten eenheden te gebruiken dan die welke in die lijst zijn opgenomen of om die vliegtuigexploitanten vrij te stellen van de voorwaarden van artikel 11 bis, leden 2 en 3, met betrekking tot emissies van die vluchten. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

▼**B**

Artikel 26

Wijziging van Richtlijn 96/61/EG

Aan lid 3 van artikel 9 van Richtlijn 96/61/EG worden de volgende alinea's toegevoegd:

▼B

„Wanneer broeikasgasemissies uit een installatie in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (*) in verband met een in die installatie verrichte activiteit worden vermeld, omvat de vergunning geen emissiegrenswaarde voor directe emissies van dat gas, tenzij zulks noodzakelijk is om te verzekeren dat er geen significante plaatselijke verontreiniging wordt veroorzaakt.

Wat betreft de in bijlage I van Richtlijn 2003/87/EG genoemde activiteiten kunnen de lidstaten ervoor kiezen om geen voorschriften inzake energie-efficiëntie op te leggen voor verbrandingseenheden en andere eenheden die ter plaatse kooldioxide uitstoten.

Zo nodig wijzigen de bevoegde autoriteiten de vergunning op gepaste wijze.

De drie voorgaande alinea's zijn niet van toepassing op installaties die overeenkomstig artikel 27 van Richtlijn 2003/87/EG tijdelijk zijn uitgesloten van de Gemeenschapsregeling voor de handel in broeikasgasemissierechten.

(*) PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32.”

▼M4

Artikel 27

Uitsluiting van kleine installaties onder voorbehoud van gelijkwaardige maatregelen

1. De lidstaten kunnen, na overleg met de exploitant, installaties met een in elk van de drie jaren voorafgaand aan de onder a) bedoelde melding bij de bevoegde autoriteiten gerapporteerde emissies van minder dan 25 000 t CO_2-equivalent en, wanneer zij verbrandingsactiviteiten verrichten, een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 35 MW hebben, emissies uit biomassa niet meegerekend, waarvoor maatregelen gelden die voor een gelijkwaardige bijdrage tot emissiereductie zullen zorgen, van het ►M9 EU-ETS ◄ uitsluiten als de betrokken lidstaat aan de volgende voorwaarden voldoet:

a) hij meldt al deze installaties bij de Commissie aan, waarbij de maatregelen worden vermeld die van toepassing zijn op die installatie die een gelijkwaardige bijdrage zullen leveren tot de geldende emissiereducties, voordat de lijst van installaties krachtens artikel 11, lid 1, wordt ingediend en ten laatste wanneer deze lijst bij de Commissie wordt ingediend;

b) hij bevestigt dat er een bewakingsregeling is om te bepalen of een installatie in enig kalenderjaar 25 000 t of meer CO_2-equivalent uitstoot, emissies uit biomassa niet meegerekend. De lidstaten kunnen vereenvoudigde maatregelen inzake bewaking, rapportage en verificatie toestaan voor installaties met een gemiddelde geverifieerde emissies van minder dan 5 000 t per jaar tussen 2008 en 2010, overeenkomstig artikel 14;

▼M4

c) hij bevestigt dat een installatie, indien deze in enig kalenderjaar 25 000 t of meer CO_2-equivalent uitstoot, emissies uit biomassa niet meegerekend, of, indien de maatregelen die van toepassing zijn op die installatie die een gelijkwaardige bijdrage zullen leveren tot de geldende emissiereducties niet langer van toepassing zijn, weer in het ►M9 EU-ETS ◄ zal worden opgenomen;

d) hij publiceert de onder a), b) en c) bedoelde informatie, zodat het publiek opmerkingen kan maken.

Ziekenhuizen kunnen ook worden uitgesloten indien zij gelijkwaardige maatregelen treffen.

2. Indien de Commissie na een periode van drie maanden, gerekend vanaf de datum van kennisgeving voor opmerkingen van het publiek, niet binnen een bijkomende periode van zes maanden bezwaar heeft aangetekend, wordt de uitsluiting geacht te zijn goedgekeurd.

Na de inlevering van de emissierechten voor de periode gedurende welke de installatie in het ►M9 EU-ETS ◄ is opgenomen, wordt de installatie uitgesloten en verleent de lidstaat geen kosteloze emissierechten meer aan de installatie overeenkomstig artikel 10 bis.

3. Wanneer een installatie krachtens lid 1, onder c), weer in het ►M9 EU-ETS ◄ wordt opgenomen, worden alle overeenkomstig artikel 10 bis toegewezen emissierechten verleend met ingang van het jaar van wederopneming. Voor deze installaties verleende emissierechten worden door de lidstaat waarin de installatie gelegen is, afgetrokken van de overeenkomstig artikel 10, lid 2, te veilen hoeveelheid.

▼M9

In dergelijke gevallen blijft de installatie in het EU-ETS gedurende de rest van de in artikel 11, lid 1, bedoelde periode waarin ze werd ingevoerd.

▼M4

4. Voor installaties die gedurende de periode van 2008 tot en met 2012 niet in het ►M9 EU-ETS ◄ waren opgenomen, kunnen vereenvoudigde vereisten inzake bewaking, rapportage en verificatie worden toegepast voor de vaststelling van de emissies gedurende de drie jaar voorafgaand aan de in lid 1, onder a), bedoelde melding.

▼M9

Artikel 27 bis

Facultatieve uitsluiting van installaties die minder dan 2 500 ton uitstoten

1. De lidstaten kunnen installaties met in elk van de drie jaren voorafgaand aan de onder a) bedoelde melding bij de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten gerapporteerde emissies van minder dan 2 500 ton koolstofdioxide-equivalent, emissies uit biomassa niet meegerekend, van het EU-ETS uitsluiten, mits de betrokken lidstaat:

a) al deze installaties bij de Commissie aanmeldt voordat de lijst van installaties krachtens artikel 11, lid 1, moet worden ingediend of uiterlijk op het moment dat die lijst bij de Commissie wordt ingediend;

▼M9

b) bevestigt dat er een vereenvoudigde bewakingsregeling is om te bepalen of een installatie in enig kalenderjaar 2 500 ton of meer CO_2-equivalent uitstoot, emissies uit biomassa niet meegerekend;

c) bevestigt dat een installatie die in enig kalenderjaar 2 500 ton of meer CO_2-equivalent uitstoot, emissies uit biomassa niet meegerekend, weer in het EU-ETS zal worden opgenomen; en

d) de onder a), b) en c) bedoelde informatie ter beschikking stelt van het publiek.

2. Wanneer een installatie krachtens lid 1, onder c), van dit artikel, weer in het EU-ETS wordt opgenomen, worden alle op grond van artikel 10 bis toegewezen emissierechten verleend met ingang van het jaar van wederopneming. Aan een dergelijke installatie toegewezen emissierechten worden door de lidstaat waarin de installatie gelegen is, afgetrokken van de op grond van artikel 10, lid 2, te veilen hoeveelheid.

3. De lidstaten kunnen ook reserve- of backupeenheden die niet meer dan 300 uur per jaar operationeel waren in elk van de drie jaren voorafgaand aan de melding uit hoofde van lid 1, onder a), van het EU-ETS uitsluiten, onder dezelfde voorwaarden als in de leden 1 en 2.

▼M4

Artikel 28

Aanpassingen die van toepassing worden na de goedkeuring door de ►M9 Unie ◄ van een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering

1. Binnen drie maanden na de ondertekening door de ►M9 Unie ◄ van een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering die leidt tot verplichte verminderingen van de broeikasgasemissies met meer dan 20 % in 2020 ten opzichte van 1990, zoals met de reductieverbintenis van 30 % door de Europese Raad van maart 2007 tot uiting is gebracht, dient de Commissie een verslag in waarin zij met name de volgende punten evalueert:

a) de aard van de maatregelen die bij de internationale onderhandelingen overeen zijn gekomen, alsmede de verbintenissen die andere ontwikkelde landen zijn aangegaan tot een met de ►M9 Unie ◄ vergelijkbare emissiereductie, en de verbintenissen die economisch meer gevorderde ontwikkelingslanden zijn aangegaan om overeenkomstig hun verantwoordelijkheid en respectieve mogelijkheden een adequate bijdrage te leveren;

b) de consequenties van de internationale overeenkomst inzake klimaatverandering en in het verlengde daarvan de op Gemeenschapsvlak vereiste opties om op evenwichtige, transparante en billijke wijze over te gaan tot de reductiedoelstelling van 30 %, rekening houdend met het werk tijdens de eerste verbintenisperiode van het Protocol van Kyoto;

▼M4

c) de concurrentiepositie van de be- en verwerkende industrieën in de ►M9 Unie ◄ en in dat verband het gevaar van een weglekeffect;

d) het effect van de internationale overeenkomst inzake klimaatverandering op andere economische sectoren in de ►M9 Unie ◄;

e) het effect op de landbouwsector in de ►M9 Unie ◄, met inbegrip van het gevaar van een weglekeffect;

f) een passend ►M9 systeem ◄ voor het opnemen van emissies en verwijdering van broeikasgassen in verband met landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in de ►M9 Unie ◄;

g) bebossing, herbebossing, vermeden ontbossing en bosdegradatie in derde landen voor het geval hiervoor een internationaal erkend systeem tot stand komt;

h) de behoefte aan bijkomende communautaire beleidsmaatregelen met het oog op de broeikasgasreductieverbintenis van de ►M9 Unie ◄.

2. Uitgaande van het in lid 1 bedoelde verslag dient de Commissie zo nodig bij het Europees Parlement en de Raad een wetgevingsvoorstel in tot wijziging van deze richtlijn met het oog op de inwerkingtreding van de wijzigingsrichtlijn bij de goedkeuring van de internationale overeenkomst inzake klimaatverandering door de ►M9 Unie ◄ en met het oog op de verbintenis tot emissiereductie die ingevolge die overeenkomst gerealiseerd moet worden.

Dit voorstel berust op de beginselen van transparantie, economische efficiëntie en kosteneffectiviteit alsmede op een eerlijke en solidaire verdeling van de inspanningen tussen de lidstaten.

3. Dat voorstel maakt het eventueel mogelijk dat de lidstaten naast de kredieten waarin deze richtlijn voorziet, gebruikmaken van CER's, ERU's of andere goedgekeurde kredieten van derde landen die de internationale overeenkomst inzake klimaatverandering hebben geratificeerd.

4. Het voorstel omvat tevens eventuele andere maatregelen die nodig zijn om de verplichte verminderingen, als bedoeld in lid 1, op een transparante, evenwichtige en billijke wijze te helpen realiseren, en omvat met name uitvoeringsmaatregelen inzake het gebruik van bijkomende soorten projectkredieten door de exploitanten naast de in artikel 11 bis, leden 2 tot en met 5, bedoelde types in het ►M9 EU-ETS ◄ te regelen of het gebruik door deze exploitanten van andere op grond van de internationale overeenkomst inzake klimaatverandering ingestelde mechanismen.

5. Het voorstel bevat passende overgangsmaatregelen en opschortende maatregelen in afwachting van de inwerkingtreding van de internationale overeenkomst inzake klimaatverandering.

▼M14

Artikel 28 bis

Afwijkingen die gelden vooruitlopend op de verplichte tenuitvoerlegging van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de ICAO

1. In afwijking van artikel 12, lid 3, artikel 14, lid 3, en artikel 16 beschouwen de lidstaten de in die bepalingen uiteengezette vereisten als vervuld en ondernemen zij geen actie tegen vliegtuigexploitanten wat betreft:

a) alle emissies van vluchten naar of van luchtvaartterreinen in landen buiten de EER, met uitzondering van vluchten naar luchtvaartterreinen in het Verenigd Koninkrijk of Zwitserland, in elk kalenderjaar van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2026, onder voorbehoud van de in artikel 28 ter bedoelde evaluatie;

b) alle emissies van vluchten tussen een luchtvaartterrein in een ultraperifere regio in de zin van artikel 349 VWEU en een luchtvaartterrein in een andere regio van de EER in elk kalenderjaar van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2023, onder voorbehoud van de in artikel 28 ter bedoelde evaluatie.

Voor de toepassing van de artikelen 11 bis, 12 en 14 moeten de geverifieerde emissies van vluchten andere dan die bedoeld in de eerste alinea van dit lid worden beschouwd als geverifieerde emissies van de vliegtuigexploitant.

2. In afwijking van artikel 3 quinquies, lid 3, wordt de hoeveelheid emissierechten die elke lidstaat veilt, voor de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2026 gereduceerd zodat zij overeenstemt met het aandeel van de toegewezen emissierechten voor vluchten die niet vallen onder de in lid 1, punten a) en b), van dit artikel bedoelde afwijkingen.

3. In afwijking van artikel 3 octies wordt van vliegtuigexploitanten niet verlangd dat zij monitoringplannen inleveren waarin maatregelen worden uiteengezet om emissies te monitoren en te rapporteren met betrekking tot vluchten die vallen onder de in lid 1, punten a) en b), van dit artikel bedoelde afwijkingen.

4. In afwijking van de artikelen 3 octies, 12, 15 en 18 bis worden de emissies van een vliegtuigexploitant met totale jaarlijkse emissies van minder dan 25 000 ton CO_2 of van een vliegtuigexploitant met totale jaarlijkse emissies van minder dan 3 000 ton CO_2 van andere vluchten dan die welke in dit artikel, lid 1, punten a) en b), worden bedoeld, beschouwd als geverifieerde emissies indien die werden vastgesteld met gebruikmaking van het instrument voor kleine emittenten dat bij Verordening (EU) nr. 606/2010 van de Commissie ([1]) is goedgekeurd en door Eurocontrol werd voorzien van gegevens uit zijn ETS-ondersteuningsfaciliteit. De lidstaten mogen voor niet-commerciële vliegtuigexploitanten vereenvoudigde procedures toepassen, op voorwaarde dat dergelijke procedures niet minder nauwkeurig zijn dan het instrument voor kleine emittenten.

([1]) Verordening (EU) nr. 606/2010 van de Commissie van 9 juli 2010 inzake de goedkeuring van een vereenvoudigd instrument, ontwikkeld door de Europese Organisatie voor de veiligheid van de luchtvaart (Eurocontrol), voor de raming van het brandstofverbruik van bepaalde vliegtuigexploitanten met een geringe emissie (PB L 175 van 10.7.2010, blz. 25).

▼M14

5. Lid 1 van dit artikel is alleen van toepassing op landen waarmee een overeenkomst op grond van artikel 25 of 25 bis is gesloten overeenkomstig de bepalingen van die overeenkomst.

Artikel 28 ter

Verslaglegging en evaluatie door de Commissie over de tenuitvoerlegging van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de ICAO

1. De Commissie brengt vóór 1 januari 2027 en nadien om de drie jaar aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de vorderingen van de onderhandelingen in de ICAO over de tenuitvoerlegging van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel die vanaf 2021 voor emissies moet gelden, met name met betrekking tot:

a) de desbetreffende ICAO-instrumenten, onder meer de normen en aanbevolen praktijken, en de voortgang van de uitvoering van alle onderdelen van het maatregelenpakket van de ICAO ter verwezenlijking van het tijdens de 41e Algemene Vergadering van de ICAO aangenomen wereldwijde ambitieuze langetermijnstreefdoel;

b) de door de ICAO-Raad goedgekeurde aanbevelingen die relevant zijn voor de wereldwijde marktgebaseerde maatregel, met inbegrip van mogelijke wijzigingen van de referentieniveaus;

c) de invoering van een wereldwijd register;

d) de binnenlandse maatregelen die door derde landen zijn genomen met het oog op de uitvoering van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel die vanaf 2021 voor emissies moet gelden;

e) de mate waarin derde landen deelnemen aan compensatie in het kader van Corsia, met inbegrip van de implicaties van hun voorbehoud ten aanzien van die deelneming, en

f) andere relevante internationale ontwikkelingen en toepasselijke instrumenten, alsook de vooruitgang bij het verminderen van de totale effecten van de luchtvaart op de klimaatverandering.

Overeenkomstig de algemene inventarisatie van de Overeenkomst van Parijs brengt de Commissie tevens verslag uit over de inspanningen ter verwezenlijking van het ambitieuze langetermijnstreefdoel van de luchtvaartsector om de CO_2-emissies van de luchtvaart tegen 2050 te netto te verlagen tot nul, die zij toetst aan de in de punten a) tot en met f) van de eerste alinea bedoelde criteria.

2. Uiterlijk op 1 juli 2026 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in waarin zij de milieu-integriteit van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de ICAO beoordeelt, met inbegrip van de mate van algemene ambitie met betrekking tot de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs, de mate van deelname aan compensatie in het kader van Corsia, de afdwingbaarheid ervan, de transparantie, de sancties voor niet-naleving, de processen voor inbreng van het publiek, de kwaliteit van de compensatiecredits, de monitoring, rapportage en verificatie van de emissies, de registers, de verantwoordingsplicht alsook de regels voor het gebruik van biobrandstoffen. De Commissie publiceert dat verslag ook uiterlijk op 1 juli 2026.

▼**M14**

3. Het in lid 2 bedoelde verslag van de Commissie gaat indien passend vergezeld van een wetgevingsvoorstel om deze richtlijn te wijzigen op een wijze die strookt met de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs, de toezegging inzake de reductie van broeikasgasemissies die de Unie voor 2030 voor de hele economie heeft gedaan en de doelstelling om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, en met als doel de milieu-integriteit en de doeltreffendheid van de klimaatactie van de Unie in stand te houden. Een begeleidend wetgevingsvoorstel houdt indien passend in dat het EU-ETS vanaf januari 2027 van toepassing wordt op vluchten die vanaf luchtvaartterreinen in landen in de EER vertrekken naar luchtvaartterreinen buiten de EER, en dat aankomende vluchten vanaf luchtvaartterreinen buiten de EER daarvan worden uitgesloten, wanneer uit het in lid 2 bedoelde verslag blijkt dat:

a) de Algemene Vergadering van de ICAO uiterlijk op 31 december 2025 Corsia niet heeft aangescherpt in overeenstemming met de verwezenlijking van haar wereldwijde ambitieuze langetermijnstreefdoel om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te halen, of

b) de landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling op basis van de recentste beschikbare gegevens minder dan 70 % van de emissies van de internationale luchtvaart vertegenwoordigen.

Het begeleidend wetgevingsvoorstel biedt vliegtuigexploitanten, indien passend, ook de mogelijkheid om eventuele Corsia-compensatiekosten die op die routes zijn gemaakt, af te trekken teneinde dubbele heffingen te voorkomen. Indien niet aan de in de punten a) en b) van de eerste alinea van dit lid bedoelde voorwaarden is voldaan, wordt deze richtlijn zo nodig door het voorstel aldus gewijzigd dat het EU-ETS alleen van toepassing blijft op vluchten binnen de EER, vluchten naar Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk en vluchten naar landen die niet zijn opgenomen in de lijst in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling.

▼**M9**

Artikel 28 quater

Bepalingen inzake bewaking, rapportage en verificatie voor de toepassing van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel

De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn wat betreft de nodige bewaking, rapportage en verificatie van de emissies met het oog op de tenuitvoerlegging van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de ICAO voor alle routes die eronder vallen. Die gedelegeerde handelingen stoelen op de relevante, in de ICAO goedgekeurde instrumenten, voorkomen verstoringen van de mededinging en stroken met de beginselen in de in artikel 14, lid 1, bedoelde handelingen, en zorgen ervoor dat de ingediende emissieverslagen worden geverifieerd overeenkomstig de in artikel 15 vastgestelde verificatiebeginselen en -criteria.

▼**M15**

Artikel 29

Verslag met het oog op een betere werking van de koolstofmarkt

Indien de geregelde verslagen over de koolstofmarkt als bedoeld in artikel 10, leden 5 en 6, bewijs bevatten dat de koolstofmarkt niet naar behoren functioneert, legt de Commissie binnen een periode van drie maanden een verslag voor aan het Europees Parlement en aan de Raad. Het verslag kan in voorkomend geval vergezeld gaan van wetgevingsvoorstellen die gericht zijn op het vergroten van de transparantie en integriteit van de koolstofmarkt, met inbegrip van gerelateerde derivatenmarkten, en op het nemen van corrigerende maatregelen om de werking ervan te verbeteren en de preventie en opsporing van marktmisbruik te verbeteren.

Artikel 29 bis

Maatregelen in geval van buitensporige prijsschommelingen

1. Indien de gemiddelde emissierechtenprijs voor de zes voorafgaande kalendermaanden meer dan 2,4 maal de gemiddelde emissierechtenprijs voor de voorgaande referentieperiode van twee jaar bedraagt, worden 75 miljoen emissierechten uit de marktstabiliteitsreserve vrijgegeven overeenkomstig artikel 1, lid 7, van Besluit (EU) 2015/1814.

De in de eerste alinea van dit lid bedoelde emissierechtenprijs is, voor emissierechten die onder de hoofdstukken II en III vallen, de prijs van veilingen die in overeenstemming met de krachtens artikel 10, lid 4, vastgestelde gedelegeerde handelingen worden gehouden.

De in de eerste alinea bedoelde referentieperiode van twee jaar is de periode van twee jaar die eindigt vóór de eerste maand van de in die alinea bedoelde periode van zes kalendermaanden.

Indien aan de voorwaarde van de eerste alinea van dit lid is voldaan en lid 2 niet van toepassing is, maakt de Commissie daarover een bericht bekend in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, met vermelding van de datum waarop aan de voorwaarde is voldaan.

De Commissie maakt binnen de eerste drie werkdagen van elke maand de gemiddelde prijs van de emissierechten voor de voorafgaande zes kalendermaanden en de gemiddelde prijs van de emissierechten voor de voorgaande referentieperiode van twee jaar bekend. Indien niet aan de voorwaarde bedoeld in de eerste alinea is voldaan, maakt de Commissie ook bekend welk niveau de gemiddelde emissierechtenprijs in de volgende maand moet bereiken om aan de voorwaarde van bedoeld in alinea te voldoen.

2. Wanneer aan de voorwaarde voor vrijgave van emissierechten uit de marktstabiliteitsreserve op grond van lid 1 is voldaan, wordt aan de voorwaarde bedoeld in dat lid niet geacht opnieuw te zijn voldaan tot ten minste twaalf maanden na het einde van de vorige vrijgave.

3. De nadere regelingen voor de toepassing van in de leden 1 en 2 bedoelde maatregelen worden vastgelegd in de in artikel 10, lid 4, bedoelde gedelegeerde handelingen.

▼M9

Artikel 30

Evaluatie in het licht van de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs en de ontwikkeling van koolstofmarkten in andere grote economieën

▼M15

1. Deze richtlijn wordt herbekeken in het licht van de internationale ontwikkelingen en inspanningen om de langetermijndoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken, evenals van alle relevante verplichtingen die voortkomen uit de Conferenties van de Partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering.

2. Ook de in de artikelen 10 bis en 10 ter van deze richtlijn bedoelde maatregelen ter ondersteuning van bepaalde energie-intensieve industrieën die een risico op koolstoflekkage lopen, worden geëvalueerd in het licht van de maatregelen in het kader van het klimaatbeleid van andere grote economieën. In deze context gaat de Commissie ook na of maatregelen in verband met de compensatie van indirecte kosten verder moeten worden geharmoniseerd. De maatregelen die van toepassing zijn op CBAM-sectoren worden geëvalueerd in het licht van de toepassing van Verordening (EU) 2023/956. Vóór 1 januari 2028 en vervolgens om de twee jaar beoordeelt de Commissie als onderdeel van haar verslagen aan het Europees Parlement en de Raad op grond van artikel 30, lid 6, van die verordening het effect van het CBAM op het risico van koolstoflekkage, ook met betrekking tot de export.

In het verslag wordt beoordeeld of er aanvullende maatregelen, waaronder wetgevingsmaatregelen, nodig zijn om het risico op koolstoflekkage aan te pakken. Het verslag gaat zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel.

3. De Commissie brengt verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad bij elke uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs afgesproken algemene inventarisatie, vooral wat betreft de behoefte aan aanvullend beleid en aanvullende maatregelen van de Unie om te komen tot de nodige broeikasgasemissiereducties door de Unie en haar lidstaten, ook in verband met de in artikel 9 van deze richtlijn vermelde lineaire factor. De Commissie kan zo nodig wetgevingsvoorstellen doen aan het Europees Parlement en de Raad om deze richtlijn te wijzigen, met name om toe te zien op de naleving van de in artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1119 vastgestelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit en de in artikel 4 van die verordening vastgestelde klimaatdoelstellingen van de Unie. Bij het opstellen van haar wetgevingsvoorstellen houdt de Commissie daartoe onder meer rekening met de geraamde indicatieve broeikasgasbegroting van de Unie voor de periode van 2030 tot en met 2050, als bedoeld in artikel 4, lid 4, van die verordening.

▼M9

4. Vóór 1 januari 2020 dient de Commissie een bijgewerkte analyse te presenteren van de niet-CO_2-effecten van de luchtvaart, zo nodig vergezeld van een voorstel over de wijze waarop die effecten het best worden aangepakt.

▼M15

5. De Commissie brengt uiterlijk op 31 juli 2026 aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over het volgende, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel en een effectbeoordeling:

▼**M15**

a) hoe rekening kan worden gehouden met negatieve emissies van broeikasgassen die uit de atmosfeer worden verwijderd en veilig en permanent worden opgeslagen en hoe die negatieve emissies in voorkomend geval onder de emissiehandel kunnen vallen, waaronder een duidelijk toepassingsgebied en strikte criteria daarvoor, en waarborgen om erop toe te zien dat dergelijke verwijderingen geen compensatie vormen voor de noodzakelijke emissiereducties in overeenstemming met de klimaatdoelstellingen van de Unie die zijn vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119;

b) de haalbaarheid van een verlaging van de drempels voor het totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 20 MW voor de activiteiten in bijlage I vanaf 2031;

c) of alle onder deze richtlijn vallende broeikasgasemissies daadwerkelijk in aanmerking worden genomen en of dubbeltelling daadwerkelijk wordt vermeden; zij beoordeelt met name de berekening van de broeikasgasemissies die geacht worden te zijn afgevangen en gebruikt in een product op een andere manier dan bedoeld in artikel 12, lid 3 ter.

6. Bij de evaluatie van deze richtlijn overeenkomstig de leden 1, 2 en 3 van dit artikel analyseert de Commissie hoe verbanden tussen het EU ETS en andere koolstofmarkten kunnen worden vastgesteld, zonder dat dit ten koste gaat van de verwezenlijking van de doelstelling inzake klimaatneutraliteit en de klimaatdoelstellingen van de Unie die zijn vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119.

7. Uiterlijk op 31 juli 2026 dient de Commissie een verslag in bij het Europees Parlement en de Raad waarin zij de haalbaarheid beoordeelt van de opneming van verbrandingsinstallaties voor stedelijk afval in het EU-ETS, onder meer met het oog op de opneming ervan vanaf 2028 en met een beoordeling van de potentiële behoefte aan een optie voor een lidstaat om daar tot 31 december 2030 niet aan deel te nemen. In dat verband houdt de Commissie rekening met het belang van alle sectoren die bijdragen tot emissiereducties en met de mogelijke verschuiving van afval in de richting van verwijdering door middel van storten in de Unie en uitvoer van afval naar derde landen. De Commissie houdt daarnaast rekening met relevante criteria, zoals de effecten op de interne markt, mogelijke concurrentieverstoringen, milieu-integriteit, afstemming op de doelstellingen van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad ([1]) en deugdelijkheid en nauwkeurigheid met betrekking tot de bewakingen berekening van emissies. De Commissie dient, in voorkomend geval en onverminderd het bepaalde in artikel 4 van die richtlijn, bij het verslag een wetgevingsvoorstel in om de bepalingen van dit hoofdstuk toe te passen op vergunningen voor broeikasgasemissies en de toewijzing en uitgifte van extra emissierechten voor verbrandingsinstallaties voor stedelijk afval en om een mogelijke uitwijking naar andere afvalverwerkingsmethoden te voorkomen.

([1]) Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

▼**M15**

In het in de eerste alinea genoemde verslag beoordeelt de Commissie ook of het mogelijk is om andere afvalbeheersprocessen, met name stortplaatsen die methaan- en distikstofoxide-emissies in de Unie veroorzaken, in het EU-ETS op te nemen. De Commissie kan dat verslag in voorkomend geval ook vergezeld doen gaan van een wetgevingsvoorstel om dergelijke andere afvalbeheerprocessen in het EU-ETS op te nemen.

▼**M14**

8. In 2026 neemt de Commissie de volgende elementen op in het in artikel 10, lid 5, bedoelde verslag:

a) een evaluatie van de milieu- en klimaateffecten van vluchten van minder dan 1 000 km en een overweging van opties om die effecten te verminderen, met inbegrip van een onderzoek naar de beschikbare alternatieve vormen van openbaar vervoer en het ruimere gebruik van duurzame vliegtuigbrandstoffen;

b) een evaluatie van de milieu- en klimaateffecten van vluchten die worden uitgevoerd door exploitanten die zijn vrijgesteld op grond van punt h) of k) van de vermelding “Luchtvaart” in de kolom “Activiteiten” in de tabel van bijlage I, en overwegingen over opties om die effecten te beperken;

c) een evaluatie van de sociale gevolgen van deze richtlijn in de luchtvaartsector, onder meer voor het personeel en de kosten van het luchtverkeer, en

d) een evaluatie van de luchtvaartverbindingen met eilanden en afgelegen gebieden, met inbegrip van een overweging over concurrentievermogen en koolstoflekkage, alsook milieu- en klimaateffecten.

Met het in artikel 10, lid 5, bedoelde verslag wordt waar passend ook rekening gehouden bij de toekomstige herziening van deze richtlijn.

▼**M15**

HOOFDSTUK IV bis

EMISSIEHANDELSSYSTEEM VOOR DE GEBOUWENSECTOR, DE WEGVERVOERSSECTOR EN AANVULLENDE SECTOREN

Artikel 30 bis

Toepassingsgebied

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op emissies, vergunningen voor broeikasgasemissies, de verlening en inlevering van emissierechten, en de bewaking, rapportage en verificatie met betrekking tot de in bijlage III bedoelde activiteit. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op emissies die onder de hoofdstukken II en III vallen.

▼**M15**

Artikel 30 ter

Vergunningen voor broeikasgasemissies

1. De lidstaten zorgen ervoor dat vanaf 1 januari 2025 geen gereglementeerde entiteit de in bijlage III bedoelde activiteiten uitoefent, tenzij die gereglementeerde entiteit houder is van een vergunning die door een bevoegde autoriteit overeenkomstig de leden 2 en 3 van dit artikel is afgegeven.

2. Een aanvraag van de gereglementeerde entiteit bij de bevoegde autoriteit op grond van lid 1 van dit artikel voor een vergunning voor broeikasgasemissies krachtens dit hoofdstuk bevat ten minste een beschrijving van:

a) de gereglementeerde entiteit;

b) het type brandstof dat tot verbruik wordt uitgeslagen en dat wordt gebruikt voor verbranding in de sectoren bedoeld in bijlage III en de wijze waarop deze brandstoffen tot verbruik worden uitgeslagen;

c) eindgebruik of de eindgebruiken van de tot verbruik uitgeslagen brandstoffen voor de in bijlage III bedoelde activiteit;

d) de geplande maatregelen voor de bewaking en rapportage van emissies overeenkomstig de in artikel 14 en artikel 30 septies bedoelde uitvoeringshandelingen;

e) een niet-technische samenvatting van de informatie als bedoeld in de punten a) tot en met d) van dit lid.

3. De bevoegde autoriteit verleent de in lid 1 van dit artikel bedoelde gereglementeerde entiteit voor de in bijlage III bedoelde activiteit toestemming voor het verlenen van een vergunning voor broeikasgasemissies, indien zij ervan overtuigd is dat de entiteit in staat is de emissies te bewaken en te rapporteren die overeenstemmen met de hoeveelheden tot verbruik uitgeslagen brandstoffen op grond van bijlage III.

4. Vergunningen voor broeikasgasemissies bevatten ten minste:

a) de naam en het adres van de gereglementeerde entiteit;

b) een beschrijving van de wijze waarop de gereglementeerde entiteit de brandstoffen tot verbruik uitslaat in de sectoren die onder dit hoofdstuk vallen;

c) een lijst van de brandstoffen die de gereglementeerde entiteit tot verbruik uitslaat in de sectoren die onder dit hoofdstuk vallen;

d) een bewakingsplan dat voldoet aan de eisen die uit hoofde van de in artikel 14 bedoelde uitvoeringshandelingen zijn vastgesteld;

e) rapportagevereisten die zijn vastgesteld bij de in artikel 14 bedoelde uitvoeringshandelingen;

▼M15

f) de verplichting om binnen de in artikel 30 sexies, lid 2, vastgestelde termijn een hoeveelheid krachtens dit hoofdstuk verleende emissierechten in te leveren die gelijk is aan de totale emissies van dat jaar en die overeenkomstig artikel 15 is geverifieerd.

5. De lidstaten kunnen de gereglementeerde entiteiten toestaan de bewakingsplannen bij te werken zonder de vergunning te wijzigen. De gereglementeerde entiteiten leggen de bijgewerkte bewakingsplannen ter goedkeuring aan de bevoegde autoriteit voor.

6. De gereglementeerde entiteit stelt de bevoegde autoriteit in kennis van alle geplande wijzigingen in de aard van haar activiteiten of in de brandstoffen die zij tot verbruik uitslaat waarvoor een aanpassing van de broeikasgasemissievergunning nodig zou zijn. De bevoegde autoriteit werkt in voorkomend geval de vergunning bij overeenkomstig de in artikel 14 bedoelde uitvoeringshandelingen. Bij een verandering in de identiteit van de gereglementeerde entiteit die onder dit hoofdstuk valt, past de bevoegde autoriteit de vergunning aan door vermelding van de naam en het adres van de nieuwe gereglementeerde entiteit.

Artikel 30 quater

Hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie

1. De hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie die vanaf 2027 elk jaar krachtens dit hoofdstuk wordt verleend, neemt vanaf 2024 lineair af. De waarde voor 2024 wordt gedefinieerd als de emissiegrenswaarden voor 2024, die op basis van de referentie-emissies krachtens artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) 2018/842 van het Europees Parlement en de Raad ([1]) wordt berekend voor de sectoren die onder dit hoofdstuk vallen, en waarbij het lineaire reductietraject voor alle emissies die binnen het toepassingsgebied van die verordening vallen, wordt toegepast. De hoeveelheid neemt na 2024 elk jaar met een lineaire verminderingsfactor van 5,10 % af. De Commissie publiceert uiterlijk op 1 januari 2025 de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie voor het jaar 2027.

2. De hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie die elk jaar vanaf 2028 krachtens dit hoofdstuk wordt verleend, neemt vanaf 2025 op basis van de uit hoofde van dit hoofdstuk gerapporteerde gemiddelde emissies voor de jaren 2024 tot en met 2026 lineair af. De hoeveelheid emissierechten neemt met een lineaire verminderingsfactor van 5,38 % af, tenzij de voorwaarden beschreven in punt 1 van bijlage III bis van toepassing zijn, in welk geval de hoeveelheid afneemt met een lineaire verminderingsfactor die is aangepast overeenkomstig de regels in punt 2 van bijlage III bis. De Commissie publiceert uiterlijk op 30 juni 2027 de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie voor 2028 en, indien nodig, de aangepaste lineaire verminderingsfactor.

([1]) Verordening (EU) 2018/842 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030 teneinde bij te dragen aan klimaatmaatregelen om aan de toezeggingen uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs te voldoen, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 26).

▼**M15**

3. De hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie die op grond van dit hoofdstuk is verleend, wordt met ingang van 2028 voor elk jaar aangepast ter compensatie van de hoeveelheid ingeleverde emissierechten in gevallen waarin het niet mogelijk was dubbeltelling van emissies te voorkomen of wanneer emissierechten zijn ingeleverd voor emissies als bedoeld in artikel 30 septies, lid 5, die niet onder dit hoofdstuk vallen. De aanpassing stemt overeen met de totale hoeveelheid emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen en die in het desbetreffende verslagjaar zijn gecompenseerd op grond van de in artikel 30 septies, lid 5, tweede alinea, bedoelde uitvoeringshandelingen.

4. Een lidstaat die op grond van artikel 30 undecies eenzijdig de in bijlage III bedoelde activiteit uitbreidt tot sectoren die niet zijn opgenomen in die bijlage, zorgt ervoor dat de betrokken gereglementeerde entiteiten uiterlijk op 30 april van het betrokken jaar bij de bevoegde autoriteit een naar behoren onderbouwd verslag indienen overeenkomstig artikel 30 septies. Indien de ingediende gegevens naar behoren zijn onderbouwd, stelt de bevoegde autoriteit de Commissie daarvan uiterlijk op 30 juni van het betrokken jaar in kennis. De hoeveelheid emissierechten die op grond van lid 1 van dit artikel moet worden verleend, wordt aangepast op basis van de naar behoren onderbouwde door de gereglementeerde entiteiten ingediende verslagen.

Artikel 30 quinquies

Veiling van emissierechten voor de in bijlage III bedoelde activiteit

1. Met ingang van 2027 worden de emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen, geveild, tenzij zij in de bij Besluit (EU) 2015/1814 ingestelde marktstabiliteitsreserve worden ondergebracht. De emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen, worden afzonderlijk van de emissierechten die onder de hoofdstukken II en III van deze richtlijn vallen, geveild.

2. De veiling van de emissierechten krachtens dit hoofdstuk begint in 2027 met een hoeveelheid die overeenkomt met 130 % van de hoeveelheid te veilen emissierechten voor 2027 die op basis van de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie voor dat jaar en de respectieve te veilen aandelen en hoeveelheden die op grond van de leden 3 tot en met 6 van dit artikel zijn vastgesteld. De extra te veilen 30 % wordt alleen gebruikt om emissierechten op grond van artikel 30 sexies, lid 2, in te leveren, en kunnen tot en met 31 mei 2028 worden geveild. De extra 30 % wordt in mindering gebracht op de veilinghoeveelheden voor de periode van 2029 tot en met 2031. De voorwaarden voor de veilingen waarin dit lid voorziet, worden overeenkomstig lid 7 van dit artikel en artikel 10, lid 4, vastgesteld.

In 2027 worden 600 miljoen emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen, als deelnemingen in de marktstabiliteitsreserve gecreëerd op grond van artikel 1 bis, lid 3, van Besluit (EU) 2015/1814.

3. Er worden 150 miljoen emissierechten die krachtens dit hoofdstuk worden verleend, geveild en alle opbrengsten uit die veilingen worden beschikbaar gesteld voor het krachtens Verordening (EU) 2023/955 opgerichte Sociaal Klimaatfonds tot 2032.

▼**M15**

4. Van de resterende hoeveelheid emissierechten en om samen met de opbrengsten uit de in lid 3 van dit artikel en artikel 10 bis, lid 8 ter, van deze richtlijn bedoelde emissierechten tot 65 000 000 000 EUR te genereren, zorgt de Commissie ervoor dat er tot 2032 een extra hoeveelheid onder dit hoofdstuk vallende emissierechten wordt geveild en de opbrengsten uit die veilingen beschikbaar worden gesteld voor het bij Verordening (EU) 2023/955 ingestelde Sociaal Klimaatfonds.

De Commissie zorgt ervoor dat de voor het in lid 3 van dit artikel en in dit lid genoemde Sociaal Klimaatfonds bestemde emissierechten worden geveild aan de hand van de beginselen en bepalingen bedoeld in artikel 10, lid 4, en de krachtens dat artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.

De opbrengsten van de veiling van de in lid 3 van dit artikel en in dit lid bedoelde emissierechten vormen externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en worden gebruikt volgens de regels die van toepassing zijn op het Sociaal Klimaatfonds.

Het jaarlijkse bedrag dat overeenkomstig artikel 10 bis, lid 8 ter, lid 3 van dit artikel en dit lid aan het Sociaal Klimaatfonds wordt toegewezen, bedraagt niet meer dan:

a) 4 000 000 000 EUR voor 2026;

b) 10 900 000 000 EUR voor 2027;

c) 10 500 000 000 EUR voor 2028;

d) 10 300 000 000 EUR voor 2029;

e) 10 100 000 000 EUR voor 2030;

f) 9 800 000 000 EUR voor 2031;

g) 9 400 000 000 EUR voor 2032.

Indien het in overeenstemming met dit hoofdstuk vastgestelde emissiehandelssysteem op grond van artikel 30 duodecies wordt uitgesteld tot 2028, bedraagt het maximumbedrag dat volgens de eerste alinea van dit lid aan het Sociaal Klimaatfonds ter beschikking moet worden gesteld, 54 600 000 000 EUR. In dat geval bedragen de aan het Sociaal Klimaatfonds toegewezen jaarlijkse bedragen voor de jaren 2026 en 2027 cumulatief niet meer dan 4 000 000 000 EUR, en voor de periode van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2032 is het desbetreffende jaarlijkse bedrag niet hoger dan:

a) 11 400 000 000 EUR voor 2028;

b) 10 300 000 000 EUR voor 2029;

c) 10 100 000 000 EUR voor 2030;

d) 9 800 000 000 EUR voor 2031;

e) 9 000 000 000 EUR voor 2032.

▼**M15**

Indien de opbrengsten uit de in lid 5 van dit artikel bedoelde veilingen worden vastgesteld als eigen middelen overeenkomstig artikel 311, lid 3, VWEU, zijn artikel 10 bis, lid 8 ter, van deze richtlijn, lid 3 van dit artikel en dit lid niet langer van toepassing.

5. De totale hoeveelheid emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen, na aftrek van de in de leden 3 en 4 van dit artikel vastgestelde hoeveelheden, wordt door de lidstaten geveild en onder hen in aandelen verdeeld die identiek zijn aan het aandeel referentie-emissies krachtens artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) 2018/842 voor de categorieën van emissiebronnen die genoemd staan in de tweede alinea, punten b), c) en d), van bijlage III bij deze richtlijn voor het gemiddelde in de periode van 2016 tot en met 2018 van de betrokken lidstaat, zoals uitgebreid geëvalueerd krachtens artikel 4, lid 3, van die verordening.

6. De lidstaten bepalen hoe de opbrengsten van de veiling van de in lid 5 van dit artikel bedoelde emissierechten worden gebruikt, met uitzondering van de opbrengsten die overeenkomstig lid 4 van dit artikel externe bestemmingsontvangsten vormen of de opbrengsten die overeenkomstig artikel 311, derde alinea, VWEU als eigen middelen zijn vastgesteld en in de begroting van de Unie zijn opgenomen. De lidstaten gebruiken hun opbrengsten of het equivalent in financiële waarde van deze opbrengsten voor een of meer van de in artikel 10, lid 3, van deze richtlijn bedoelde doeleinden, waarbij prioriteit wordt gegeven aan activiteiten die kunnen bijdragen tot het aanpakken van de sociale aspecten van de handel in emissierechten uit hoofde van dit hoofdstuk, of voor een of meer van het volgende:

a) maatregelen die bedoeld zijn om bij te dragen tot het koolstofvrij maken van de verwarming en koeling van gebouwen of tot de vermindering van de energiebehoeften van gebouwen, met inbegrip van de integratie van hernieuwbare energiebronnen en daarmee samenhangende maatregelen overeenkomstig artikel 7, lid 11, en de artikelen 12 en 20 van Richtlijn 2012/27/EU, alsmede maatregelen om huishoudens met een laag inkomen in de slechtst presterende gebouwen financiële steun te bieden;

b) maatregelen om het gebruik van emissievrije voertuigen te versnellen of financiële steun te verlenen voor de uitrol van een volledig interoperabele tank- en oplaadinfrastructuur voor emissievrije voertuigen, of maatregelen om een verschuiving naar openbaar vervoer aan te moedigen en multimodaliteit te verbeteren, of om financiële steun te verlenen om de sociale aspecten met betrekking tot vervoersgebruikers met lage en middeninkomens op te vangen;

c) het financieren van hun sociaal klimaatplan overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EU) 2023/955;

d) het verstrekken van financiële compensatie aan de eindverbruikers van brandstoffen indien het niet mogelijk was dubbeltelling van emissies te voorkomen of wanneer emissierechten zijn ingeleverd voor emissies als bedoeld in artikel 30 septies, lid 5, die niet onder dit hoofdstuk vallen.

▼**M15**

De lidstaten worden geacht te voldoen aan de bepalingen van dit lid indien zij een fiscaal of financieel steunbeleid hebben en uitvoeren of reguleringsmaatregelen hebben en uitvoeren die financiële steunverlening in de hand werken en die zijn opgezet om de in de eerste alinea van dit lid vermelde doelstellingen te verwezenlijken en een waarde hebben die gelijk is aan de in die alinea bedoelde opbrengsten van de in dit hoofdstuk bedoelde veiling van emissierechten.

De lidstaten stellen de Commissie in kennis van het gebruik van de opbrengsten en van de maatregelen die zij op grond van dit lid hebben genomen door deze informatie op te nemen in hun verslagen uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1999.

7. Artikel 10, leden 4 en 5, is van toepassing op de krachtens dit hoofdstuk verleende emissierechten.

Artikel 30 sexies

Overdracht, inlevering en annulering van emissierechten

1. Artikel 12 is van toepassing op de emissies, gereglementeerde entiteiten en emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen, met uitzondering van de leden 3 en 3 bis, lid 4, de tweede en derde zin, en lid 5 van dat artikel. Daartoe:

a) wordt elke verwijzingen naar emissies gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de emissies die onder dit hoofdstuk vallen;

b) wordt elke verwijzing naar exploitanten van installaties gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de gereglementeerde entiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;

c) wordt elke verwijzing naar emissierechten gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de onder dit hoofdstuk vallende emissierechten.

2. Met ingang van 1 januari 2028 zorgen de lidstaten ervoor dat de gereglementeerde entiteit uiterlijk op 31 mei van elk jaar een hoeveelheid onder dit hoofdstuk vallende emissierechten inlevert die gelijk is aan de totale emissies van de gereglementeerde entiteit, die overeenstemmen met de hoeveelheid brandstoffen die in het voorgaande kalenderjaar tot verbruik is uitgeslagen op grond van bijlage III, zoals geverifieerd overeenkomstig artikelen 15 en 30 septies, en dat die emissierechten vervolgens worden geannuleerd.

3. In afwijking van de leden 1 en 2 van dit artikel kan de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat tot en met 31 december 2030, indien een in een bepaalde lidstaat gevestigde gereglementeerde entiteit onderworpen is aan een voor de jaren 2027 tot en met 2030 geldende nationale koolstofbelasting die van toepassing is op de in bijlage III bedoelde activiteit, die gereglementeerde entiteit vrijstellen van de verplichting tot inlevering van emissierechten uit hoofde van lid 2 van dit artikel voor een bepaald referentiejaar, op voorwaarde dat:

▼**M15**

a) de betrokken lidstaat de Commissie uiterlijk op 31 december 2023 in kennis stelt van die nationale koolstofbelasting, en de nationale wetgeving tot vaststelling van de belastingtarieven voor de jaren 2027 tot en met 2030 uiterlijk op die datum al in werking is getreden; de betrokken lidstaat stelt de Commissie in kennis van elke latere wijziging van de nationale koolstofbelasting;

b) voor het referentiejaar de nationale koolstofbelasting van de betrokken lidstaat die daadwerkelijk door die gereglementeerde entiteit wordt betaald, hoger is dan de gemiddelde toewijzingsprijs op de veiling van het bij dit hoofdstuk ingestelde emissiehandelssysteem;

c) de gereglementeerde entiteit volledig voldoet aan de verplichtingen uit hoofde van artikel 30 ter inzake vergunningen voor broeikasgasemissies en artikel 30 septies inzake bewaking, rapportage en verificatie van haar emissies;

d) de betrokken lidstaat de Commissie uiterlijk op 31 mei van het jaar na het referentiejaar in kennis stelt van de toepassing van een dergelijke vrijstelling en van de overeenkomstige hoeveelheid emissierechten die overeenkomstig punt g) van deze alinea en de krachtens artikel 10, lid 4, vastgestelde gedelegeerde handelingen moet worden geannuleerd;

e) de Commissie geen bezwaar maakt tegen de toepassing van de afwijking op grond van het feit dat de ter kennis gebrachte maatregel niet in overeenstemming is met de voorwaarden van dit lid, binnen drie maanden na een kennisgeving uit hoofde van punt a) van deze alinea of binnen één maand na de kennisgeving voor het desbetreffende jaar overeenkomstig punt d) van deze alinea;

f) de betrokken lidstaat de in artikel 30 quinquies, lid 5, bedoelde hoeveelheid emissierechten voor een bepaald referentiejaar niet veilt totdat de hoeveelheid uit hoofde van dit lid te annuleren emissierechten is bepaald overeenkomstig punt g) van deze alinea; de betrokken lidstaat veilt geen van de extra hoeveelheden emissierechten op grond van artikel 30 quinquies, lid 2, eerste alinea;

g) de betrokken lidstaat een hoeveelheid emissierechten van de totale hoeveelheid door hem voor het referentiejaar te veilen emissierechten als bedoeld in artikel 30 quinquies, lid 5, annuleert die gelijk is aan de geverifieerde emissies van die gereglementeerde entiteit uit hoofde van dit hoofdstuk voor het referentiejaar; indien de hoeveelheid emissierechten die in het referentiejaar volgend op de toepassing van punt f) van deze alinea nog moet worden geveild, lager is dan de hoeveelheid emissierechten die uit hoofde van dit lid moet worden geannuleerd, zorgt de betrokken lidstaat ervoor dat hij de hoeveelheid emissierechten die overeenkomt met het verschil vóór het einde van het jaar na het referentiejaar annuleert; en

▼M15

h) de betrokken lidstaat op het tijdstip van de eerste kennisgeving als bedoeld in punt a) van deze alinea toezegt voor een of meer van de in artikel 30 quinquies, lid 6, eerste alinea genoemde of bedoelde maatregelen een bedrag te gebruiken dat gelijk is aan de opbrengsten waarop artikel 30 quinquies, lid 6 zonder deze afwijking van toepassing zou zijn geweest; de tweede en derde alinea van artikel 30 quinquies, lid 6 zijn van toepassing en de Commissie ziet erop toe dat de op grond daarvan ontvangen informatie in overeenstemming is met de krachtens dit punt gedane toezegging.

De hoeveelheid emissierechten die uit hoofde van de eerste alinea, punt g) van dit lid moet worden geannuleerd, heeft geen gevolgen voor de externe bestemmingsontvangsten die zijn vastgesteld op grond van artikel 30 quinquies, lid 4, van deze richtlijn of, indien deze op grond van artikel 311, lid 3, VWEU zijn vastgesteld, de eigen middelen van de begroting van de Unie op grond van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 ([1]) van de Raad uit de opbrengsten van de veiling van emissierechten overeenkomstig artikel 30 quinquies van deze richtlijn.

4. Ziekenhuizen die niet onder hoofdstuk III vallen, kunnen een financiële vergoeding krijgen voor de kosten die aan hen worden doorgerekend als gevolg van de inlevering van emissierechten uit hoofde van dit hoofdstuk. Daartoe zijn de bepalingen van dit hoofdstuk die van toepassing zijn op gevallen van dubbeltellingen van overeenkomstige toepassing.

Artikel 30 septies

Bewaking, rapportage, verificatie van emissies en accreditatie

1. De artikelen 14 en 15 zijn van toepassing op de emissies, gereglementeerde entiteiten en emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen. Daartoe:

a) wordt elke verwijzing naar emissies gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de emissies die onder dit hoofdstuk vallen;

b) wordt elke verwijzing naar een in bijlage I vermelde activiteit gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de in bijlage III bedoelde activiteit;

c) wordt elke verwijzing naar exploitanten gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de gereglementeerde entiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;

d) wordt elke verwijzing naar emissierechten gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de onder dit hoofdstuk vallende emissierechten;

e) de verwijzing naar de datum in artikel 15 wordt gelezen als een verwijzing naar 30 april.

([1]) Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2014/335/EU, Euratom (PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1).

▼**M15**

2. De lidstaten zorgen ervoor dat elke gereglementeerde entiteit vanaf 2025 elk kalenderjaar de emissies monitort die overeenstemmen met de hoeveelheden brandstof die op grond van bijlage III tot verbruik zijn uitgeslagen. Zij zorgen er ook voor dat elke gereglementeerde entiteit die emissies in het volgende jaar, te beginnen in 2026, aan de bevoegde autoriteit rapporteert in overeenstemming met de in artikel 14, lid 1, bedoelde uitvoeringshandelingen.

3. Vanaf 1 januari 2028 zorgen de lidstaten ervoor dat elke gereglementeerde entiteit uiterlijk op 30 april van elk jaar tot en met 2030 verslag uitbrengt over het gemiddelde aandeel van de kosten in verband met de inlevering van emissierechten uit hoofde van dit hoofdstuk die zij het voorgaande jaar aan de consumenten heeft doorgerekend. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast met betrekking tot de vereisten en modellen voor deze verslagen. Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld. De Commissie beoordeelt de ingediende verslagen en brengt jaarlijks verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad over haar bevindingen. Indien de Commissie van oordeel is dat er sprake is van ondeugdelijke praktijken met betrekking tot de doorrekening van koolstofkosten, kan het verslag in voorkomend geval vergezeld gaan van wetgevingsvoorstellen om dergelijke ondeugdelijke praktijken aan te pakken.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat elke gereglementeerde entiteit die op 1 januari 2025 over een vergunning overeenkomstig artikel 30 ter beschikt, haar historische emissies voor het jaar 2024 uiterlijk op 30 april 2025 rapporteert.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat de gereglementeerde entiteiten in staat zijn om per soort brandstof betrouwbaar en nauwkeurig de precieze hoeveelheden van de tot verbruik uitgeslagen brandstof die worden gebruikt voor verbranding in de in bijlage III bedoelde sectoren te identificeren en te documenteren, alsook het eindgebruik van de door de gereglementeerde entiteiten tot verbruik uitgeslagen brandstoffen. De lidstaten nemen passende maatregelen om het risico van dubbeltelling van emissies die onder dit hoofdstuk vallen en de emissies die onder de hoofdstukken II en III vallen, te beperken, alsook het risico dat emissierechten worden ingeleverd voor emissies die niet onder dit hoofdstuk vallen.

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast met betrekking tot de gedetailleerde regels ter voorkoming van dubbeltelling en inlevering van emissierechten voor emissies die niet onder dit hoofdstuk vallen, alsook voor het verstrekken van financiële compensatie aan de eindverbruikers van de brandstoffen in gevallen waarin dubbeltelling of inlevering niet kan worden vermeden. Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld. De berekening van de financiële compensatie voor de eindgebruikers van de brandstoffen wordt gebaseerd op de gemiddelde prijs van emissierechten op de veilingen die in het desbetreffende rapportagejaar in overeenstemming met de krachtens artikel 10, lid 4, vastgestelde gedelegeerde handelingen worden uitgevoerd.

6. De beginselen voor bewaking en rapportage van emissies die onder dit hoofdstuk vallen, zijn opgenomen in deel C van bijlage IV.

▼M15

7. De criteria voor de verificatie van emissies die onder dit hoofdstuk vallen, zijn opgenomen in deel C van bijlage V.

8. De lidstaten kunnen vereenvoudigde bewakings-, rapportage- en verificatiemaatregelen toestaan voor gereglementeerde entiteiten waarvan de jaarlijkse emissies die overeenstemmen met de hoeveelheden tot verbruik uitgeslagen brandstoffen minder dan 1 000 ton CO_2-equivalent bedragen, overeenkomstig de in artikel 14, lid 1, bedoelde uitvoeringshandelingen.

Artikel 30 octies

Administratie

De artikelen 13 en 15 bis, artikel 16, leden 1, 2, 3, 4 en 12, en de artikelen 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22 bis, 23 en 29 zijn van toepassing op de emissies, gereglementeerde entiteiten en emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen. Daartoe:

a) wordt elke verwijzing naar emissies gelezen alsof het een verwijzing betreft naar emissies die onder dit hoofdstuk vallen;

b) wordt elke verwijzing naar exploitanten gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de gereglementeerde entiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;

c) wordt elke verwijzing naar emissierechten gelezen alsof het een verwijzing betreft naar de onder dit hoofdstuk vallende emissierechten.

Artikel 30 nonies

Maatregelen in geval van een buitensporige prijsstijging

1. Wanneer de gemiddelde prijs van emissierechten die geveild worden in overeenstemming met de gedelegeerde handelingen die krachtens artikel 10, lid 4, van deze richtlijn zijn vastgesteld, gedurende meer dan drie opeenvolgende maanden meer dan twee keer zo hoog is als de gemiddelde prijs van emissierechten die in de zes voorafgaande opeenvolgende maanden zijn geveild bij een veiling voor emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen, worden 50 miljoen emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen uit de marktstabiliteitsreserve vrijgegeven overeenkomstig artikel 1 bis, lid 7, van Besluit (EU) 2015/1814.

Voor de jaren 2027 en 2028 wordt aan de voorwaard van de eerste alinea voldaan wanneer de gemiddelde prijs van emissierechten gedurende meer dan drie opeenvolgende maanden meer dan anderhalf keer zo hoog is als de gemiddelde prijs van emissierechten gedurende de referentieperiode van de zes voorafgaande opeenvolgende maanden.

2. Wanneer de in lid 1 van dit artikel bedoelde gemiddelde prijs van emissierechten voor een periode van twee maanden een prijs van 45 EUR overschrijdt, worden 20 miljoen emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen uit de marktstabiliteitsreserve vrijgegeven overeenkomstig artikel 1 bis, lid 7, van Besluit (EU) 2015/1814. Een indexering op basis van het Europese indexcijfer van de consumptieprijzen voor 2020 is van toepassing. Emissierechten worden via het in dit lid bepaalde mechanisme vrijgegeven tot en met 31 december 2029.

▼**M15**

3. Wanneer de in lid 1 van dit artikel bedoelde gemiddelde prijs van emissierechten meer dan drie keer zo hoog is als de gemiddelde prijs van emissierechten gedurende de zes voorafgaande opeenvolgende maanden, worden 150 miljoen emissierechten die onder dit hoofdstuk vallen uit de marktstabiliteitsreserve vrijgegeven overeenkomstig artikel 1 bis, lid 7, van Besluit (EU) 2015/1814.

4. Wanneer aan de in lid 2 bedoelde voorwaarde is voldaan op dezelfde dag als aan de voorwaarde bedoeld in lid 1 of lid 3, worden aanvullende emissierechten alleen op grond van lid 1 of lid 3 vrijgegeven.

5. Voor 31 december 2029 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in waarin zij beoordeelt of het in lid 2 bedoelde mechanisme doeltreffend is geweest en of het moet worden gehandhaafd. De Commissie doet dat verslag in voorkomend geval vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel aan het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van deze richtlijn om dat mechanisme aan te passen.

6. Wanneer aan een of meer van de in de leden 1, 2 of 3 bedoelde voorwaarden is voldaan en deze tot de vrijgave van emissierechten heeft geleid, worden op grond van dit artikel niet eerder dan 12 maanden daarna extra emissierechten vrijgegeven.

7. Wanneer binnen de tweede helft van de in lid 6 van dit artikel bedoelde periode van 12 maanden opnieuw aan de voorwaarde bedoeld in lid 2 van dit artikel is voldaan, beoordeelt de Commissie, bijgestaan door het bij artikel 44 van Verordening (EU) 2018/1999 ingestelde comité, de doeltreffendheid van de maatregel en kan zij door middel van een uitvoeringshandeling besluiten dat lid 6 van dit artikel niet van toepassing is. Die uitvoeringshandeling wordt overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, van deze richtlijn bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

8. Wanneer aan een of meer van de in lid 1, 2 of 3 bedoelde voorwaarden is voldaan en lid 6 niet van toepassing is, doet de Commissie onverwijld een bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie* betreffende de datum waarop aan die voorwaarde(n) werd voldaan.

9. De lidstaten die overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2018/842 verplicht zijn een plan met corrigerende maatregelen in te dienen, houden bij het overwegen van aanvullende maatregelen die moeten worden uitgevoerd krachtens artikel 8, lid 1, eerste alinea, punt c), van die verordening om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van die verordening naar behoren rekening met de gevolgen van een vrijgave van extra emissierechten op grond van lid 2 van dit artikel in de voorafgaande twee jaar.

▼M15

Artikel 30 decies

Evaluatie van dit hoofdstuk

De Commissie brengt uiterlijk op 1 januari 2028 verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van de bepalingen van dit hoofdstuk betreffende de doeltreffendheid, het beheer en de praktische toepassing ervan, en ook over de toepassing van de regels van Besluit (EU) 2015/1814. Zo nodig voegt de Commissie een wetgevingsvoorstel tot wijziging van dit hoofdstuk bij dat verslag. Uiterlijk op 31 oktober 2031 gaat de Commissie na of het haalbaar is de sectoren die onder bijlage III bij deze richtlijn vallen, op te nemen in het EU-ETS, met inbegrip van de in bijlage I bij deze richtlijn genoemde sectoren.

Artikel 30 undecies

Procedures voor de eenzijdige uitbreiding van de in bijlage III bedoelde activiteit tot andere sectoren die niet onder hoofdstukken II en III vallen

1. Vanaf 2027 mogen de lidstaten de in bijlage III bedoelde activiteit uitbreiden tot sectoren die niet zijn opgenomen in die bijlage en daarbij overeenkomstig dit hoofdstuk handel in emissierechten toepassen op die sectoren, met inachtneming van alle relevante criteria, met name de effecten op de interne markt, mogelijke concurrentieverstoringen, de milieu-integriteit van het krachtens dit hoofdstuk vastgestelde emissiehandelssysteem en de betrouwbaarheid van het geplande bewakings- en rapportagesysteem, op voorwaarde dat de in die bijlage bedoelde uitbreiding van de activiteit door de Commissie wordt goedgekeurd.

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 ter aanvulling van deze richtlijn gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot de goedkeuring van een uitbreiding als bedoeld in de eerste alinea van dit lid, de machtiging tot verlening van extra emissierechten en de machtiging van andere lidstaten om de in bijlage III bedoelde activiteit uit te breiden. De Commissie kan bij de vaststelling van dergelijke gedelegeerde handelingen ook nadere regels bepalen voor de uitbreiding met betrekking tot maatregelen om mogelijke gevallen van dubbeltelling te voorkomen, onder meer voor de verlening van extra emissierechten ter compensatie van ingeleverde emissierechten voor het gebruik van brandstoffen in het kader van de in bijlage I opgenomen activiteiten. Elke financiële maatregel van lidstaten ten gunste van ondernemingen in bedrijfstakken en deeltakken die aan een reëel risico op koolstoflekkage zijn blootgesteld als gevolg van aanzienlijke indirecte kosten die werkelijk zijn opgelopen door in de brandstofprijzen doorgerekende kosten van broeikasgasemissies als gevolg van de eenzijdige uitbreiding is in overeenstemming met regels inzake staatssteun en veroorzaakt geen ongegronde concurrentieverstoringen op de interne markt.

2. Extra emissierechten die op grond van een machtiging uit hoofde van dit artikel worden verleend, worden geveild overeenkomstig de voorschriften die zijn vastgelegd in artikel 30 quinquies. Niettegenstaande artikel 30 quinquies, leden 1 tot en met 6, bepalen de lidstaten die de in bijlage III bedoelde activiteit eenzijdig hebben uitgebreid overeenkomstig dit artikel hoe de veilingopbrengsten van die extra emissierechten zullen worden aangewend.

▼**M15**

Artikel 30 duodecies

Uitstel van de emissiehandel voor de gebouwensector, de wegvervoerssector en aanvullende sectoren tot 2028 in geval van uitzonderlijk hoge energieprijzen

1. Uiterlijk op 15 juli 2026 maakt de Commissie in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekend of aan een of beide van de volgende voorwaarden is voldaan:

a) de gemiddelde TTF-gasprijs voor de zes kalendermaanden die eindigen op 30 juni 2026 was hoger dan de gemiddelde TTF-gasprijs in februari en maart 2022;

b) de gemiddelde prijs van ruwe Brentolie voor de zes kalendermaanden die eindigen op 30 juni 2026 was meer dan twee keer zo hoog als de gemiddelde prijs van ruwe Brentolie in de vijf voorgaande jaren; de referentieperiode van vijf jaar is de periode van vijf jaar die eindigt vóór de eerste maand van de periode van zes kalendermaanden.

2. Indien aan een of beide van de in lid 1 bedoelde voorwaarden is voldaan, zijn de volgende regels van toepassing:

a) in afwijking van artikel 30 quater, lid 1, is het eerste jaar waarvoor de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie wordt vastgesteld 2028 en, in afwijking van artikel 30 quater, lid 3, is het eerste jaar waarvoor de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie wordt vastgesteld 2029;

b) in afwijking van artikel 30 quinquies, leden 1 en 2, wordt de aanvang van de veiling van emissierechten uit hoofde van dit hoofdstuk uitgesteld tot 2028;

c) in afwijking van artikel 30 quinquies, lid 2, worden de extra hoeveelheden emissierechten voor het eerste jaar van veilingen in mindering gebracht op de veilinghoeveelheden voor de periode van 2030 tot en met 2032 en worden de initiële deelnemingen in de marktstabiliteitsreserve in 2028 gecreëerd;

d) in afwijking van artikel 30 sexies, lid 2, wordt de termijn voor de eerste inlevering van emissierechten voor de totale emissies van het jaar 2028 verzet naar 31 mei 2029;

e) in afwijking van artikel 30 decies wordt de termijn waarbinnen de Commissie verslag moet uitbrengen aan het Europees Parlement en de Raad verzet naar 1 januari 2029.

▼M15

HOOFDSTUK IV ter

WETENSCHAPPELIJK ADVIES EN ZICHTBAARHEID VAN FINANCIERING

Artikel 30 terdecies

Wetenschappelijk advies

De bij artikel 10 bis van Verordening (EG) nr. 401/2009 van het Europees Parlement en de Raad [1] opgerichte Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering (de "adviesraad") kan op eigen initiatief wetenschappelijk advies verstrekken en verslagen opstellen over deze richtlijn. De Commissie houdt rekening met de relevante adviezen en verslagen van de adviesraad, met name wat betreft:

a) de noodzaak van aanvullende beleidslijnen en maatregelen van de Unie om de naleving van de in artikel 30, lid 3, van deze richtlijn bedoelde doelstellingen en streefcijfers te waarborgen;

b) de noodzaak van aanvullende beleidslijnen en maatregelen van de Unie met het oog op overeenkomsten over mondiale maatregelen binnen de ICAO om het klimaateffect van de luchtvaart te verminderen, en op de ambitie en milieu-integriteit van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de IMO bedoeld in artikel 3 octies octies van deze richtlijn.

Artikel 30 quaterdecies

Informatie, communicatie en publiciteit

1. De Commissie ziet erop toe dat de financiering uit de in artikel 10 bis, lid 8, bedoelde veilingopbrengsten van het EU-ETS zichtbaar is door:

a) erop toe te zien dat de begunstigden van dergelijke financiering de oorsprong van die middelen erkennen en zichtbaarheid geven aan de financiering van de Unie, met name wanneer zij de projecten en de resultaten daarvan promoten, door meerdere doelgroepen, waaronder de media en het grote publiek, op samenhangende, doeltreffende en evenredige wijze te informeren; en

b) erop toe te zien dat de ontvangers van dergelijke financiering een passend label gebruiken dat luidt "(mede)gefinancierd uit het EU-emissiehandelssysteem (het innovatiefonds)", alsook het embleem van de Unie en het bedrag van de financiering; indien het gebruik van dat label niet haalbaar is, wordt het innovatiefonds genoemd in alle communicatieactiviteiten, ook op mededelingsborden op voor het publiek zichtbare strategische plaatsen.

De Commissie stelt in de in artikel 10 bis, lid 8, bedoelde gedelegeerde handeling de nodige vereisten vast om de zichtbaarheid van de financiering uit het innovatiefonds te waarborgen, met inbegrip van een vereiste om dat fonds te vermelden.

[1] Verordening (EG) nr. 401/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake het Europees Milieuagentschap en het Europees milieuobservatie- en -informatienetwerk (PB L 126 van 21.5.2009, blz. 13).

▼**M15**

2. De lidstaten zien erop toe dat de financiering uit de in artikel 10 quinquies bedoelde veilingopbrengsten van het EU-ETS zichtbaar is volgens het bepaalde in lid 1, eerste alinea, punten a) en b), van dit artikel, met inbegrip van een vereiste om het moderniseringsfonds te vermelden.

3. Rekening houdend met de nationale omstandigheden streven de lidstaten ernaar zichtbaarheid te geven aan de financieringsbron van acties of projecten die worden gefinancierd uit de veilingopbrengsten van het EU-ETS waarvan zij de aanwending bepalen overeenkomstig artikel 3 quinquies, lid 4, artikel 10, lid 3 en artikel 30 quinquies, lid 6.

▼**M2**

HOOFDSTUK V

SLOTBEPALINGEN

▼**B**

Artikel 31

Uitvoering

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk 31 december 2003 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis. De Commissie stelt de andere lidstaten van deze wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen. De Commissie stelt de andere lidstaten daarvan in kennis.

Artikel 32

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 33

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

▼M4

BIJLAGE I

CATEGORIËN ACTIVITEITEN, BEDOELD IN DEZE RICHTLIJN

▼M15

1. Installaties of delen van installaties die voor onderzoek, ontwikkeling en het testen van nieuwe producten en processen worden gebruikt, vallen niet onder deze richtlijn. Installaties waar gedurende de voorgaande desbetreffende periode van vijf jaar als bedoeld in artikel 11, lid 1, tweede alinea, gemiddeld meer dan 95 % van de totale gemiddelde broeikasgasemissies bestaat uit emissies als gevolg van de verbranding van biomassa die voldoet aan de criteria die zijn vastgesteld op grond van artikel 14, vallen niet onder deze richtlijn.

▼M4

2. De hieronder genoemde drempelwaarden hebben betrekking op de productiecapaciteit of op het vermogen. Wanneer in dezelfde installatie verscheidene, onder dezelfde categorie vallende activiteiten worden uitgevoerd, worden de vermogens van de activiteiten bij elkaar opgeteld.

▼M15

3. Wanneer het totale nominaal thermisch ingangsvermogen van een installatie wordt berekend met het oog op het nemen van een besluit inzake de opneming ervan in het EU-ETS, worden het nominaal thermisch ingangsvermogen van alle technische eenheden die deel uitmaken van de installatie en waarin brandstoffen worden verbrand, bij elkaar opgeteld. Die eenheden mogen onder andere alle soorten stook- of verwarmingsketels, branders, turbines, verwarmingstoestellen, (smelt)ovens, verbrandingsovens, gloeiovens, draai- of keramiekovens, droog- en bakovens, drogers, motoren, brandstofcellen, chemische looping-verbrandingseenheden, fakkels en thermische of katalytische naverbranders omvatten. Eenheden met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 3 MW worden bij deze berekening buiten beschouwing gelaten.

▼M4

4. Wanneer een eenheid gebruikt wordt voor een activiteit waarvoor de drempel niet is uitgedrukt als het totale nominaal thermisch ingangsvermogen, primeert de drempel voor deze activiteit bij het besluit inzake opneming in het ►M9 EU-ETS ◄.

▼C7

5. Indien blijkt dat de capaciteitsdrempel van een van de in deze bijlage vermelde activiteiten in een installatie wordt overschreden, worden alle eenheden waarin brandstoffen worden verbrand, met uitzondering van eenheden voor de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen of van stedelijk afval, opgenomen in de vergunning voor broeikasgasemissie.

▼M4

6. Vanaf 1 januari 2012 vallen alle vluchten die vertrekken van of aankomen op een luchtvaartterrein dat gelegen is op het grondgebied van een lidstaat waarop het Verdrag van toepassing is, onder de luchtvaartactiviteit.

Activiteiten	Broeikasgassen
▼M15	
►C6 De verbranding van brandstof in installaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW (met uitzondering van installaties voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen of stedelijk afval) ◄	Koolstofdioxide
Met ingang van 1 januari 2024: de verbranding van brandstoffen in installaties voor de verbranding van stedelijk afval met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW, voor de toepassing van de artikelen 14 en 15.	
Raffinage van olie waarbij verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW worden gebruikt	Koolstofdioxide
▼M4	
Productie van cokes	Kooldioxide

▼M4

Activiteiten	Broeikasgassen
Roosten of sinteren, met inbegrip van pelletiseren, van ertsen (met inbegrip van zwavelhoudend erts)	Kooldioxide
▼M15	
Productie van ijzer of staal (primaire of secundaire smelting) inclusief continugieten, met een capaciteit van meer dan 2,5 ton per uur	Koolstofdioxide
▼M4	
Productie of bewerking van ferrometalen (inclusief ferrolegeringen) waarbij verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW worden gebruikt. Bewerking omvat, onder andere, walserijen, herverhitters, gloeiovens, smederijen, gieterijen, coating en beitsen.	Kooldioxide
▼M15	
Productie van primair aluminium of aluminiumoxide	Koolstofdioxide en perfluorkoolwaterstoffen
▼M4	
Productie van secundair aluminium waarbij verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW worden gebruikt.	Kooldioxide
Productie of bewerking van non-ferrometalen, met inbegrip van de productie van legeringen, raffinage, gieterijen enz., waarbij verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen (met inbegrip van brandstoffen die als reductoren worden ingezet) van meer dan 20 MW worden gebruikt.	Kooldioxide
Productie van cementklinkers in draaiovens met een productiecapaciteit van meer dan 500 t per dag of in andere ovens met een productiecapaciteit van meer dan 50 t per dag	Kooldioxide
Productie van kalk of het calcineren van dolomiet of magnesiet in draaiovens of in andere ovens met een productiecapaciteit van meer dan 50 t per dag.	Kooldioxide
Fabricage van glas, met inbegrip van de fabricage van glasvezels, met een smeltcapaciteit van meer dan 20 t per dag.	Kooldioxide
Fabricage van keramische producten door middel van verhitting, met name dakpannen, bakstenen, vuurvaste stenen, tegels, aardewerk of porselein, met een productiecapaciteit van meer dan 75 t per dag.	Kooldioxide

▼M4

Activiteiten	Broeikasgassen
Fabricage van isolatiemateriaal uit minerale wol met gebruikmaking van glas, steen of slakken met een smeltcapaciteit van meer dan 20 t per dag.	Kooldioxide
▼M15	
Drogen of calcineren van gips of het produceren van gipsplaten en andere gipsproducten, met een productiecapaciteit van gecalcineerd gips of droog secundair gips van meer dan 20 ton per dag	Koolstofdioxide
▼M4	
Productie van pulp uit hout of andere vezelhoudende materialen	Kooldioxide
Productie van papier of karton met een productiecapaciteit van meer dan 20 t per dag	Kooldioxide
▼M15	
Productie van roet waarbij organische stoffen zoals olie, teer, kraak- en destillatieresiduen worden verkoold, met een productiecapaciteit van meer dan 50 ton per dag	Koolstofdioxide
▼M4	
Productie van salpeterzuur	Kooldioxide en distikstofoxide
Productie van adipinezuur	Kooldioxide en distikstofoxide
Productie van glyoxal en glyoxylzuur	Kooldioxide en distikstofoxide
Productie van ammoniak	Kooldioxide
Productie van organische bulkchemicaliën door kraken, reforming, gedeeltelijke of volledige oxidatie of vergelijkbare processen, met een productiecapaciteit van meer dan 100 t per dag.	Kooldioxide
▼M15	
Productie van waterstof (H_2) en synthesegas met een productiecapaciteit van meer dan 5 ton per dag	Koolstofdioxide
▼M4	
Productie van natriumcarbonaat (Na_2CO_3) en natriumbicarbonaat ($NaHCO_3$).	Kooldioxide
Afvangen van broeikasgassen van installaties die onder deze richtlijn vallen met het oog op vervoer en geologische opslag op een opslaglocatie waarvoor krachtens Richtlijn 2009/31/EG een vergunning is verleend.	Kooldioxide
▼M15	
Vervoer van broeikasgassen voor geologische opslag in een opslaglocatie waarvoor krachtens Richtlijn 2009/31/EG een vergunning is verleend, met uitzondering van de emissies die onder een andere activiteit uit hoofde van deze richtlijn vallen	Koolstofdioxide

▼**M4**

Activiteiten	Broeikasgassen
Geologische opslag van broeikasgassen op een opslaglocatie waarvoor krachtens Richtlijn 2009/31/EG een vergunning is verleend.	Kooldioxide
Luchtvaart Vluchten die vertrekken vanaf of aankomen op een luchtvaartterrein op het grondgebied van een lidstaat waarop het Verdrag van toepassing is. Buiten deze activiteit vallen: a) vluchten die uitsluitend worden uitgevoerd voor het vervoer op een officiële dienstreis van een regerend vorst en zijn directe familie, staatshoofden, regeringsleiders en ministers van de regering van een ander land dan een lidstaat, wanneer dit wordt bevestigd door een overeenkomstige statusindicator in het vluchtplan; b) militaire vluchten die worden uitgevoerd door militaire luchtvaartuigen en douane- en politievluchten; c) vluchten in verband met opsporing en redding, vluchten in het kader van brandbestrijding, humanitaire vluchten en medische noodvluchten waarvoor toestemming is verleend door de ter zake bevoegde autoriteit; d) vluchten die uitsluitend worden uitgevoerd volgens zichtvliegvoorschriften als bedoeld in bijlage 2 bij het Verdrag van Chicago; e) vluchten die eindigen op het luchtvaartterrein van waar het luchtvaartuig is opgestegen en tijdens welke geen tussenlanding is gemaakt; f) lesvluchten die uitsluitend worden uitgevoerd met als doel het behalen van een vliegbrevet, of van een bevoegdverklaring in het geval van cockpitpersoneel, wanneer dit wordt bevestigd door een overeenkomstige opmerking in het vluchtplan, met uitzondering van vluchten die dienen voor het vervoer van passagiers en/of lading en van veerdienstvluchten en positioneringsvluchten; g) vluchten die uitsluitend worden uitgevoerd met als doel wetenschappelijk onderzoek of het controleren, testen of certificeren van luchtvaartuigen of van grond- of boordapparatuur, en h) vluchten die worden uitgevoerd door luchtvaartuigen met een gecertificeerde maximumstartmassa van minder dan 5 700 kg; i) vluchten, uitgevoerd in het kader van de openbaredienstverplichtingen die overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 2408/92 worden opgelegd op routes in de ultraperifere gebieden, zoals gedefinieerd in artikel 299, lid 2, van het Verdrag, of op routes waar de aangeboden capaciteit ►**M14** 50 000 ◄ zitplaatsen per jaar niet overschrijdt;	Kooldioxide

▼**M4**

Activiteiten	Broeikasgassen
j) vluchten die zonder dit punt onder deze activiteit zouden vallen, uitgevoerd door commerciële luchtvervoersondernemingen die: — gedurende drie opeenvolgende periodes van vier maanden minder dan 243 vluchten per periode uitvoeren, of — vluchten met een totale emissie van minder dan 10 000 t per jaar uitvoeren. ►**M11** Vluchten als bedoeld in de punten l) en m) of vluchten die uitsluitend worden uitgevoerd voor het vervoer op een officiële dienstreis van regerende vorsten en hun directe familie, staatshoofden, regeringsleiders en ministers van een regering van een lidstaat, mogen krachtens dit punt niet worden uitgesloten; ◄	
►**M11** k) met ingang van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2030, vluchten die zonder dit punt onder deze activiteit zouden vallen, en die worden uitgevoerd door een niet-commerciële vliegtuigexploitant die vluchten uitvoert met een totale emissie van minder dan 1 000 ton per jaar (met inbegrip van de emissies van de in de punten l) en m) bedoelde vluchten); ◄	
►**M10** l) vluchten vanaf luchtvaartterreinen die gelegen zijn in Zwitserland naar luchtvaartterreinen die gelegen zijn in de EER; ◄	
►**M11** m) vluchten vanaf luchtvaartterreinen die gelegen zijn in het Verenigd Koninkrijk naar luchtvaartterreinen die gelegen zijn in de EER. ◄	
►**M14** Vluchten tussen luchtvaartterreinen die zich bevinden in twee verschillende landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling en vluchten tussen Zwitserland of het Verenigd Koninkrijk en landen die zijn opgenomen in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling en, voor de toepassing van artikel 12, leden 6 en 8, en artikel 28 quater, alle andere vluchten tussen luchtvaartterreinen in twee verschillende derde landen, die worden uitgevoerd door vliegtuigexploitanten die aan elk van de volgende voorwaarden voldoen: a) de vliegtuigexploitanten zijn in het bezit van een bewijs luchtvaartexploitant dat door een lidstaat is afgegeven of zijn geregistreerd in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, de onderhorigheden en de gebiedsdelen van die lidstaat, en	

▼**M4**

Activiteiten	Broeikasgassen
b) zij produceren jaarlijks meer dan 10 000 ton CO_2-emissies door het gebruik van luchtvaartuigen met een gecertificeerde maximale startmassa van meer dan 5 700 kg voor onder deze bijlage vallende vluchten, met uitzondering van vluchten die in dezelfde lidstaat — met inbegrip van de ultraperifere gebieden van die lidstaat — vertrekken en aankomen, vanaf 1 januari 2021; voor de toepassing van dit punt wordt geen rekening gehouden met emissies van de volgende soorten vluchten: i) staatsvluchten; ii) humanitaire vluchten; iii) medische vluchten; iv) militaire vluchten; v) brandbestrijdingsvluchten; vi) vluchten voorafgaand aan of volgend op een humanitaire, medische of brandbestrijdingsvlucht, op voorwaarde dat dergelijke vluchten met hetzelfde luchtvaartuig werden uitgevoerd en nodig waren om de desbetreffende humanitaire, medische of brandbestrijdingsactiviteiten uit te voeren of het luchtvaartuig na die activiteiten voor zijn volgende activiteit te verplaatsen. ◀	
▼**M15** Maritiem vervoer	Koolstofdioxide
Maritieme vervoersactiviteiten die onder Verordening (EU) 2015/757 vallen, met uitzondering van de maritieme vervoersactiviteiten die onder artikel 2, lid 1 bis, en, tot en met 31 december 2026, artikel 2, lid 1 ter, van die verordening vallen	Vanaf 1 januari 2026, methaan en distikstofoxide

▼B

BIJLAGE II

BROEIKASGASSEN, BEDOELD IN DE ARTIKELEN 3 EN 30

Kooldioxide (CO_2)

Methaan (CH_4)

Distikstofoxide (N_2O)

Onvolledig gehalogeneerde fluorkoolwaterstoffen (HFK's)

Perfluorkoolwaterstoffen (PFK's)

Zwavelhexafluoride (SF_6)

▼M4

BIJLAGE II bis

Verhoging van het percentage aan emissierechten die overeenkomstig artikel 10, lid 2, onder a), door de lidstaten moet worden geveild, met het oog op solidariteit en groei in de ►M9 Unie ◄, gericht op reductie van de emissies en aanpassing aan de effecten van klimaatverandering

	Aandeel van de lidstaat
▼M9	
_____	
▼M4	
Bulgarije	53 %
Tsjechië	31 %
Estland	42 %
Griekenland	17 %
Spanje	13 %
▼A1	
Kroatië	26 %
▼M9	
_____	
▼M4	
Cyprus	20 %
Letland	56 %
Litouwen	46 %
▼M9	
_____	
▼M4	
Hongarije	28 %
Malta	23 %
Polen	39 %
Portugal	16 %
Polen	53 %
Slovenië	20 %
Slowakije	41 %
▼M9	
_____	

▼**M15**

BIJLAGE II ter

Deel A

VERDELING VAN DE MIDDELEN UIT HET MODERNISERINGSFONDS OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 10, LID 1, DERDE ALINEA

	Aandeel
Bulgarije	5,84 %
Estland	2,78 %
Hongarije	7,12 %
Kroatië	3,14 %
Letland	1,44 %
Litouwen	2,57 %
Polen	43,41 %
Roemenië	11,98 %
Slowakije	6,13 %
Tsjechië	15,59 %

Deel B

VERDELING VAN DE MIDDELEN UIT HET MODERNISERINGSFONDS OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 10, LID 1, VIERDE ALINEA

	Aandeel
Bulgarije	4,9 %
Estland	2,1 %
Griekenland	10,1 %
Hongarije	5,8 %
Kroatië	2,3 %
Letland	1,0 %
Litouwen	1,9 %
Polen	34,2 %
Portugal	8,6 %
Roemenië	9,7 %
Slovenië	2,0 %
Slowakije	4,8 %
Tsjechië	12,6 %

▼**M4**

▼**M15**

BIJLAGE III

ACTIVITEIT DIE ONDER HOOFDSTUK IV bis VALT

Activiteit:	Broeikasgassen
Uitslag tot verbruik van brandstoffen die worden gebruikt voor verbranding in de gebouwensector, de wegvervoerssector en aanvullende sectoren. Buiten deze activiteit vallen: a) de uitslag tot verbruik van brandstoffen die worden gebruikt bij de in bijlage I opgesomde activiteiten, behalve wanneer zij worden gebruikt voor verbranding bij de activiteiten voor het vervoer van broeikasgassen voor geologische opslag als opgenomen in de tabel, rij zevenentwintig, van die bijlage of wanneer zij worden gebruikt voor verbranding in installaties die worden uitgezonderd krachtens artikel 27 bis; b) de uitslag tot verbruik van brandstoffen waarvoor de emissiefactor nul is; c) de uitslag tot verbruik van gevaarlijk of stedelijk afval dat als brandstof wordt gebruikt. De gebouwensector en de wegvervoerssector komen overeen met de volgende emissiebronnen, zoals gedefinieerd in de IPCC-richtsnoeren inzake nationale broeikasgasinventarissen van 2006, met de hiernavolgende noodzakelijke wijzigingen van die definities: a) Warmtekrachtkoppeling (WKK) (broncategoriecode 1A1a ii) en warmtecentrales (broncategoriecode 1A1a iii), voor zover zij warmte produceren voor de in punten c) en d) van deze alinea genoemde categorieën, hetzij rechtstreeks, hetzij via stadsverwarmingsnetten;	Koolstofdioxide
b) Wegvervoer (broncategoriecode 1A3b), met uitzondering van het gebruik van landbouwvoertuigen op verharde wegen; c) Commercieel / Institutioneel (broncategoriecode 1A4a); d) Voor bewoning bestemd (broncategoriecode 1A4b). Aanvullende sectoren komen overeen met de volgende emissiebronnen, zoals gedefinieerd in de IPCC-richtsnoeren inzake nationale broeikasgasinventarissen van 2006: a) Energie-industrieën (broncategoriecode 1A1), met uitzondering van de in de tweede alinea, punt a), van deze bijlage gedefinieerde categorieën; b) Be- en verwerkende industrie en bouw (broncategoriecode 1A2).	

▼**M15**

BIJLAGE III bis

AANPASSING VAN DE LINEAIRE VERMINDERINGSFACTOR OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 30 QUATER, LID 2

1. Indien de in hoofdstuk IV bis gerapporteerde gemiddelde emissies voor de jaren 2024 tot en met 2026 meer dan 2 % hoger zijn dan de waarde van de overeenkomstig artikel 30 quater, lid 1, gedefinieerde hoeveelheid voor 2025, en indien die verschillen niet het gevolg zijn van het verschil van minder dan 5 % tussen de in hoofdstuk IV bis gerapporteerde emissies en de inventarisgegevens betreffende de broeikasgasemissies in de Unie in 2025 afkomstig van UNFCCC-broncategorieën voor de onder hoofdstuk IV bis vallende sectoren, wordt de lineaire verminderingsfactor berekend door de in artikel 30 quater, lid 1, bedoelde lineaire verminderingsfactor aan te passen.

2. De aangepaste lineaire verminderingsfactor overeenkomstig punt 1 wordt als volgt bepaald:

   LRF_{adj} = 100 %* [$MRV_{[2024-2026]}$ − ($ESR_{[2024]}$ - 6* LRF[$_{2024}$]* $ESR_{[2024]}$)]/ (5* $MRV_{[2024-2026]}$), waarbij,

   LRF_{adj} de aangepaste lineaire verminderingsfactor is;

   $MRV_{[2024-2026]}$ het gemiddelde is van de op grond van hoofdstuk IV bis geverifieerde emissies voor de jaren 2024 tot en met 2026;

   $ESR_{[2024]}$ de waarde is van de emissies van 2024 zoals gedefinieerd overeenkomstig artikel 30 quater, lid 1, voor de sectoren die onder hoofdstuk IV bis vallen;

   LRF[$_{2024}$] de lineaire verminderingsfactor is zoals bedoeld in artikel 30 quater, lid 1.;

▼B

BIJLAGE IV

BEGINSELEN VOOR DE BEWAKING EN RAPPORTAGE, BEDOELD IN ARTIKEL 14, LID 1

▼M2

DEEL A — Bewaking van en rapportage over emissies door vaste installaties

▼B

Bewaking van kooldioxide-emissies

De emissies moeten door middel van berekeningen of metingen worden bewaakt.

Berekeningen

De emissies worden met behulp van de volgende formule berekend:

Activiteitsgegevens × emissiefactor × oxidatiefactor

Activiteitsgegevens (gebruikte brandstof, productieomvang enz.) worden bewaakt op basis van toevoergegevens of metingen.

Er worden geaccepteerde emissiefactoren gebruikt. Voor de activiteit specifieke emissiefactoren zijn voor alle brandstoffen aanvaardbaar. Default-factoren zijn aanvaardbaar voor alle brandstoffen, behalve niet-commerciële (afvalbrandstoffen zoals banden en industriële procesgassen). Laagspecifieke defaults voor steenkool, en voor de EU of het producentland specifieke defaults voor aardgas worden verder uitgewerkt. IPCC-defaults zijn voor raffinaderijproducten aanvaardbaar. ►M15 De emissiefactor voor biomassa die voldoet aan de duurzaamheidscriteria en de criteria inzake broeikasgasemissiereductie voor het gebruik van biomassa zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001, met alle nodige aanpassingen voor toepassing uit hoofde van deze richtlijn, zoals uiteengezet in de in artikel 14 van deze richtlijn bedoelde uitvoeringshandelingen, is nul. ◄

Als de emissiefactor geen rekening houdt met het feit dat een deel van de koolstof niet wordt geoxideerd, wordt een oxidatiefactor gebruikt. Als voor de activiteit specifieke emissiefactoren zijn berekend die al rekening houden met oxidatie, behoeft geen oxidatiefactor te worden toegepast.

▼M15

Er worden default-oxidatiefactoren op grond van Richtlijn 2010/75/EU gebruikt, tenzij de exploitant kan aantonen dat voor de activiteit specifieke factoren nauwkeuriger zijn.

▼B

Voor elke activiteit, elke installatie en elke brandstof wordt een afzonderlijke berekening gemaakt.

Metingen

Bij de meting van de emissies wordt gebruik gemaakt van genormaliseerde of aanvaarde methoden en het resultaat moet worden bevestigd door een ondersteunende emissieberekening.

Bewaking van de emissies van andere broeikasgassen

▼M9

Er worden genormaliseerde of aanvaarde methoden gebruikt die door de Commissie in samenwerking met alle belanghebbenden worden ontwikkeld en op grond van artikel 14, lid 1, worden goedgekeurd.

▼B

Emissierapportage

Elke exploitant neemt in zijn verslag over een installatie de onderstaande informatie op.

A. Gegevens ter identificatie van de installatie, waaronder:

— naam van de installatie;

— adres van de installatie, met postcode en land;

— soort en aantal van de activiteiten als bedoeld in bijlage I, die in de installatie worden verricht;

— adres, telefoon-, fax- en e-mailgegevens van een contactpersoon, en

— naam van de eigenaar van de installatie en van een eventuele moedermaatschappij.

B. Voor elke in bijlage I genoemde activiteit die wordt verricht op het terrein waarvoor de emissies worden berekend:

— activiteitsgegevens;

— emissiefactoren;

— oxidatiefactoren;

— totale emissies; en

— onzekerheid.

C. Voor elke in bijlage I genoemde activiteit die wordt verricht op het terrein waarvoor de emissies worden gemeten:

— totale emissies;

— informatie over de betrouwbaarheid van de meetmethoden, en

— onzekerheid.

D. Voor de emissies als gevolg van verbranding ten behoeve van energieproductie wordt in het verslag ook de oxidatiefactor vermeld, tenzij bij de uitwerking van een voor de activiteit specifieke emissiefactor al met de oxidatie rekening is gehouden.

De lidstaten treffen de nodige maatregelen om de rapportagevoorschriften te coördineren met eventuele reeds bestaande rapportagevoorschriften, teneinde het bedrijfsleven in dit opzicht zo veel mogelijk werk te besparen.

▼M2

DEEL B — Bewaking van en rapportage over emissies door luchtvaartactiviteiten

Bewaking van kooldioxide-emissies

De emissies moeten door middel van berekeningen worden bewaakt. De emissies worden met behulp van de volgende formule berekend:

Brandstofverbruik × emissiefactor

Het brandstofverbruik omvat tevens de brandstof die wordt verbruikt door het hulpaggregaat. Waar mogelijk wordt het daadwerkelijke brandstofverbruik voor elke vlucht gebruikt, dat met behulp van de volgende formule wordt berekend:

Hoeveelheid brandstof in de brandstoftanks van het luchtvaartuig na het tanken voor de vlucht - hoeveelheid brandstof in de brandstoftanks van het luchtvaartuig na het tanken voor de volgende vlucht + hoeveelheid getankte brandstof voor die volgende vlucht.

▼**M2**

Als er geen gegevens beschikbaar zijn over het daadwerkelijke brandstofverbruik, wordt een gedifferentieerde standaardmethode gebruikt om op basis van de beste beschikbare informatie de gegevens over het brandstofverbruik te schatten.

Tenzij activiteitspecifieke emissiefactoren die door onafhankelijke, erkende laboratoria met behulp van aanvaarde analysemethoden zijn afgeleid, nauwkeuriger zijn, worden de standaardemissiefactoren van het IPCC gebruikt, die worden ontleend aan de IPCC-richtsnoeren voor nationale inventarissen van broeikasgassen van 2006 of latere herzieningen van deze richtsnoeren. De emissiefactor voor biomassa is nul. ►**M15** De emissiefactor voor biomassa die voldoet aan de duurzaamheidscriteria en de criteria inzake broeikasgasemissiereductie voor het gebruik van biomassa zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001, met alle nodige aanpassingen voor toepassing uit hoofde van deze richtlijn, zoals uiteengezet in de in artikel 14 van deze richtlijn bedoelde uitvoeringshandelingen, is nul. ◄ ►**M14** De emissiefactor voor vliegtuigkerosine (JET A1 of JET A) is 3,16 (t CO_2/t brandstof). ◄

▼**M14**

Emissies van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong waarbij waterstof uit hernieuwbare bronnen wordt gebruikt en die aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001 voldoen, worden voor de vliegtuigexploitanten die ze gebruiken, gelijkgesteld aan nul totdat de in artikel 14, lid 1, van deze richtlijn bedoelde uitvoeringshandeling is vastgesteld.

▼**M2**

Voor iedere vlucht en voor iedere brandstof wordt een aparte berekening gemaakt.

Rapportage over emissies

Elke vliegtuigexploitant dient de volgende informatie op te nemen in zijn verslag uit hoofde van artikel 14, lid 3:

A. Gegevens voor het identificeren van de vliegtuigexploitant, waaronder:

— naam van de vliegtuigexploitant;

— zijn administrerende lidstaat;

— zijn adres, inclusief postcode en land, en, indien afwijkend, zijn contactadres in de administrerende lidstaat;

— de registratienummers van de luchtvaartuigen en de typen luchtvaartuigen die in de periode waarop het verslag betrekking heeft, zijn gebruikt voor de uitoefening van de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is;

— het nummer en de afgevende instantie van het bewijs luchtvaartexploitant en de exploitatievergunning waaronder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is, zijn uitgeoefend;

— adres, telefoonnummer, fax en e-mailadres van een contactpersoon, en

— naam van de eigenaar van het luchtvaartuig.

B. Voor ieder type brandstof waarvoor de emissies worden berekend:

— brandstofverbruik;

— emissiefactor;

— het totaal van de cumulatieve emissies van alle vluchten die zijn uitgevoerd gedurende de periode waarop het verslag betrekking heeft, en die vallen onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is;

▼M2

— de cumulatieve emissies van:

  — alle vluchten die zijn uitgevoerd gedurende de periode waarop het verslag betrekking heeft, en die vallen onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is, en die zijn vertrokken van een luchtvaartterrein op het grondgebied van een lidstaat en zijn aangekomen op een luchtvaartterrein op het grondgebied van dezelfde lidstaat;

  — alle andere vluchten die zijn uitgevoerd gedurende de periode waarop het verslag betrekking heeft, en die vallen onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is;

— de cumulatieve emissies van alle vluchten die zijn uitgevoerd gedurende de periode waarop het verslag betrekking heeft, en die vallen onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is, en die:

  — zijn vertrokken vanuit elke lidstaat, en

  — zijn aangekomen in elke lidstaat vanuit een derde land;

— onzekerheid.

Bewaking van de tonkilometergegevens voor de toepassing van artikel 3 sexies en artikel 3 septies

Voor het aanvragen van een toewijzing van emissierechten overeenkomstig artikel 3 sexies, lid 1, of artikel 3 septies, lid 2, wordt de omvang van de luchtvaartactiviteit in tonkilometers berekend met de volgende formule:

tonkilometers = afstand × vracht

waarbij:

„afstand”: de orthodromische afstand tussen het luchtvaartterrein van vertrek en het luchtvaartterrein van aankomst, plus een extra vaste component van 95 km, en

„vracht”: de totale massa aan vracht, post en passagiers die wordt vervoerd.

Voor het berekenen van de vracht:

— is het aantal passagiers het aantal personen aan boord exclusief bemanningsleden;

— mag een vliegtuigexploitant in zijn documentatie over massa en zwaartepunt voor de desbetreffende vluchten naar keuze de werkelijke of de standaardmassa’s voor passagiers en geregistreerde bagage gebruiken, of een standaardwaarde van 100 kg voor iedere passagier, en diens geregistreerde bagage.

Rapportage over de tonkilometergegevens voor de toepassing van artikel 3 sexies en artikel 3 septies

Elke vliegtuigexploitant neemt de volgende informatie op in zijn aanvraag uit hoofde van artikel 3 sexies, lid 1, of artikel 3 septies, lid 2:

A. Gegevens voor het identificeren van de vliegtuigexploitant, waaronder:

  — naam van de vliegtuigexploitant;

▼M2

— zijn administrerende lidstaat;

— zijn adres, inclusief postcode en land, en, indien afwijkend, zijn contactadres in de administrerende lidstaat;

— de registratienummers van de luchtvaartuigen en de typen luchtvaartuigen die in de periode waarop het verslag betrekking heeft, zijn gebruikt voor de uitoefening van de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is;

— het nummer en de afgevende instantie van het bewijs luchtvaartexploitant en de exploitatievergunning waaronder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de exploitant is, zijn uitgeoefend;

— adres, telefoonnummer, fax en e-mailadres van een contactpersoon, en

— naam van de eigenaar van het luchtvaartuig.

B. Tonkilometergegevens:

— aantal vluchten per luchtvaartterreincombinatie;

— aantal passagierskilometers per luchtvaartterreincombinatie;

— aantal tonkilometers per luchtvaartterreincombinatie;

— gekozen methode voor de berekening van de massa van passagiers en geregistreerde bagage;

— totaal aantal tonkilometers voor alle vluchten die zijn uitgevoerd gedurende de periode waarop het verslag betrekking heeft, en die vallen onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten waarvoor hij de vliegtuigexploitant is.

▼M15

DEEL C

Bewaking en rapportage van emissies die overeenstemmen met de in bijlage III bedoelde activiteit

Bewaking van emissies

De emissies moeten door middel van berekeningen worden gemonitord.

Berekening

Emissies worden met de volgende formule berekend:

Tot verbruik uitgeslagen brandstof × emissiefactor

Tot verbruik uitgeslagen brandstof omvat de hoeveelheid brandstof die door de gereglementeerde entiteit tot verbruik is uitgeslagen.

Tenzij brandstofspecifieke emissiefactoren die door onafhankelijke, erkende laboratoria met behulp van aanvaarde analysemethoden zijn afgeleid, nauwkeuriger zijn, worden de standaardemissiefactoren van het IPCC gebruikt, die worden ontleend aan de IPCC-richtsnoeren voor nationale inventarissen van broeikasgassen van 2006 of latere herzieningen van die richtsnoeren.

▼**M15**

Voor iedere gereglementeerde entiteit en voor iedere brandstof wordt een aparte berekening gemaakt.

Rapportage van emissies

Iedere gereglementeerde entiteit neemt in haar verslag de volgende informatie op:

A. Gegevens ter identificatie van de gereglementeerde entiteit, met inbegrip van:

— de naam van de gereglementeerde entiteit;

— het adres van de entiteit, met postcode en land;

— de soorten tot verbruik uitgeslagen brandstoffen en de activiteiten waarmee zij de brandstoffen uitslaat tot verbruik, met inbegrip van de gebruikte technologie;

— het adres, telefoonnummer, faxnummer en e-mailadres van een contactpersoon; en

— de naam van de eigenaar van de gereglementeerde entiteit en van een eventuele moedermaatschappij.

B. Voor elk type brandstof dat tot verbruik wordt uitgeslagen en gebruikt voor verbranding in de sectoren bedoeld in bijlage III, waarvoor de emissies worden berekend:

— de hoeveelheid tot verbruik uitgeslagen brandstof;

— de emissiefactoren;

— de totale emissies;

— het eindgebruik van de tot verbruik uitgeslagen brandstof; en

— de onzekerheid.

De lidstaten treffen de nodige maatregelen om de rapportagevoorschriften te coördineren met eventuele reeds bestaande rapportagevoorschriften, teneinde het bedrijfsleven in dit opzicht zo veel mogelijk werk te besparen.

▼B

BIJLAGE V

CRITERIA VOOR DE VERIFICATIE, BEDOELD IN ARTIKEL 15

▼M2

DEEL A — Verificatie van emissies door vaste installaties

▼B

Algemene beginselen

1. De emissies van elke in bijlage I genoemde activiteit moeten aan een verificatie worden onderworpen.

2. Bij het verificatieproces moeten het verslag uit hoofde van artikel 14, lid 3, en de bewaking tijdens het voorafgaande jaar worden bezien. Hierbij wordt gekeken naar de betrouwbaarheid, de geloofwaardigheid en de nauwkeurigheid van de bewakingssystemen en de gerapporteerde gegevens, en naar informatie inzake de emissies, in het bijzonder:

   a) de gerapporteerde activiteitsgegevens en daarmee verband houdende metingen en berekeningen;

   b) de keuze en het gebruik van emissiefactoren;

   c) de berekeningen die leiden tot de bepaling van de totale emissies, en

   d) indien er metingen zijn gebruikt, de juistheid van de keuze en de wijze van toepassing van de meetmethoden.

3. De emissies waarover verslag is uitgebracht kunnen alleen worden gevalideerd als betrouwbare, geloofwaardige gegevens en informatie het mogelijk maken de emissies te bepalen met een hoge mate van zekerheid. Voor een hoge mate van zekerheid moet de exploitant aantonen dat:

   a) de gerapporteerde gegevens vrij zijn van inconsistenties;

   b) de gegevens zijn verzameld overeenkomstig de toepasselijke wetenschappelijke normen, en

   c) de desbetreffende documenten van de installatie volledig en consistent zijn.

4. De verificateur krijgt toegang tot alle bedrijfsterreinen en tot alle informatie in verband met het onderwerp van de verificatie.

5. De verificateur houdt rekening met de vraag of de installatie geregistreerd is in het kader van EMAS (het communautaire milieubeheer- en milieuauditsysteem).

Methode

Strategische analyse

6. De verificatie moet worden gebaseerd op een strategische analyse van alle in de installatie verrichte activiteiten. Hiertoe heeft de verificateur een overzicht nodig van alle activiteiten en hun betekenis voor het emissieniveau van de installatie.

Procesanalyse

7. De verificatie van de overgelegde informatie vindt zo nodig plaats op het terrein van de installatie. De verificateur neemt steekproeven om de betrouwbaarheid van de gerapporteerde gegevens en informatie vast te stellen.

Risicoanalyse

8. De verificateur moet alle bronnen van emissies in de installatie evalueren met het oog op de betrouwbaarheid van de gegevens van elke bron die tot de totale emissies van de installatie bijdraagt.

▼B

9. Aan de hand van deze analyse identificeert de verificateur uitdrukkelijk de bronnen met een groot foutenpotentieel en andere aspecten van de bewakings- en rapportageprocedure die waarschijnlijk zullen bijdragen tot fouten bij de bepaling van de totale emissies. Het betreft hier met name de keuze van de emissiefactoren en de berekeningen die nodig zijn om de emissies van afzonderlijke emissiebronnen vast te stellen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan bronnen met een groot foutenpotentieel en aan de desbetreffende aspecten van de bewakingsprocedure.

10. De verificateur houdt rekening met alle risicobeheersingsmethoden die de exploitant toepast om de mate van onzekerheid zo klein mogelijk te houden.

Verslag

11. De verificateur stelt een verslag op over het valideringsproces, waarin wordt vermeld of het verslag bedoeld in artikel 14, lid 3, bevredigend is. In dit verslag komen alle onderwerpen aan de orde die voor het verrichte werk van belang zijn. Er kan worden verklaard dat het verslag bedoeld in artikel 14, lid 3, bevredigend is, als, naar de mening van de verificateur, de totale emissies niet wezenlijk verkeerd zijn weergegeven.

Aan de bevoegdheid van de verificateur te stellen minimumeisen

12. De verificateur is onafhankelijk van de exploitant, voert zijn werk serieus uit op een objectieve, professionele wijze en is vertrouwd met:

a) de bepalingen van deze richtlijn, alsmede de door de Commissie conform artikel 14, lid 1, goedgekeurde normen en richtsnoeren;

b) de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die van toepassing zijn op te verifiëren activiteiten, en

c) de totstandkoming van alle informatie over elke emissiebron in de installatie, met name wat de verzameling, meting, berekening en rapportage van gegevens betreft.

▼M2

DEEL B — Verificatie van emissies door luchtvaartactiviteiten

13. De algemene beginselen en de methode die in deze bijlage worden beschreven, zijn van toepassing op de verificatie van emissieverslagen over vluchten die vallen onder een in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteit.

Te dien einde:

a) dient in punt 3, de verwijzing naar „exploitant” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar een vliegtuigexploitant en dient in punt c) daarvan, de verwijzing naar „installatie” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar het voor de uitoefening van de luchtvaartactiviteiten waarop het verslag betrekking heeft, gebruikte luchtvaartuig;

b) dient in punt 5 de verwijzing naar „installatie” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar de vliegtuigexploitant;

c) dient in punt 6 de verwijzing naar „in de installatie verrichte activiteiten” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar door de vliegtuigexploitant verrichte luchtvaartactiviteiten waarop het verslag betrekking heeft;

d) dient in punt 7 de verwijzing naar „het terrein van de installatie” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar de locaties die de vliegtuigexploitant heeft gebruikt voor de uitoefening van de luchtvaartactiviteiten waarop het verslag betrekking heeft;

e) dient in de punten 8 en 9 de verwijzing naar „bronnen van emissies in de installatie” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar het luchtvaartuig waarvoor de vliegtuigexploitant verantwoordelijk is, en

f) dient in de punten 10 en 12 de verwijzing naar „exploitant” te worden gelezen alsof het een verwijzing betrof naar een vliegtuigexploitant.

▼M2

Aanvullende bepalingen voor de verificatie van luchtvaartemissieverslagen

14. De verificateur moet zich er in het bijzonder van vergewissen dat:

a) alle onder de in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteiten vallende vluchten in aanmerking zijn genomen. De verificateur zal in deze taak worden ondersteund door middel van gegevens over dienstregelingen en andere gegevens over het verkeer van de vliegtuigexploitant, waaronder door hem opgevraagde gegevens van Eurocontrol;

b) de cumulatieve gegevens over het brandstofverbruik en de gegevens over de voor het luchtvaartuig dat de luchtvaartactiviteit verricht, aangekochte of anderszins verschafte brandstof, consistent zijn.

Aanvullende bepalingen voor de verificatie van voor de toepassing van artikel 3 sexies en artikel 3 septies overgelegde tonkilometergegevens

15. De in deze bijlage beschreven algemene beginselen en methode voor de verificatie van verslagen uit hoofde van artikel 14, lid 3, vinden, indien van toepassing, overeenkomstige toepassing voor de verificatie van luchtvaart-tonkilometergegevens.

16. De verificateur dient zich er in het bijzonder van te vergewissen dat alleen daadwerkelijk uitgevoerde en onder een in bijlage I genoemde luchtvaartactiviteit vallende vluchten waarvoor de vliegtuigexploitant verantwoordelijk is, in aanmerking zijn genomen in de aanvraag van die exploitant uit hoofde van artikel 3 sexies, lid 1, en artikel 3 septies, lid 2. De verificateur zal in deze taak worden ondersteund door middel van gegevens over het verkeer van de exploitant, waaronder door de exploitant opgevraagde gegevens van Eurocontrol. Bovendien dient de verificateur na te gaan of de door de vliegtuigexploitant gerapporteerde vracht overeenkomt met de door hem voor veiligheidsdoeleinden bijgehouden documenten over de vracht.

▼M15

Deel C

Verificatie van de emissies die overeenstemmen met de in bijlage III bedoelde activiteit

Algemene beginselen

1. Emissies die overeenkomen met de in bijlage III bedoelde activiteit worden aan verificatie onderworpen.

2. Bij het verificatieproces moeten het verslag uit hoofde van artikel 14, lid 3, en de bewaking tijdens het voorafgaande jaar worden bezien. Hierbij wordt gekeken naar de betrouwbaarheid, de geloofwaardigheid en de nauwkeurigheid van de bewakingssystemen en de gerapporteerde gegevens, en naar informatie inzake de emissies, en in het bijzonder:

a) de gerapporteerde tot verbruik uitgeslagen brandstoffen en de daarmee samenhangende berekeningen;

b) de keuze en het gebruik van emissiefactoren;

c) de berekeningen die leiden tot de bepaling van de totale emissies.

3. De emissies waarover verslag is uitgebracht kunnen alleen worden gevalideerd als betrouwbare, geloofwaardige gegevens en informatie het mogelijk maken de emissies met een hoge mate van zekerheid te bepalen. Voor een hoge mate van zekerheid moet de gereglementeerde entiteit aantonen dat:

▼**M15**

a) de gerapporteerde gegevens vrij zijn van inconsistenties;

b) de gegevens zijn verzameld overeenkomstig de toepasselijke wetenschappelijke normen; en

c) de desbetreffende documenten van de gereglementeerde entiteit volledig en consistent zijn.

4. De verificateur krijgt toegang tot alle bedrijfsterreinen en tot alle informatie in verband met het onderwerp van de verificatie.

5. De verificateur houdt rekening met de vraag of de gereglementeerde entiteit geregistreerd is in het kader van het milieubeheer- en milieuauditsysteem van de Unie (EMAS).

Methodologie

Strategische analyse

6. De verificatie is gebaseerd op een strategische analyse van alle hoeveelheden brandstoffen die door de gereguleerde entiteit tot verbruik zijn uitgeslagen. Dit vereist dat de verificateur een overzicht heeft van alle activiteiten waarmee de gereglementeerde entiteit de brandstoffen uitslaat tot verbruik en van het belang van deze brandstoffen voor emissies.

Procesanalyse

7. De verificatie van de gegevens en overgelegde informatie vindt zo nodig bij de gereglementeerde entiteit plaats. De verificateur neemt steekproeven om de betrouwbaarheid van de gerapporteerde gegevens en informatie vast te stellen.

Risicoanalyse

8. De verificateur moet alle middelen waarmee de brandstoffen door de gereglementeerde entiteit tot verbruik worden uitgeslagen, evalueren met het oog op de betrouwbaarheid van de gegevens over de totale emissies van de gereglementeerde entiteit.

9. Aan de hand van deze analyse identificeert de verificateur uitdrukkelijk alle elementen met een groot foutenpotentieel en andere aspecten van de bewakings- en rapportageprocedure die waarschijnlijk zullen bijdragen tot fouten bij de bepaling van de totale emissies. Het betreft hier met name de berekeningen die nodig zijn om de emissies van afzonderlijke emissiebronnen vast te stellen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan elementen met een groot foutenpotentieel en aan de desbetreffende aspecten van de bewakingsprocedure.

10. De verificateur houdt rekening met alle risicobeheersingsmethoden die de gereglementeerde entiteit toepast om de mate van onzekerheid zo klein mogelijk te houden.

Verslag

11. De verificateur stelt een verslag op over het valideringsproces, waarin wordt vermeld of het verslag op grond van artikel 14, lid 3, bevredigend is. In dit verslag komen alle onderwerpen aan de orde die voor het verrichte werk van belang zijn. Er kan worden verklaard dat het verslag op grond van artikel 14, lid 3, bevredigend is, als, naar de mening van de verificateur, de totale emissies niet wezenlijk verkeerd zijn weergegeven.

▼**M15**

Aan de bevoegdheid van de verificateur te stellen minimumeisen

12. De verificateur is onafhankelijk van de gereglementeerde entiteit, voert zijn of haar werk serieus uit op een objectieve, professionele wijze en is vertrouwd met:

    a) de bepalingen van deze richtlijn, alsmede de door de Commissie op grond van artikel 14, lid 1, goedgekeurde normen en richtsnoeren;

    b) de wet- en regelgevende en administratieve vereisten die van toepassing zijn op de geverifieerde activiteiten; en

    c) de totstandkoming van alle informatie over alle middelen waarmee de brandstoffen door de gereglementeerde entiteit tot verbruik worden uitgeslagen, met name wat betreft de verzameling, meting, berekening en rapportage van gegevens.